สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

Bureau of Occupational and Environmental Diseases

http://envocc.ddc.moph.go.th

รายงานประจำปี 2561
Annual Report 2018

จัดทำโดย	:	สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
พิมพ์ครั้งที่ 1	:	ธันวาคม 2561
พิมพ์ที่	:	สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนด์ดีไซน์
จำนวนพิมพ์	:	50 เล่ม

ผู้ปฏิบัติราชการ นอกจากจะต้องรู้งานในหน้าที่อย่างทั่วถึงแล้ว
ยังจำเป็นต้องรู้ดีรู้ชั่ว ประโยชน์และไม่ใช่ประโยชน์ อย่างกระจ่างชัดด้วย
งานราชการซึ่งเป็นงานของแผ่นดิน จึงจะดำเนินไปอย่างถูกต้อง
ตรงตามเป้าหมาย และสำเร็จประโยชน์ที่พึงประสงค์ คือยังความดี
ความเจริญให้เกิดแก่ประเทศชาติและประชาชนได้แท้จริงและยั่งยืน

พระราโชวาทพระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน
เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน
วันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2561

คำนำ

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำรายงานประจำปี 2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่และนำเสนอผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2561 โดยนำเสนอข้อมูลทั่วไปขององค์กร แผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการดำเนินงานในปี 2561 ทิศทางและนโยบายการดำเนินงาน สถานการณ์ปัญหาโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่สำคัญ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน บทสรุปการเรียนรู้ ข้อดี ข้อด้อย ปัญหาและอุปสรรคและแผนการดำเนินงานและสิ่งที่ต้องพัฒนาในปีต่อไป

จากผลการดำเนินงานในปี 2561 ภาพรวมถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงานเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก ในการดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ สิ่งสำคัญที่ทำให้รายงานประจำปี พ.ศ 2561 สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี โดยได้รับความร่วมมือจากคณะผู้บริหาร นักวิชาการ ผู้รับผิดชอบทุกกลุ่มงานเป็นอย่างดียิ่ง คณะผู้จัดทำรายงานประจำปี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และประชาชนผู้สนใจได้เป็นอย่างดี

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ตุลาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
1. พระราโชวาทของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร	ก
2. คำนำ	ค
3. สารจากผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	ฉ
4. ทำเนียบผู้บริหาร	ช
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	**1**
1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์	2
1.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบหลักตามกฎหมาย	3
1.3 ค่านิยม กระทรวงสาธารณสุข และกรมควบคุมโรค	4
1.4 แผนความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม	5
1.5 แผนยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้อง	6
1.6 ทิศทางและนโยบาย สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	9
1.7 ข้อมูลทั่วไปของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	10
1.8 ผังโครงสร้างของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	11
1.9 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภายในและบุคลากรรายกลุ่ม	12
ส่วนที่ 2 สถานการณ์ด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	**21**
2.1 สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ	22
2.2 สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม	33

	หน้า
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน	**41**
3.1 ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	42
3.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	44
3.3 ผลการดำเนินงานตามแผนป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	45
3.3.1 แผนงานยุทธศาสตร์ (บูรณาการ) : แผนงานควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม	45
3.3.2 แผนงานควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพภาคอุตสาหกรรม (กลุ่มแรงงานในระบบ)	63
3.3.3 แผนงานควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ (กลุ่มแรงงานนอกระบบ)	69
3.3.4 แผนบูรณาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone : SEZ) และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)	75
3.4 ผลการดำเนินงานที่สำคัญตามภารกิจของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	79
3.4.1 ร่างพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม	79
3.4.2 การพัฒนาวิชาการและจัดการองค์ความรู้ด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพกับต่างประเทศ	81
3.4.3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกเตรียมพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข ด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	84
3.4.4 การพัฒนางานวิจัย ผลิตภัณฑ์วิชาการ คู่มือแนวทางและหลักสูตรด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	84
3.4.5 ศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านห้องปฏิบัติการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	87
3.4.6 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	96
3.4.7 การพัฒนาและสนับสนุนเครือข่ายด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	101
3.5 แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญในปี 2562	108
ส่วนที่ 4 ภาคผนวก	**109**
4.1 ประมวลภาพการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	110
4.2 คณะผู้จัดทำรายงานประจำปี กลุ่มยุทธศาสตร์และประเมินผล	123
4.3 สถานที่ตั้ง สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	124

ดร.พญ.ฉันทนา ผดุงทศ

สารจากผู้อำนวยการ
สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เป็นองค์กรที่มีพันธกิจหลักในการศึกษา ค้นคว้าวิจัยสร้างนวัตกรรม พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จนสามารถถ่ายทอดไปสู่การใช้ประโยชน์ และการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประเทศด้านสาธารณสุขอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีระบบบริหารจัดการภายในที่มีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายของชาติที่สำคัญ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมและเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถถ่ายทอดผลงานผ่านโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข เพื่อดูแลสุขภาพกลุ่มแรงงานในระบบ (ภาคอุตสาหกรรม) การจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชน (กลุ่มแรงงานนอกระบบ) รวมถึงการขับเคลื่อนเชิงนโยบายเพื่อประโยชน์ในการดูแลสุขภาพ

กลุ่มวัยแรงงาน และการพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสาธารณสุข ในด้านการดำเนินงานเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบทางสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษขยะ มลพิษทางอากาศและมลพิษหมอกควันซึ่งบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค โดยจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Occupational & Environmental Health Profile) ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเป็นพื้นฐานการดูแลสุขภาพ รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว และอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพต่อประชาชนและผู้ประกอบอาชีพ

นอกจากนั้นยังมีแนวทางการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่สำคัญ เช่น ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค การพัฒนาการรายงานผลแบบออนไลน์ เพื่อตอบสนองความต้องการของเครือข่ายและประชาชนที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเทคโนโลยีควบคู่กับการดูแลสุขภาพของประชาชนและผู้ประกอบอาชีพอย่างทั่วถึง

ทำเนียบ ผู้บริหาร

นายแพทย์ขจรศักดิ์ แก้วจรัส
รองอธิบดีกรมควบคุมโรค

ดร.นายแพทย์สมเกียรติ ศิริรัตนพฤกษ์
นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ

ดร.นายแพทย์อรรถพล ชีพสัตยากร
นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ

ดร.แพทย์หญิงฉันทนา ผดุงทศ
ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

นางวีณา ภักดีสิริวิชัย
รองผู้อำนวยการด้านบริหาร

ดร.นลินี ศรีพวง
รองผู้อำนวยการ ด้านวิเทศน์สัมพันธ์

นางภัคนี สิริปูชกะ
รองผู้อำนวยการด้านยุทธศาสตร์

พญ.พิมพ์ภา เตชะกมลสุข
รองผู้อำนวยการด้านวิชาการ

นางสาวกนกกุล อายุเจริญ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
และหัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป

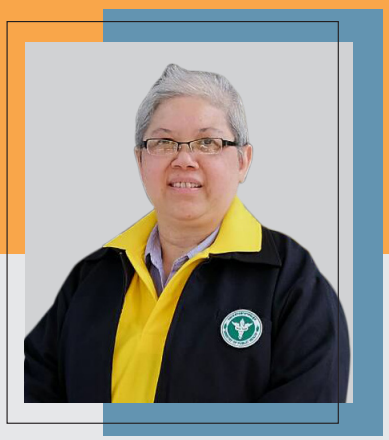

นางสาวเพ็ญศรี อนันตกุลนธี
ผู้ช่วยผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มภารกิจ
พัฒนาภาคีเครือข่าย

ดร.อรพันธ์ อันติมานนท์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มภารกิจ
พัฒนาวิชาการ

ดร. ศิริพร สิงห์ทอง
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

นายสำเริง สาลีวัฒนพงศ์กุล
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

ดร.พัชร์พิดา ศิริพงศ์โภคิน
ผู้อำนวยการศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการ
และพิษวิทยา จังหวัดนนทบุรี

นายโกวิทย์ บุญมีพงศ์
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาวิชาการ
อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม
จังหวัดสมุทรปราการ

นายณัฐพงศ์ แหละหมัน
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาวิชาการ
อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม
จังหวัดระยอง

นางสาวอังคณา เมธากุล
หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และประเมินผล

นายกมล จันทรา
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาองค์กร

พญ.ธนวดี จันทร์เทียน
หัวหน้ากลุ่มภารกิจสนับสนุนวิชาการ

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไป
ของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพ
และสิ่งแวดล้อม

ENV.OCC
ENV.OCC

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรชั้นนำในการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรค และภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อมในระดับอาเซียน พ.ศ. 2564

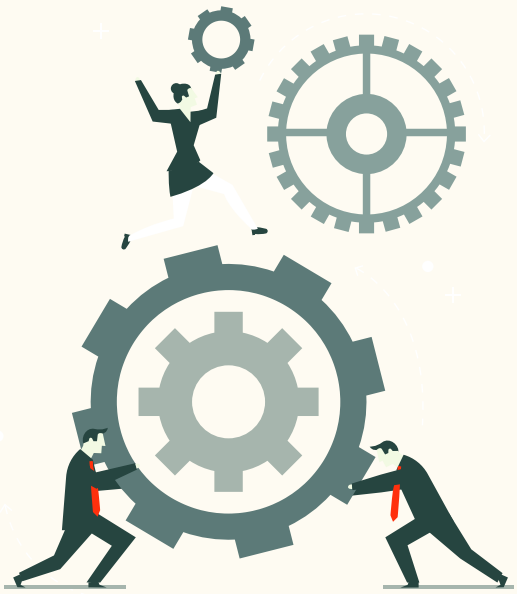

พันธกิจ

ศึกษา ค้นคว้า วิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ จากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานและสามารถ ประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้แก่ประชาชนและร่วมกับ หน่วยงานเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

เป้าประสงค์

1

องค์ความรู้ เทคโนโลยีด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เป็นที่ยอมรับและมีการนำไปประยุกต์ใช้โดยหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

2

หน่วยงานในระดับพื้นที่และประชาชนสามารถเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางและมาตรฐานที่สำนักฯ กำหนด

3

บุคลากรของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพในการสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบหลักตามกฎหมาย

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันและการควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

2. กำหนดและพัฒนามาตรฐานเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และรูปแบบการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

3. ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน

4. ประสานและสนับสนุนการพัฒนาระบบ กลไกและเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

5. ประสานและการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตรวจ วินิจฉัยและการรักษาโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ค่านิยม
กระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค

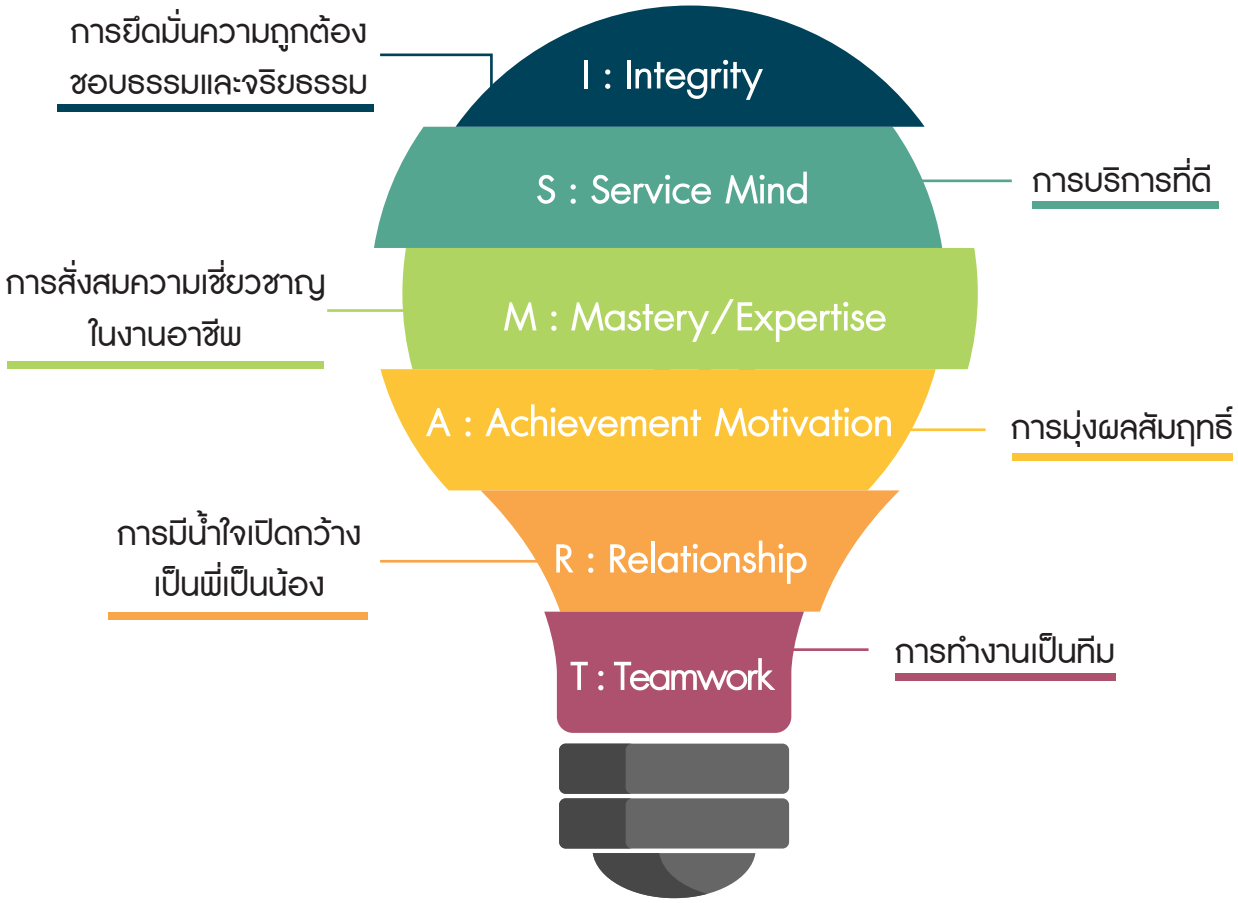

แผนความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม

วิสัยทัศน์ชาติ

- มั่นคง
- มั่งคั่ง
- ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

- ย. 3 เสริมสร้างศักยภาพคน
- ย.5 คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ย.2 ความสามารถในการแข่งขัน
- ย.6 ปรับสมดุลภาครัฐ
- ย.4 เสมอภาคและเท่าเทียมกัน

ยุทธศาสตร์ แผนฯ 12

- ย.1 : พัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- ย.4 : เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ย.9 : พัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ
- ย.7 : โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- ย.8 : พัฒนาวิทยาศาสตร์
- ย.6 : การบริหารจัดการในภาครัฐ
- ย.2 : ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ยุทธศาสตร์ สธ. 20 ปี

1. P & P Excellence

2. Service Excellence

3. People Excellence

4. Governance Excellence

ยุทธศาสตร์ กรมควบคุมโรค 20 ปี

1. พัฒนานโยบาย มาตรการ และการบริการ
2. การเสริมความเข้มแข็งของระบบจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข
3. การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานของระบบป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
4. การปรับปรุงระบบบริหารจัดการและพัฒนาความร่วมมือ
5. การพัฒนากำลังคนด้านป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2560-2564)

1. การบริหารจัดการระบบสุขภาพแบบบูรณาการมีประสิทธิภาพเป็นระบบและยั่งยืน
2. สามารถเข้าถึงบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
3. การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน และจัดการปัญหาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อมเชิงประเด็นที่สำคัญให้ได้ตามมาตรฐานสากล
4. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และจัดการปัญหาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม

จุดเน้น แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญของสำนักฯ

- จุดเน้นด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
- แนวทางการดำเนินงานควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
- cookbook

1.5 แผนยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้อง

1.5.1 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุ ภายในช่วงเวลาดังกล่าว โดยประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ จากยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมได้จัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ใน 3 ด้านคือ ยุทธศาสตร์ที่ 2. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในด้านการเกษตรสร้างมูลค่า (เกษตรปลอดภัย) และพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ในด้านการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญาและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในประเด็น สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ และพัฒนาพื้นที่เมืองชนบทเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

1.5.2 แผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ ได้ดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้เกิดความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข มีสาระสำคัญดังนี้

> ระบบบริการปฐมภูมิมีความครอบคลุม ระบบสุขภาพของประเทศมีเอกภาพ กระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แต่ละพื้นที่ และประชาชนไทยมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีบนหลักการสร้างนำซ่อม และผู้ที่อาศัยในประเทศไทยมีโอกาสเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็น

1.5.3 แผนปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเกิดความสมดุลในด้านต่างๆ รวมทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งน้อมนำศาสตร์ของพระราชามาเป็นหลัก ในการจัดทำแผนปฏิรูปด้วย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

> ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการรักษา ฟื้นฟูและยั่งยืน เป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ทั้งทรัพยากรทางบก (ป่าไม้และสัตว์ป่า ดิน แร่) ทางน้ำ ทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อม

1.5.4 แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านต่างประเทศ

1) WHO Collaborating Centre for Occupational Health in South-East Asia Region

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมมีสถานะเป็นศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลก ด้านอาชีวอนามัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHO Collaborating Centre for Occupational Health in South-East Asia Region) โดยมีข้อกำหนดที่สำคัญคือ เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดบริการสุขภาพที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพผ่านการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน ร่วมมือกับศูนย์พิษวิทยาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานและป้องกันการเจ็บป่วยและการตายและการเฝ้าระวังการได้รับสัมผัสกับสารเคมีของมนุษย์ที่อยู่ในระดับสูง เพื่อสร้างความสามารถในการดูแลสุขภาพ

และการวินิจฉัยและการรักษาโรคจากการประกอบอาชีพที่สำคัญ จึงมีการประสานงานและมีความร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมหลายหน่วยงาน

2) ASEAN

ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 10 ประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) นับตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งมียุทธศาสตร์และแผนงานความร่วมมือใน AEC หลายด้าน รวมทั้งด้านสาธารณสุข สำนักฯ จึงได้ร่วมดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์ความร่วมมืออาเซียนในประเด็นที่ 4: ส่งเสริมอาชีวอนามัย (Priority 4: Promotion of Occupational Health) ภายใต้กลุ่มความร่วมมืออาเซียนด้านสุขภาพที่ 1 (ASEAN Health Cluster 1) นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา

1.5.5 แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2564)

เป้าประสงค์

ภายในปี พ.ศ. 2564 สังคมและสิ่งแวดล้อมปลอดภัย บนพื้นฐานของการจัดการสารเคมีที่มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

แนวคิดและหลักการ

1. กำหนดกรอบเวลาให้เป็นแผนระยะยาว 10 ปี แต่สามารถปรับแผนได้ทุก 2 ปี
2. ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
3. วางแผนยุทธศาสตร์ที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ 3
4. กำหนดหลักการทำงานที่เน้นบูรณาการ
5. มีกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินแผนเป็นระยะด้วยการกำหนดระดับความสำเร็จตามระยะเวลาที่มุ่งผลตามเป้าประสงค์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การจัดการสารเคมีของประเทศเป็นระบบครอบคลุมทั้งวงจรชีวิตของสารเคมี และเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาระดับประเทศและระดับสากล
2. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการสารเคมีของประเทศ
3. เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากสารเคมีให้เหลือน้อยที่สุด

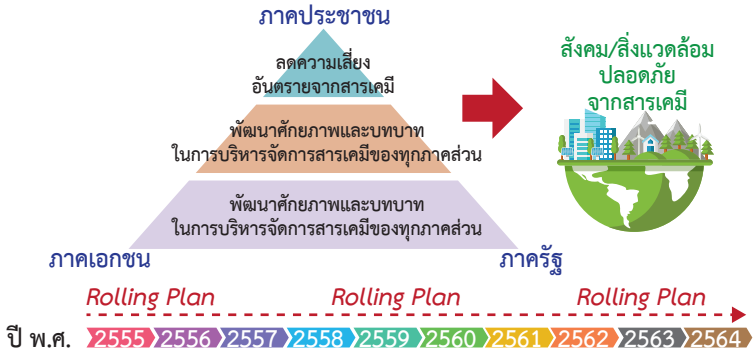

เป้าหมาย

1. มีกลไกและระบบบริหารจัดการสารเคมีของประเทศที่คุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม
2. ทุกภาคส่วนมีศักยภาพในการป้องกันและควบคุมผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากสารเคมี
3. มีเครือข่ายที่เข้มแข็งในการจัดการสารเคมีของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาฐานข้อมูล กลไกและเครื่องมือในการจัดการสารเคมีอย่างเป็นระบบครบวงจร

- **กลวิธีที่ 1** พัฒนาระบบฐานข้อมูล
- **กลวิธีที่ 2** พัฒนากลไกและเครื่องมือ ในการจัดการสารเคมีอย่างเป็นระบบครบวงจร
- **กลวิธีที่ 3** สร้างกลไกเพื่อขับเคลื่อนการจัดการสารเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพและบทบาทในการบริหารจัดการสารเคมีของทุกภาคส่วน

- **กลวิธีที่ 1** พัฒนาองค์ความรู้ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารเคมี
- **กลวิธีที่ 2** พัฒนาศักยภาพการตอบสนองและการเตรียมความพร้อมต่อพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศ
- **กลวิธีที่ 3** ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการสารเคมี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมี

- **กลวิธีที่ 1** ป้องกันอันตรายจากสารเคมีด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม ด้านสาธารณสุข และผู้บริโภคและด้านการขนส่ง
- **กลวิธีที่ 2** เฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบผลกระทบจากสารเคมี
- **กลวิธีที่ 3** รับมือสถานการณ์ฉุกเฉินและการรักษาเยียวยาและฟื้นฟู

1.5.6 แผนยกระดับความมั่นคงและความเป็นเลิศด้านควบคุมโรคของประเทศ (พ.ศ. 2560-2564)

แผนยกระดับความมั่นคงและความเป็นเลิศด้านควบคุมโรคของประเทศ พ.ศ. 2560-2564 มุ่งเน้นให้เกิดเป้าประสงค์หลัก คือ ระบบป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประเทศที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ประกอบด้วย 1) แผนงานพัฒนาระบบควบคุมโรคเพื่อความมั่นคงของประเทศ (Disease Control System for National Security) 2) แผนงานพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (Excellence Center for Disease Control) 3) แผนงานสนับสนุนการพัฒนาระบบป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประเทศ ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์การอบรมระหว่างประเทศ (International Training Center) และศูนย์การวิจัยระหว่างประเทศ (International Research Center) ซึ่งสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้วางแผนการดำเนินงานเพื่อเป็นศูนย์ความเชี่ยวชาญด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาห้องปฏิบัติการทางสาธารณสุขด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (Public Health Laboratory) เพื่อรองรับงานภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและโรคจากสิ่งแวดล้อม

1.5.7 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม ปี 2560-2564

โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อมปี 2560-2564 มุ่งเน้นดูแลสุขภาพผู้ประกอบอาชีพหรือผู้มีงานทำ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งของประชาชนไทยทั้งประเทศ และเป็นกลุ่มคนที่ดูแลครอบครัว เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มเปราะบางอาทิ เด็ก คนชรา ผู้เจ็บป่วย สตรีมีครรภ์ กลุ่มที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยง กลุ่มผู้บริโภค ซึ่งได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ และมีขอบเขตการดำเนินงานดังแผนภาพ

1.5.8 ขอบเขตงานโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

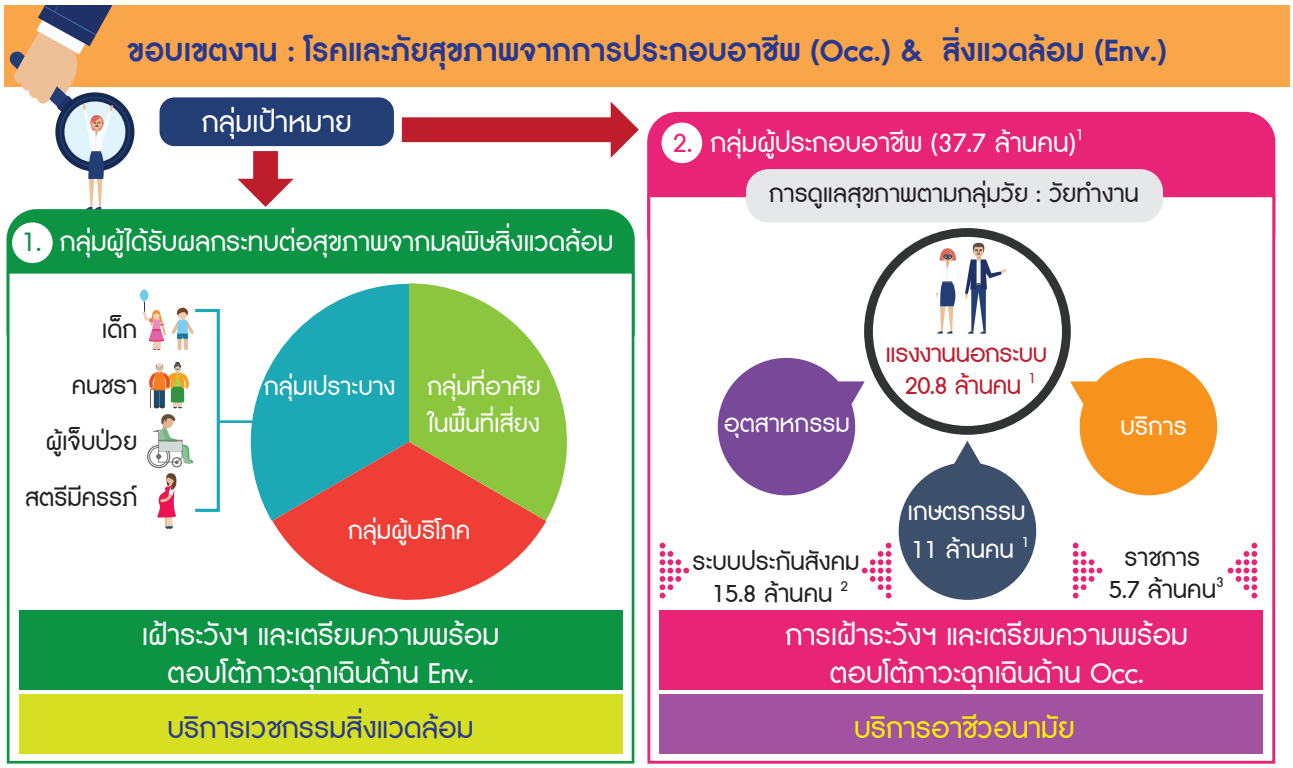

ที่มา [1] สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิตัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560
[2] กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม, กันยายน พ.ศ. 2561 (รวมประกันสังคม มาตรา 33, 39, 40)
[3] สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิตัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, จำนวนประชากรจำแนกตามประเภทสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลเป็นรายภาค 2550-2560 (รวมข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม ปี 2560-2564 มีกรอบแนวคิดในการดูแลสุขภาพผู้ประกอบอาชีพหรือผู้มีงานทำ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งของประชาชนไทยทั้งประเทศ และเป็นกลุ่มคนที่ดูแลครอบครัว เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มเปราะบางอาทิ เด็ก คนชรา ผู้เจ็บป่วย สตรีมีครรภ์ กลุ่มที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยง กลุ่มผู้บริโภค ซึ่งได้รับผลกระทบต่อสุขภาพเป็นอย่างมาก โดยมีวิสัยทัศน์ คือ **"ผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม ได้รับการดูแลให้ปลอดภัยจากโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่สุขภาวะที่ยั่งยืน"** ซึ่งมียุทธศาสตร์สำคัญ 4 ยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการระบบสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมเชิงรุกและเชิงรับ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน และจัดการปัญหาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อมเชิงประเด็นที่สำคัญให้ได้ตามมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และจัดการปัญหาสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม

1.6 ทิศทางและนโยบาย สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

1.6.1 ทิศทางการดำเนินงาน

1) ด้านการพัฒนาองค์กร

การปรับตัวเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ มีการสื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างมีประสิทธิภาพ สามัคคีและทำงานเป็นทีม พัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากร และยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมและความโปร่งใสในการทำงาน

2) ด้านการดำเนินงาน

เน้นการดำเนินงานเชิงนโยบาย สร้างความเข้มแข็งด้านการพัฒนาวิชาการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ ประสานงานกับเครือข่าย ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงสาธารณสุข ภาครัฐและเอกชน และการทำงานให้เป็นมืออาชีพ

3) ด้านบุคลากร

ดูแลส่งเสริมสุขภาพทั้งสุขภาพทางกาย สุขภาพทางใจและให้มีความปลอดภัยในการทำงานมีความก้าวหน้าในการทำงาน โดยให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาอาชีพเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและพัฒนาขีดความสามารถ (Competency) คือพัฒนาความสามารถในเชิงทักษะ

1.6.2 นโยบาย สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

1) นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี (Organizational governance : OG) ของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมขอประกาศเจตนารมณ์เรื่อง นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีจะดำเนินการและกำหนดนโยบายตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยผู้บริหารของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมได้วางนโยบายการดำเนินงานให้ครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้านสำคัญ เพื่อให้การนำนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีไปสู่การปฏิบัติ ดังรายละเอียดดังนี้

1.1) นโยบายด้านรัฐ สังคมและสิ่งแวดล้อม : ให้ความสำคัญในการป้องกันผลกระทบทางลบที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กรที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

1.2) นโยบายด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและตอบสนองความคาดหวังความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยความเสมอภาค

1.3) นโยบายด้านองค์การ

(1) ให้ความสำคัญกับระบบการตรวจสอบการดำเนินงานในทุกระดับเพื่อให้เกิดความโปร่งใสเป็นธรรมและผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

(2) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผลสำเร็จของงานและมีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานสากล

1.4) นโยบายด้านผู้ปฏิบัติงาน

(1) ดูแลส่งเสริมสุขภาพทั้งสุขภาพกาย สุขภาพใจและให้มีความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีความสุข

(2) ส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในการทำงาน ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ

(3) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องพัฒนาบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูงได้มาตรฐานสากลด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม

2) นโยบายด้านความโปร่งใส

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติ รวมทั้งเป็นค่านิยมร่วมสำหรับบุคลากรทุกคนพึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติคู่กับกฎระเบียบ ข้อบังคับอื่นๆ อย่างทั่วถึง นโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของสำนักฯ มี 4 ด้าน ดังนี้

(1) ด้านนโยบาย ผู้บริหารและความพยายาม ริเริ่มของหน่วยงาน

(2) ด้านความเปิดเผย การมีระบบตรวจสอบภายในหน่วยงานและการมีส่วนร่วม

(3) ด้านการใช้ดุลยพินิจ

(4) ด้านการมีระเบียบ กลไก จัดการรับเรื่องร้องเรียน

1.7 ข้อมูลทั่วไปของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

1.7.1 ประวัติความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2490 เริ่มมีโครงการอาชีวอนามัยหรือศูนย์อาชีวอนามัย และสถาปนาเป็น **“ศูนย์อาชีวอนามัยภาคกลาง”** เมื่อปี พ.ศ. 2513 ต่อมาปี พ.ศ. 2515 ศูนย์อาชีวอนามัยภาคกลาง ได้ขอจัดตั้งกองอาชีวอนามัย สังกัดกรมส่งเสริมสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขขึ้น และมีศูนย์อาชีวอนามัยภาคกลางเป็นหน่วยงานในภูมิภาค สังกัดกองอาชีวอนามัย ในปี พ.ศ. 2517 กรมส่งเสริมสาธารณสุข เปลี่ยนชื่อเป็น กรมอนามัย โดยปี พ.ศ. 2545 ได้โอนไปสังกัดกรมควบคุมโรค เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2545 และเปลี่ยนเป็น **“สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม”**

1.8 ผังโครงสร้างของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

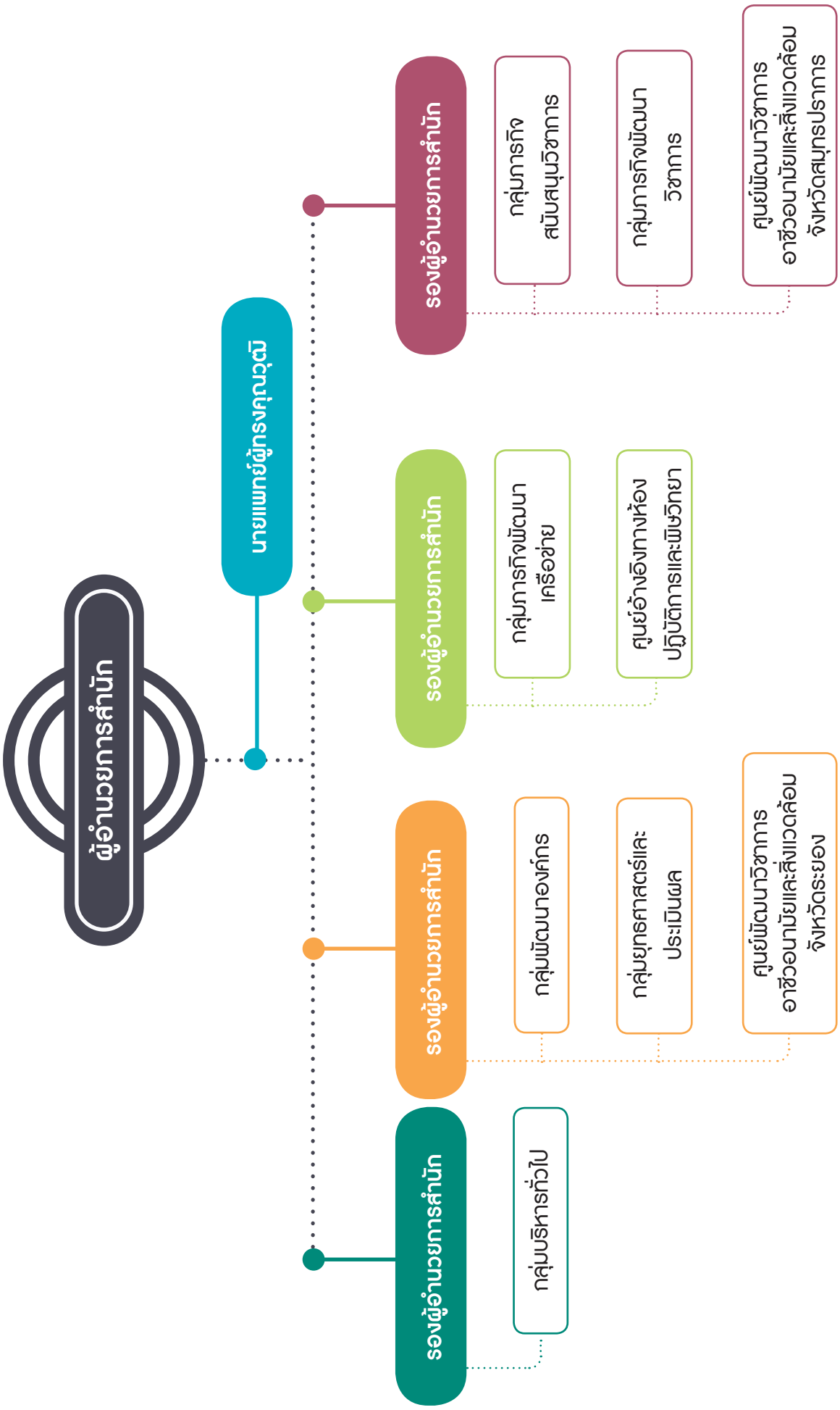

1.9 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภายในและบุคลากรรายกลุ่ม

1.9.1) กลุ่มบริหารทั่วไป มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) ปฏิบัติงานบริหารทั่วไป ได้แก่ งานสารบรรณ งานเลขานุการ งานอาคารสถานที่ งานการเจ้าหน้าที่ งานพัสดุ งานยานพาหนะ และงานการเงินและบัญชี

2) ดำเนินการบริหารความเสี่ยง ควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของราชการ

3) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการของกลุ่มงานและองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสากล

4) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.9.2) กลุ่มยุทธศาสตร์และประเมินผล มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) จัดทำ สื่อสาร ถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม แผนปฏิบัติราชการ และแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน

2) จัดทำ สื่อสาร ถ่ายทอด ติดตาม ประเมินผลตามเป้าหมายตัวชี้วัดของกรม แผนยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ตามที่กำหนด

3) กลั่นกรอง ติดตาม สนับสนุน ประเมินผลและปรับแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานให้บรรลุตามเป้าหมายเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และความคุ้มค่าตามภารกิจ

4) บูรณาการประสานแผนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ เชื่อมโยงระดับภาค เขต และพื้นที่

5) พัฒนาระบบกลไกการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ และ แผนกลยุทธ์ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาสำคัญในระดับประเทศและพื้นที่

6) ร่วมกับกลุ่มงานอื่นในการพัฒนานโยบาย และมาตรการ ด้านการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

7) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการของกลุ่มงานและองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสากล

8) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.9.3 กลุ่มพัฒนาองค์กร มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสากล

2) พัฒนากระบวนการและการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3) พัฒนาระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและหน่วยงาน ให้บรรลุตามเป้าหมาย คำรับรองการปฏิบัติราชการ

4) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ศักยภาพและความพร้อมของบุคลากรของหน่วยงาน

5) จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพและสมรรถนะในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความสุขในการทำงาน

6) ดำเนินการสร้างเสริมสุขภาวะขององค์กร ทั้งด้านอาชีวอนามัย ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงาน วัฒนธรรม ค่านิยมองค์กรและคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน

7) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.9.4 กลุ่มภารกิจพัฒนาภาคีเครือข่าย มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) พัฒนารูปแบบ กลไกการดำเนินงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี สร้างความร่วมมือ สนับสนุนและกำกับติดตาม การดำเนินงานของภาคีเครือข่ายภายในและภายนอกกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในประเทศและต่างประเทศด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดระบบเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ ลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

2) ดำเนินการด้านการสอบสวนโรคและร่วมดำเนินการกับกลุ่มภารกิจสนับสนุนวิชาการในการเตือนภัยและพยากรณ์ (SAT) โรคและภัยสุขภาพด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งร่วมดำเนินการเตรียมความพร้อมและตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการตามมาตรฐานสากล

3) ผลักดันและขับเคลื่อนการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ และคำสั่งด้านการคุ้มครองสุขภาพผู้ประกอบอาชีพและผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดความร่วมมือในภาคีเครือข่ายเพื่อการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาที่มีผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

4) พัฒนารูปแบบ ระบบ กลไกและการดำเนินการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์ สื่อสารความเสี่ยงเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนในการป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

5) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการของกลุ่มงานและองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสากล

6) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.9.5 กลุ่มภารกิจพัฒนาวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) จัดทำแผนที่ (Road Map) งานวิจัยและพัฒนาวิชาการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมและติดตามประเมินผลการพัฒนางานวิจัยและพัฒนาวิชาการให้เป็นไปตามแผนที่ฯ

2) พัฒนาวิชาการ นวัตกรรมและยกระดับคุณภาพของนวัตกรรม มาตรการ มาตรฐาน ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ และข้อมูลอ้างอิงด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานให้ได้มาตรฐานสากล

3) พัฒนากลไกระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน เพื่อสร้างนวัตกรรม ผลงานวิจัย ข้อมูลวิชาการด้านการป้องกันควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศและนานาชาติ

4) สร้างกลไกความร่วมมือด้านการพัฒนาวิชาการ ระหว่างกรมควบคุมโรคกับหน่วยงานวิชาการอื่น และสร้างกลไกและช่องทางเพื่อการรวบรวมและเผยแพร่ผลิตภัณฑ์สู่กลุ่มเป้าหมาย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

5) พัฒนานวัตกรรม มาตรการ รูปแบบ แนวทางในการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

6) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการของกลุ่มงานและองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการ

7) พัฒนาระบบราชการและสากล

8) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.9.6 กลุ่มภารกิจสนับสนุนวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) เป็นศูนย์กลางข้อมูล (Data center) ด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

2) พัฒนาฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศ (Information Technology : IT) และระบบเฝ้าระวังสุขภาพด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในระดับกรม กระทรวง และประเทศ

3) ร่วมกับกลุ่มงานอื่นในการพัฒนานโยบาย และ มาตรการ ด้านการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม และประสานผลักดันให้เกิดการดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

4) เฝ้าระวังความเคลื่อนไหวของข่าวที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่างๆ (Media watch) และดำเนินการเพื่อตอบโต้ข่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

5) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการของกลุ่มงานและองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการและสากล

6) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.9.7 ศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) ศึกษา วิจัย พัฒนาเทคโนโลยี วิธีการตรวจวิเคราะห์ ทางห้องปฏิบัติการ ทั้งตัวอย่างทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม และสร้างนวัตกรรม ชุดทดสอบ หรือเครื่องมืออย่างง่าย เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

2) ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และการสอบสวนโรคของหน่วยงานและเครือข่าย บริการตรวจวิเคราะห์สำหรับสิ่งส่งตรวจที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การตรวจในระดับตติยภูมิ รวมทั้งการตรวจวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบหรือยืนยันผล

3) พัฒนาฐานข้อมูลการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนการจัดทำข้อเสนอนโยบายหรือมาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

4) พัฒนาระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล หรือ มาตรฐานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

5) พัฒนาศักยภาพเครือข่ายห้องปฏิบัติการ มุ่งสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาแนวทางมาตรฐาน คู่มือ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งดำเนินการทดสอบความชำนาญ (Proficiency Testing) ด้านการตรวจวิเคราะห์แก่ห้องปฏิบัติการเครือข่าย

6) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการของกลุ่มงานและองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสากล

7) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.9.8 ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาวิชาการด้านการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับหน่วยบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ

2) ร่วมดำเนินการกับกองกฎหมาย กรมควบคุมโรค และหน่วยงานอื่นๆ ในกระบวนการขึ้นทะเบียนตรวจประเมิน และรับรองคุณภาพการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพทั่วประเทศ ตามที่กฎหมายกำหนด

3) พัฒนากลไกการทำงานและจัดทำแนวทาง คู่มือ มาตรฐานทางวิชาการ รวมทั้ง เป็นศูนย์ฝึกและสาธิตเพื่อสนับสนุนการเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก ในจังหวัดชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตกของอ่าวไทย

4) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และให้บริการ การตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมทางห้องปฏิบัติการและการตรวจวัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามมาตรฐานสากลเพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่

5) สนับสนุนวิชาการในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสารเคมีและรังสีร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

6) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการของกลุ่มงานและองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสากล

7) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.9.9 ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดระยอง มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาวิชาการ ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่และประเทศ

2) พัฒนากลไกการทำงาน และ จัดทำแนวทาง คู่มือ มาตรฐานทางวิชาการ รวมทั้ง เป็นศูนย์ฝึกและสาธิต เพื่อสนับสนุนการเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออกของอ่าวไทย

3) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และให้บริการ การตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมทางห้องปฏิบัติการและการตรวจวัดสภาพแวดล้อมการทำงาน ตามมาตรฐานสากล เพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่

4) สนับสนุนวิชาการในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสารเคมีและรังสีร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

5) พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการของกลุ่มงานและองค์กรตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสากล

6) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ 2

สถานการณ์ด้านโรค และภัยสุขภาพ จากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อม

2.1 สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ

ข้อมูลสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพที่นำเสนอในส่วนนี้ ประกอบไปด้วยข้อมูลที่สำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

1) สถิติแรงงานในระบบและนอกระบบ

เป็นข้อมูลสถิติที่ได้จากการสำรวจแรงงานนอกระบบ ปี พ.ศ. 2561 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยข้อมูลประกอบไปด้วย 1) จำนวนแรงงานที่อยู่ในระบบและนอกระบบ และ 2) ลักษณะทางประชากรและสังคมที่สำคัญของแรงงานในระบบและนอกระบบ เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ อุตสาหกรรม และชั่วโมงการทำงาน เป็นต้น

2) ข้อมูลโรคจากการประกอบอาชีพ

เป็นข้อมูลโรคจากการประกอบอาชีพที่สำคัญในระบบเฝ้าระวัง 5 กลุ่มโรค 5 มิติ ได้แก่ โรคจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช โรคซิลิโคสิส โรคที่เกิดจากแร่ใยหินแอสเบสตอส โรคจากพิษสารทำละลายอินทรีย์ โรคจากพิษโลหะหนัก โรคประสาทหูเสื่อมจากเสียงดัง โรคกระดูกและกล้ามเนื้อ และการบาดเจ็บจากการทำงาน โดยข้อมูลโรคจากการประกอบอาชีพดังกล่าวข้างต้นได้จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นข้อมูลผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพตามรหัส ICD-10TM ที่กำหนดในแต่ละโรคจากระบบรายงาน 43 แฟ้ม โดยจะวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มผู้มีสิทธิตามหลักประกันสุขภาพซึ่งจำแนกสิทธิ ณ วันที่มารับบริการ เป็นข้อมูลช่วงเดือนมกราคม-ธันวาคม ปี พ.ศ. 2561 เฉพาะคนไทยที่ไม่รวมคนต่างด้าว และข้อมูลดังกล่าวไม่รวมพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร (ข้อมูลจากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ ประมวลผลข้อมูลวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2562 และใช้จำนวนประชากรจากทะเบียนราษฎร์ ปี 2561 ในการคำนวณอัตราป่วย)

สถิติแรงงานในและนอกระบบ

ข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบ ปี พ.ศ. 2561 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า มีผู้มีงานทำทั้งหมด 38.30 ล้านคน เป็นแรงงานนอกระบบ 21.19 ล้านคน (ร้อยละ 55.3) และเป็นแรงงานในระบบ 17.11 ล้านคน (ร้อยละ 44.7) โดยสัดส่วนระหว่างแรงงานนอกระบบกับแรงงานในระบบตามภาคต่างๆ นั้น พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ มีแรงงานนอกระบบมากกว่าแรงงานในระบบ คิดเป็นร้อยละ 76.7, 70.1 และ 55.6 ตามลำดับ ส่วนภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีแรงงานนอกระบบน้อยกว่าแรงงานในระบบ คิดเป็นร้อยละ 41.2 และ 28.6 นอกจากนี้แรงงานในทุกภาค เพศชายจะมีจำนวนสูงกว่าเพศหญิง

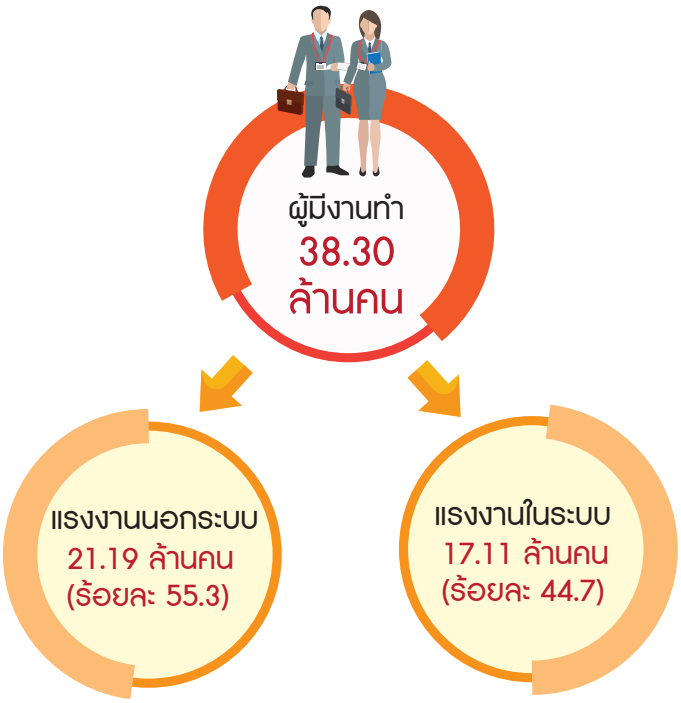

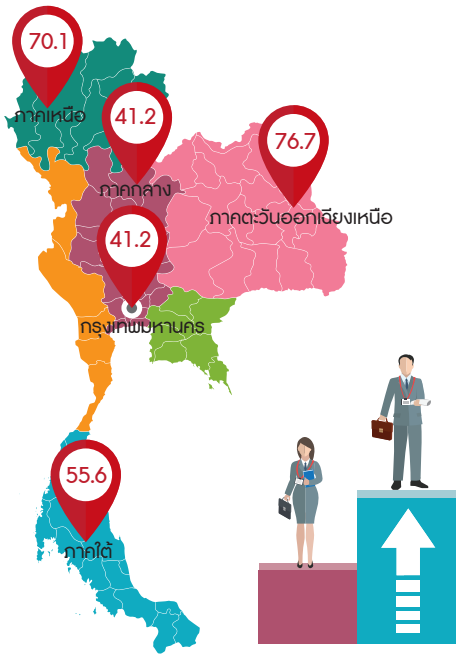

เมื่อพิจารณาข้อมูลตามกลุ่มอายุ พบว่า ช่วงกลุ่มอายุ 20-39 ปี จำนวนแรงงานในระบบจะมากกว่าแรงงานนอกระบบในทุกช่วงกลุ่มอายุ (ร้อยละ 55.7 และ 28.8 ตามลำดับ) ในขณะที่ช่วงกลุ่มอายุ 15-19 ปี และช่วงกลุ่มอายุ 40 ปี ขึ้นไป พบแรงงานในระบบน้อยกว่าแรงงานนอกระบบทุกช่วงกลุ่มอายุ (ร้อยละ 44.3 และ 71.2 ตามลำดับ)

อายุ

ระดับการศึกษาที่สำเร็จของแรงงานในระบบ พบว่า เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด จำนวน 6.1 ล้านคน (ร้อยละ 35.7) รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3.3 ล้านคน (ร้อยละ 19.3) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3.0 ล้านคน (ร้อยละ 17.6) ตามลำดับ ส่วนแรงงานนอกระบบจะมีระดับการศึกษาที่สำเร็จในระดับต่ำกว่าประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 6.2 ล้านคน (ร้อยละ 29.4) รองลงมา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา 5.7 ล้านคน (ร้อยละ 27.0) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3.4 ล้านคน (ร้อยละ 16.3) ตามลำดับ

ระดับการศึกษา

แรงงานในระบบจะอยู่ในกลุ่มอาชีพพนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้ามากที่สุด 2.84 ล้านคน (ร้อยละ 16.6) รองลงมาเป็นผู้ควบคุมโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ 2.80 ล้านคน (ร้อยละ 16.4) และช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 2.35 ล้านคน (ร้อยละ 13.7) ในขณะที่แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง 11.09 ล้านคน (ร้อยละ 52.4) รองลงมาเป็นพนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้า 4.77 ล้านคน (ร้อยละ 22.6) และช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 1.86 ล้านคน (ร้อยละ 8.8) ซึ่งแรงงานในระบบจะมีจำนวนมากกว่าแรงงานนอกระบบในเกือบทุกกลุ่มอาชีพ ยกเว้นกลุ่มอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง และกลุ่มพนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้า

อาชีพ

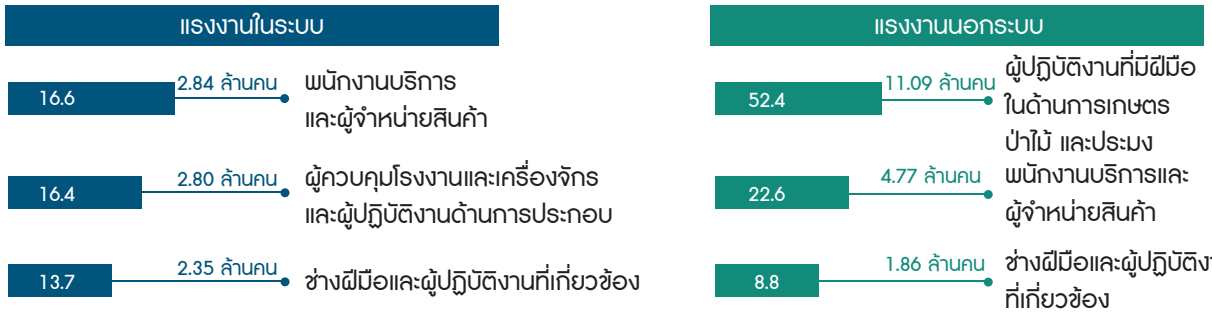

แรงงานในระบบพบว่าทำงานในสาขาการผลิตมากที่สุด 4.8 ล้านคน (ร้อยละ 28.1) รองลงมาทำงานในสาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ 2.7 ล้านคน (ร้อยละ 15.9) และสาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศฯ 1.5 ล้านคน (ร้อยละ 9.2) ส่วนแรงงานนอกระบบนั้น ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง 11.7 ล้านคน (ร้อยละ 55.5) รองลงมา ทำงานในสาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ 3.5 ล้านคน (ร้อยละ 16.6) และสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร 1.8 ล้านคน (ร้อยละ 8.6) ตามลำดับ

สาขาการทำงาน

แรงงานในระบบ			แรงงานนอกระบบ		
28.1	4.8 ล้านคน	สาขาการผลิต	55.5	11.7 ล้านคน	สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง
15.9	2.7 ล้านคน	สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์	16.6	3.5 ล้านคน	สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์
9.2	1.5 ล้านคน	สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศฯ	8.6	1.8 ล้านคน	สาขาที่พักแรม และบริการด้านอาหาร

แรงงานในระบบมีชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ 40-49 ชั่วโมง จำนวนถึง 11.2 ล้านคน (ร้อยละ 65.9) รองลงมามีชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ที่ 50 ชั่วโมงขึ้นไป และชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ 35-39 ชั่วโมง จำนวน 2.7 ล้านคน (ร้อยละ 16.1) และ 2.0 ล้านคน (ร้อยละ 11.7) ตามลำดับ ซึ่งคล้ายกับแรงงานนอกระบบ โดยแรงงานนอกระบบมีจำนวนผู้ที่ทำงาน 40-49 ชั่วโมงต่อสัปดาห์มากที่สุด 8.7 ล้านคน (ร้อยละ 41.2) รองลงมามีชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ที่ 50 ชั่วโมงขึ้นไป และชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ 35-39 ชั่วโมง จำนวน 4.8 ล้านคน (ร้อยละ 22.9) และ 2.5 ล้านคน (ร้อยละ 12.1) ตามลำดับ

ชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์

แรงงานในระบบ			แรงงานนอกระบบ		
65.9	11.2 ล้านคน	40-49 ชั่วโมง	41.2	8.7 ล้านคน	40-49 ชั่วโมง
16.1	2.7 ล้านคน	50 ชั่วโมงขึ้นไป	22.9	4.8 ล้านคน	50 ชั่วโมงขึ้นไป
11.7	2.0 ล้านคน	35-39 ชั่วโมง	12.1	2.5 ล้านคน	35-39 ชั่วโมง

แรงงานในระบบส่วนใหญ่มีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมากถึง 12.7 ล้านคน (ร้อยละ 74.6) รองลงมาเป็นลูกจ้างรัฐบาล 3.4 ล้านคน (ร้อยละ 19.9) และประกอบธุรกิจส่วนตัว 5.4 แสนคน (ร้อยละ 3.2) ส่วนแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีสถานภาพการทำงานเป็นการประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง 11.6 ล้านคน (ร้อยละ 54.9) รองลงมาเป็นช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง 6.7 ล้านคน (ร้อยละ 31.2) และเป็นลูกจ้างเอกชน 1.8 ล้านคน (ร้อยละ 8.9)

สถานภาพการทำงาน

แรงงานในระบบ			แรงงานนอกระบบ		
74.6	12.7 ล้านคน	ลูกจ้างเอกชน	54.9	11.6 ล้านคน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยไม่มีลูกจ้าง
19.9	3.4 ล้านคน	ลูกจ้างรัฐบาล	31.2	6.7 ล้านคน	ช่วยธุรกิจครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง
3.2	5.4 แสนคน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	8.9	1.8 ล้านคน	ลูกจ้างเอกชน

2.1.1 โรคจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ข้อมูลผู้ป่วยโรคจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาจากผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าเจ็บป่วยด้วยโรคตามรหัส ICD-10TM เป็น T60.0-T60.9 (Toxic effect of pesticides) ซึ่งไม่รวมการตั้งใจทำร้ายตนเอง หรือฆ่าตัวตาย ตามรหัสสาเหตุภายนอก X68

ในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วยโรคจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวน 6,075 ราย คิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ 10.04 ต่อประชากรแสนราย โดยจังหวัดร้อยเอ็ดพบอัตราป่วยสูงสุด (37.08) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดลำปาง (28.93) และอุตรดิตถ์ (28.44) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา (505 ราย) ร้อยเอ็ด (485 ราย) และบุรีรัมย์ (371 ราย) ตามลำดับ

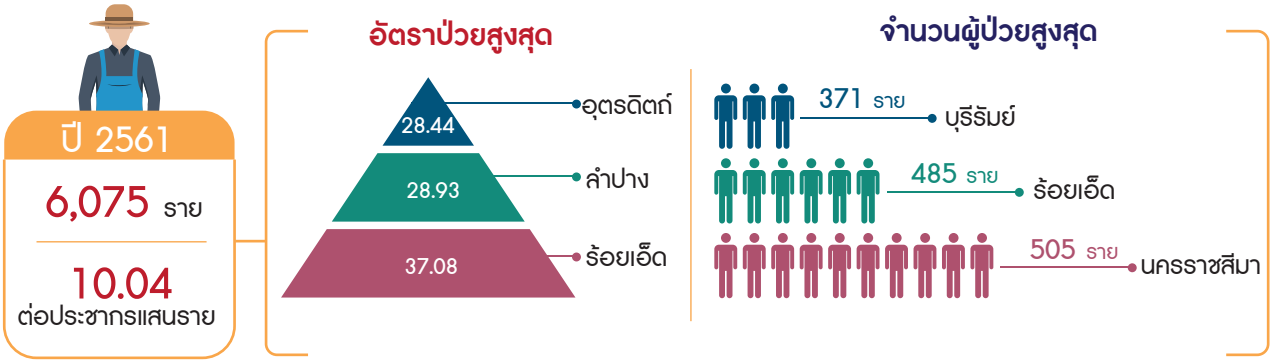

กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 4,079 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.14 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 1,522 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.05

กลุ่มอาชีพที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพผู้ปลูกพืชไร่และพืชผัก จำนวน 2,622 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.16 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอาชีพคนงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 1,281 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.09

และจากจำนวนผู้ป่วยโรคจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทั้งหมด พบว่า เกิดจากสารเคมีกลุ่มสารกำจัดแมลงมากที่สุด จำนวน 2,950 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.56 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มสารกำจัดศัตรูพืชอื่นๆ จำนวน 1,783 ราย และกลุ่มสารกำจัดวัชพืช จำนวน 1,342 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.35 และ 22.09 ตามลำดับ

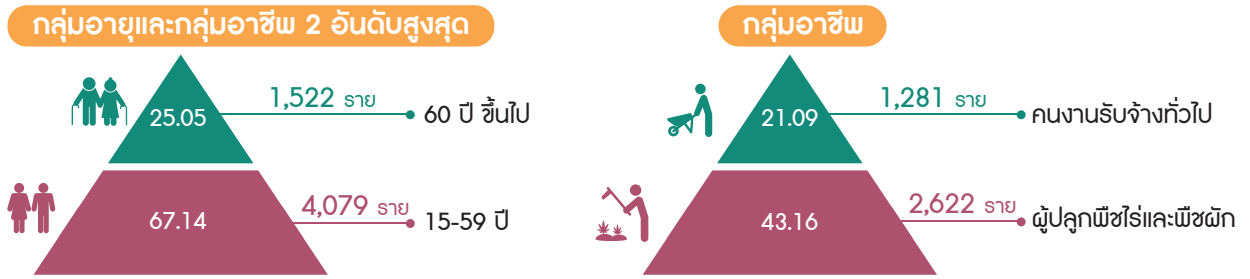

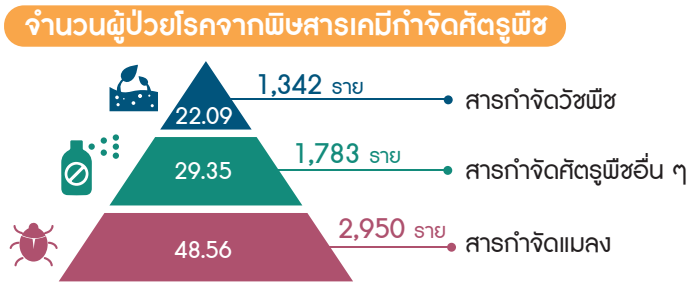

2.1.2 โรคกระดูกและกล้ามเนื้อจากการทำงาน

ข้อมูลผู้ป่วยโรคกระดูกและกล้ามเนื้อจากการทำงาน จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาจากผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าเจ็บป่วยด้วยโรคตามรหัส ICD-10TM เป็น M00-M99 (โรคของระบบกล้ามเนื้อโครงร่างและเนื้อเยื่อเกี่ยวพัน) และ G56.0 (กลุ่มอาการเส้นประสาทมีเดียนถูกกดทับที่ช่องกระดูกข้อมือ (Carpal tunnel syndrome)) ที่มีการลงรหัสเสริม Y96 (ภาวะที่เกี่ยวกับการทำงาน) ร่วมด้วย

ในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วยโรคกระดูกและกล้ามเนื้อ เฉพาะรายที่เกี่ยวข้องกับภาวะการทำงาน (Y96) จำนวน 114,578 ราย คิดเป็นอัตราป่วยต่อประชากรแสนราย เท่ากับ 189.37 โดยจังหวัดสกลนครมีอัตราป่วยสูงสุด (1,997.61) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น (1,132.45) และนครพนม (676.71) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดสกลนคร (22,962 ราย) ขอนแก่น (20,451 ราย) และร้อยเอ็ด (7,913 ราย) ตามลำดับ

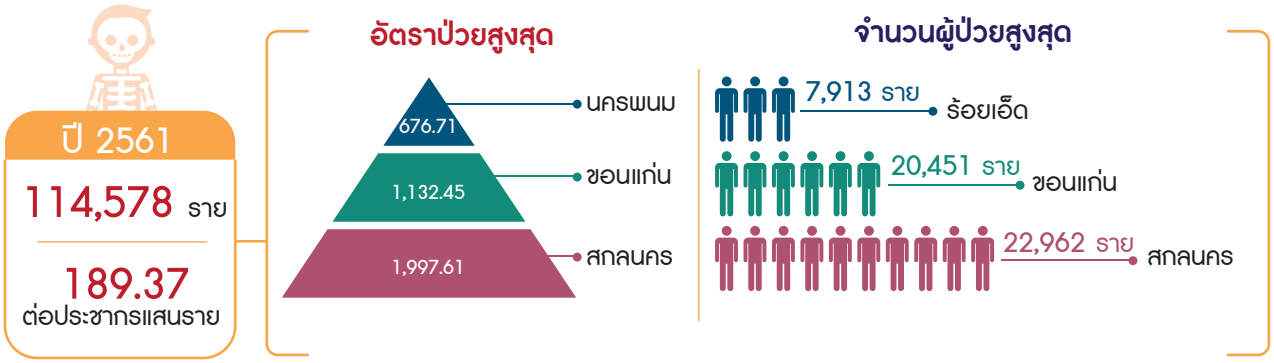

กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 80,107 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.91 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 34,057 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.72

กลุ่มอาชีพที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักและพืชไร่ จำนวน 70,184 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.25 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอาชีพคนงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 18,738 ราย และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชร่วมกับการเลี้ยงสัตว์เพื่อการดำรงชีพ จำนวน 5,957 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.35 และ 5.20 ตามลำดับ

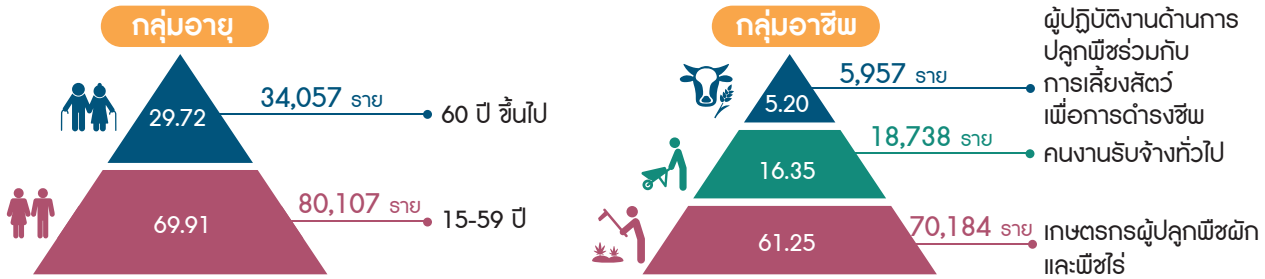

2.1.3 โรคจากพิษโลหะหนัก

ข้อมูลผู้ป่วยโรคจากพิษโลหะหนัก จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาจากผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าเจ็บป่วยด้วยโรคตามรหัส ICD-10TM เป็น T56.0-T56.9 (Toxic effect of Metals) ร่วมกับสาเหตุภายนอก รหัสหลักที่ 5 (กิจกรรม) เป็น .2 (สาเหตุภายนอกที่เป็นการทำงานในหน้าที่)

ในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วยโรคจากพิษโลหะหนัก จำนวน 3 ราย จาก 3 จังหวัดทั่วประเทศ คิดเป็นอัตราป่วยต่อแสนราย เท่ากับ 0.005 โดยพบผู้ป่วยที่จังหวัดเพชรบุรี พัทลุง และนครราชสีมา จังหวัดละ 1 ราย คิดเป็นอัตราป่วยต่อประชากรแสนรายเท่ากับ 0.21 0.19 และ 0.04 ตามลำดับ

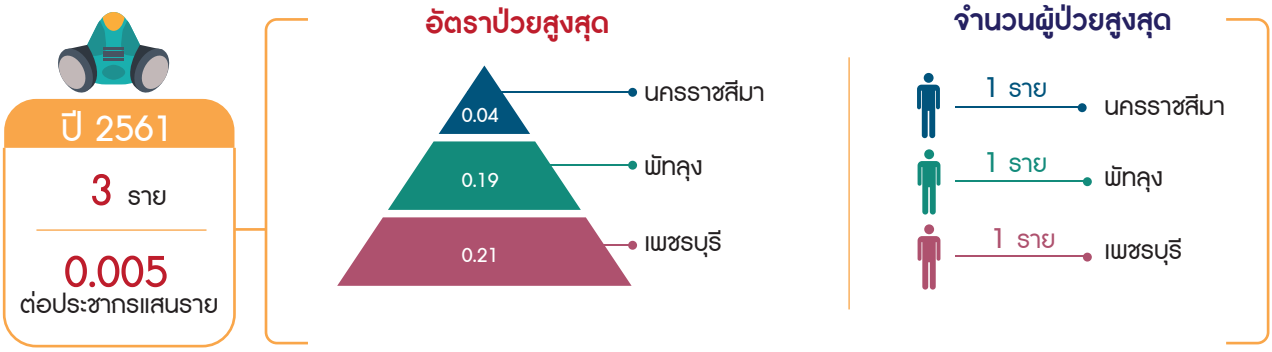

กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วย คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

กลุ่มอาชีพที่พบผู้ป่วย คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักและพืชไร่ จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 33.33) กลุ่มอาชีพคนงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 33.33) และกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 33.33) และจากผู้ป่วยโรคจากพิษโลหะหนักทั้งหมด พบว่า เป็นผู้ป่วยในกลุ่มพิษจากโลหะตะกั่ว (T56.0) จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 ที่เหลือเป็นผู้ป่วยในกลุ่มพิษจากโลหะหนักอื่นๆ (ไม่ระบุรายละเอียด) (T56.9) จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33

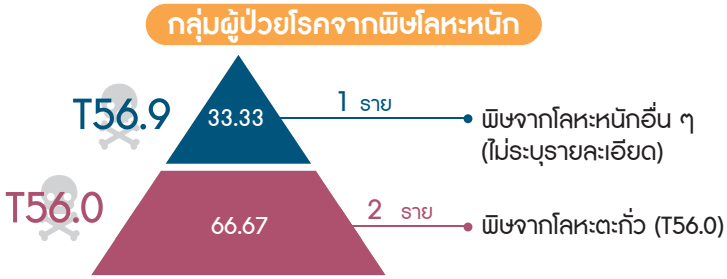

2.1.4 โรคที่เกิดจากแร่ใยหินแอสเบสตอส

ข้อมูลผู้ป่วยโรคที่เกิดจากแร่ใยหินแอสเบสตอส จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาจากผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าเจ็บป่วยด้วยโรคตามรหัส ICD-10TM เป็น J61 (Pneumoconiosis due to asbestos and other mineral fibers) J92.0 (pleural plaque with asbestosis) และ C45.0-45.9 (mesothelioma)

ในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วยโรคที่เกิดจากแร่ใยหินแอสเบสตอส จำนวน 134 ราย จาก 50 จังหวัดทั่วประเทศ คิดเป็นอัตราป่วยต่อประชากรแสนราย เท่ากับ 0.22 โดยจังหวัดเชียงใหม่พบผู้ป่วยมากที่สุด (8 ราย) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา (8 ราย) และสุราษฎร์ธานี (7 ราย) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่พบว่ามีอัตราป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดชุมพร (0.78) พังงา (0.75) และสมุทรสาคร (0.70) ตามลำดับ

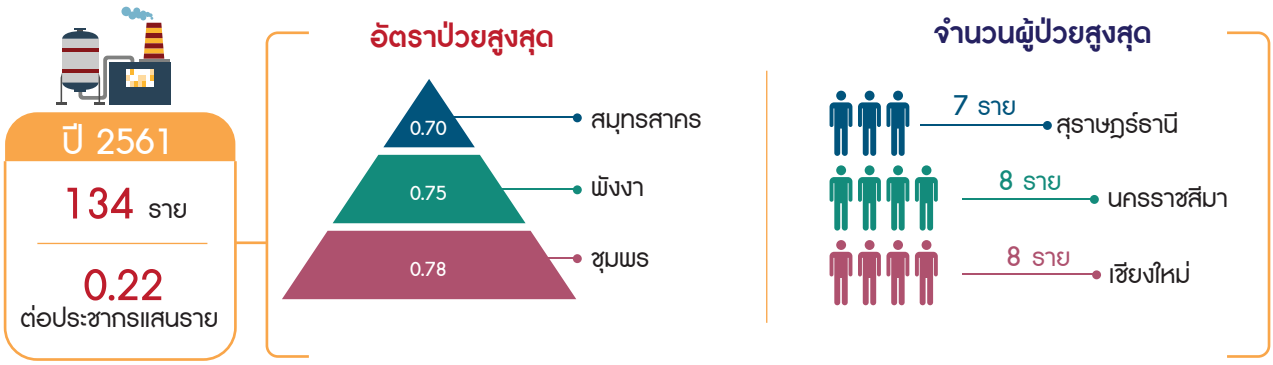

กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.97 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.30 และผู้ป่วยโรคที่เกิดจากแร่ใยหินแอสเบสตอสจะเป็นผู้ป่วยในกลุ่ม C45.0-C45.9 จำนวน 81 ราย กลุ่ม J61 และ J92 จำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.45 และ 39.55 ตามลำดับ

2.1.5 โรคซิลิโคสิส

ข้อมูลผู้ป่วยโรคซิลิโคสิส จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาจากผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าเจ็บป่วยด้วยโรคตามรหัส ICD-10TM เป็น J62.8 (Pneumoconiosis due to other dust containing silica)

ในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วยโรคซิลิโคสิส จำนวน 245 ราย จาก 31 จังหวัดทั่วประเทศ คิดเป็นอัตราป่วยต่อประชากรแสนรายเท่ากับ 0.40 โดยจังหวัดชลบุรีพบผู้ป่วยสูงสุด (75 ราย) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา (68 ราย) และมหาสารคาม (29 ราย) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่พบว่ามีอัตราป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดชลบุรี (4.97) มหาสารคาม (3.01) และนครราชสีมา (2.58) ตามลำดับ

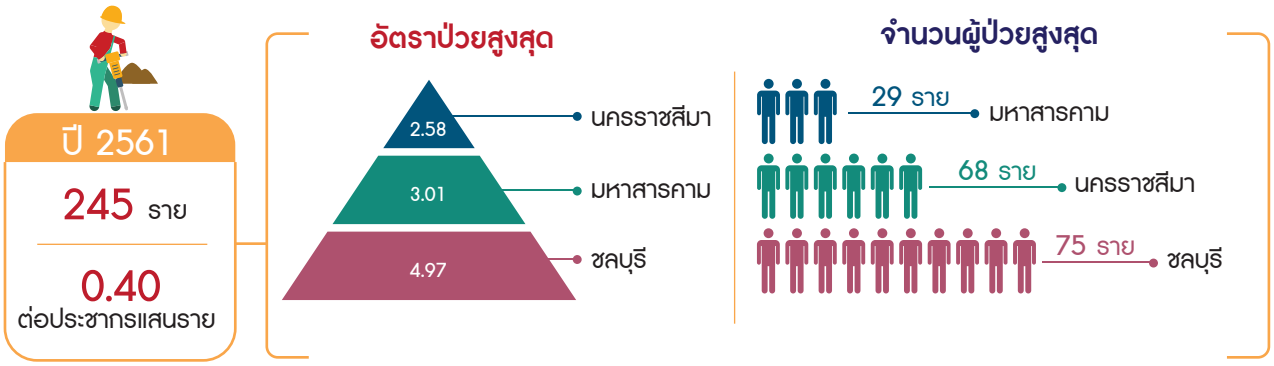

กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 139 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.97 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.21

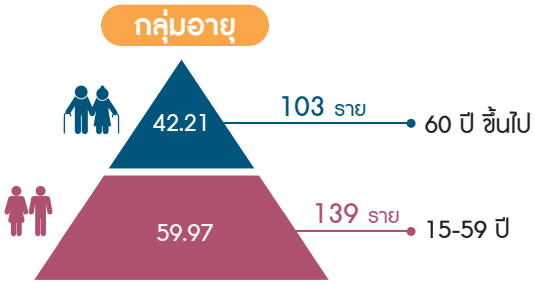

2.1.6 โรคจากพิษสารทำละลายอินทรีย์

ข้อมูลผู้ป่วยโรคจากพิษสารทำละลายอินทรีย์ จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาจากผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าเจ็บป่วยด้วยโรคตามรหัส ICD-10TM เป็น T52.0-T52.9 (Toxic effects of Organic solvents) ร่วมกับสาเหตุภายนอก รหัสหลักที่ 5 (กิจกรรม) เป็น .2 (สาเหตุภายนอกที่เป็นการทำงานในหน้าที่)

ในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วยโรคจากพิษสารทำละลายอินทรีย์ จำนวน 495 ราย คิดเป็นอัตราป่วยต่อประชากรแสนรายเท่ากับ 0.82 โดยจังหวัดบุรีรัมย์พบผู้ป่วยสูงสุด (22 ราย) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ (21 ราย) และสุรินทร์ (20 ราย) และนครราชสีมา (20 ราย) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่พบว่ามีอัตราป่วยต่อประชากรแสนราย สูงสุด 3 อันดับแรก คือ สมุทรสาคร (1.94) ชัทนาท (1.82) และอุทัยธานี (1.82) ตามลำดับ

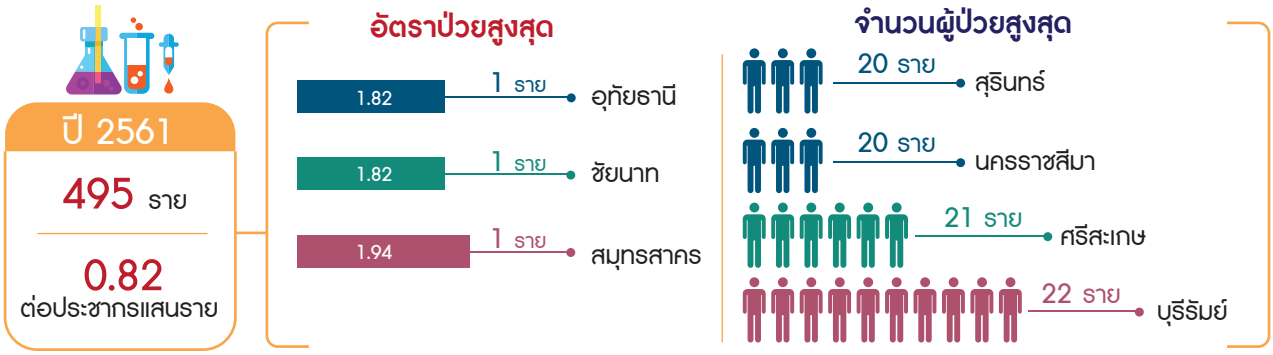

กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 231 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 101 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.40

กลุ่มอาชีพที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพผู้ปลูกพืชไร่และพืชสวน จำนวน 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.48 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอาชีพผู้รับจ้างทั่วไป จำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78

2.1.7 โรคประสาทหูเสื่อมจากเสียงดัง

ข้อมูลผู้ป่วยโรคประสาทหูเสื่อมจากเสียงดัง จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาจากผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าเจ็บป่วยด้วยโรคตามรหัส ICD-10TM เป็น H83.3 (สูญเสียการได้ยินจากผลของเสียงต่อหูชั้นใน) และ H90.3-H90.5 (สูญเสียการได้ยินจากประสาทหูเสื่อม)

ในปี พ.ศ. 2561 พบผู้ป่วยโรคประสาทหูเสื่อมจากเสียงดัง จำนวน 1,076 ราย คิดเป็นอัตราป่วยต่อประชากรแสนราย เท่ากับ 1.78 โดยจังหวัดชุมพรมีอัตราป่วยสูงสุด (31.98) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ (18.89) และเลย (8.57) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่พบว่ามีผู้ป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ (278 ราย) ชุมพร (163 ราย) และเชียงใหม่ (111 ราย) ตามลำดับ

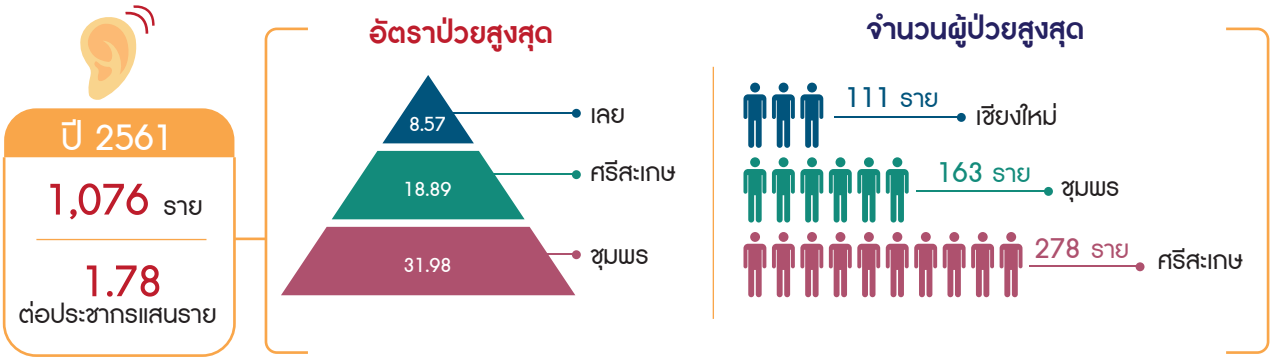

กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 591 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.93 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 464 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.12

กลุ่มอาชีพที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพผู้ปลูกพืชไร่และพืชสวน จำนวน 590 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.83 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มคนงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 173 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.08

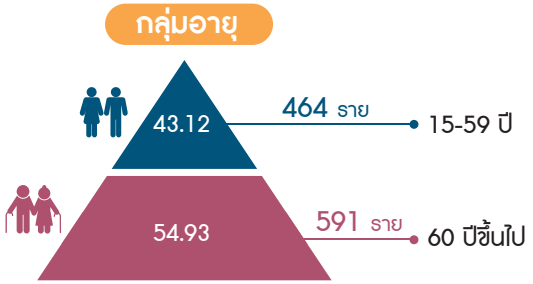

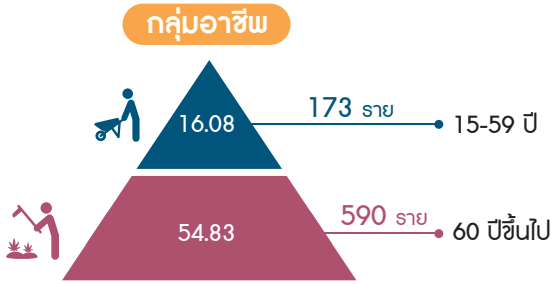

2.1.8 การบาดเจ็บจากการทำงาน

ข้อมูลการบาดเจ็บจากการทำงาน จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาจากข้อมูลผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าได้รับบาดเจ็บจากการทำงานตามรหัส ICD-10TM เป็น S00-S99 (การบาดเจ็บทั้งหมดจากสาเหตุภายนอก) และ T00-T29 (การบาดเจ็บที่หลายบริเวณของร่างกาย หรือที่ไม่สามารถระบุรายละเอียดการเป็นพิษจากสิ่งแปลกปลอม ความร้อน และสารกัดกร่อน และผลสืบเนื่องบางอย่างจากสาเหตุภายนอก) ร่วมกับสาเหตุจากภายนอก รหัสหลักที่ 5 (กิจกรรม) เป็น .2 (สาเหตุภายนอกที่เป็นการทำงานในหน้าที่)

ในปี พ.ศ. 2561 พบผู้บาดเจ็บจากการทำงาน จำนวน 172,264 ราย คิดเป็นอัตราการบาดเจ็บต่อประชากรแสนราย เท่ากับ 284.71 โดยจังหวัดน่านพบอัตราการบาดเจ็บสูงสุด (1,055.77) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดเลย (712.52) และตราด (640.11) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่พบว่ามีผู้บาดเจ็บสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา (7,744 ราย) บุรีรัมย์ (6,657 ราย) และเชียงราย (5,864 ราย) ตามลำดับ

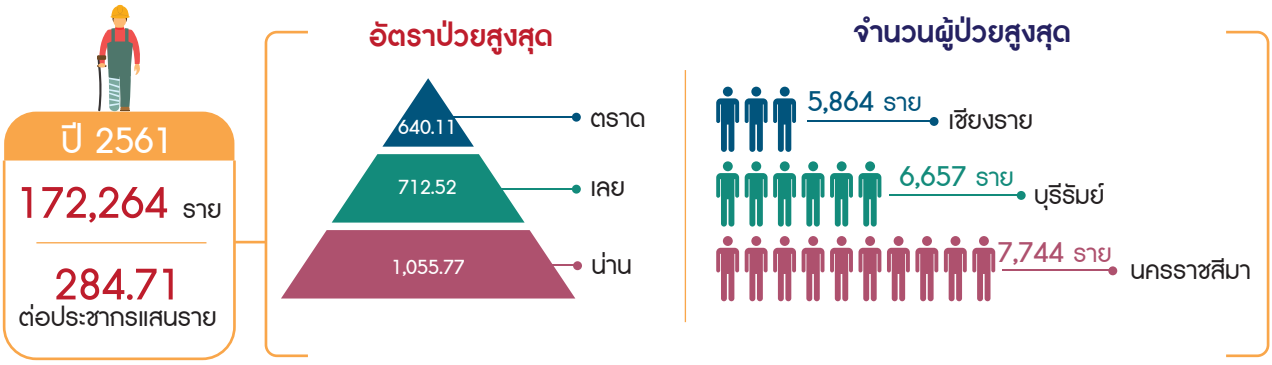

กลุ่มอายุที่พบผู้บาดเจ็บมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 15-59 ปี จำนวน 129,225 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.02 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 34,763 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.18

กลุ่มอาชีพที่พบผู้บาดเจ็บมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักและพืชไร่ จำนวน 67,565 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.22 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 48,947 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.41

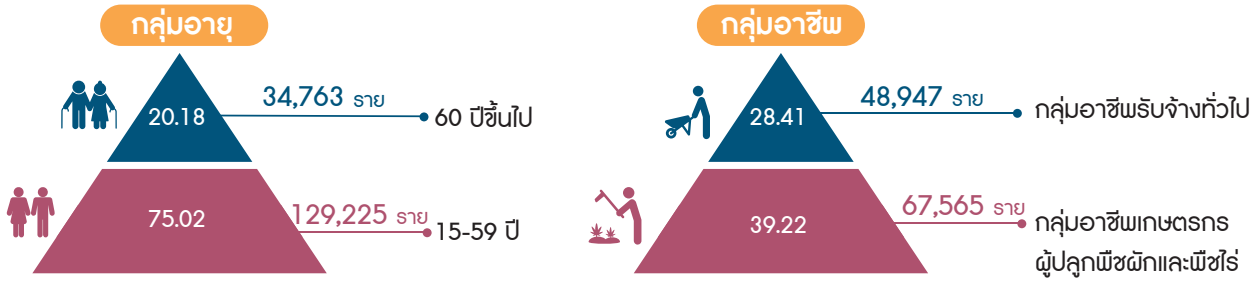

2.1.9 สถิติและภัยสุขภาพในกลุ่มบุคลากรสาธารณสุข

จากการรวบรวมข้อมูลตามแบบรายงานสถานการณ์โรคและสิ่งคุกคามสุขภาพจากการทำงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล (แบบ RAH06) ระบบออนไลน์ที่ ข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2561 มีโรงพยาบาลรายงานจำนวนทั้งหมด 57 แห่ง เป็นโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 55 แห่งและนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 2 แห่ง มีจำนวนบุคลากรทั้งหมด45,012 ราย

ข้อมูลการสัมผัสสิ่งคุกคามของบุคลากร พบว่า โรงพยาบาลมีสิ่งคุกคามสุขภาพปัจจัยด้านการยศาสตร์มากที่สุด ได้แก่ การยกของหนัก จำนวน 49 แห่ง (ร้อยละ 85.9) บุคลากรที่มีความเสี่ยง 7,469 ราย ท่าทางการทำงานที่ไม่เหมาะสม จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 77.1) บุคลากรที่มีความเสี่ยง 4,818 ราย สิ่งคุกคามสุขภาพทางชีวภาพ ได้แก่ เชื้อโรคต่างๆ จำนวน 42 แห่ง (ร้อยละ 73.6) บุคลากรที่มีความเสี่ยง 6,848 ราย สิ่งคุกคามด้านจิตวิทยาสังคม จำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 64.9) บุคลากรที่เสี่ยง 5,866 ราย สิ่งคุกคามสุขภาพทางกายภาพ เช่น แสงสว่างไม่เพียงพอต่อลักษณะการทำงาน และเสียงดัง จำนวน 41 แห่ง (ร้อยละ 71.9) บุคลากรที่มีความเสี่ยงจากแสงสว่างไม่เพียงพอ 5,397 ราย และมีความเสี่ยงจากเสียงดัง 1,606 ราย และสิ่งคุกคามสุขภาพด้านเคมี เช่น ฝุ่น จำนวน 22 แห่ง (ร้อยละ 38.5) บุคลากรที่มีความเสี่ยง 516 ราย สารเคมี ได้แก่ ก๊าซเอธิลีนออกไซด์ จำนวน 20 แห่ง (ร้อยละ 35.0) บุคลากรที่มีความเสี่ยง 263 ราย

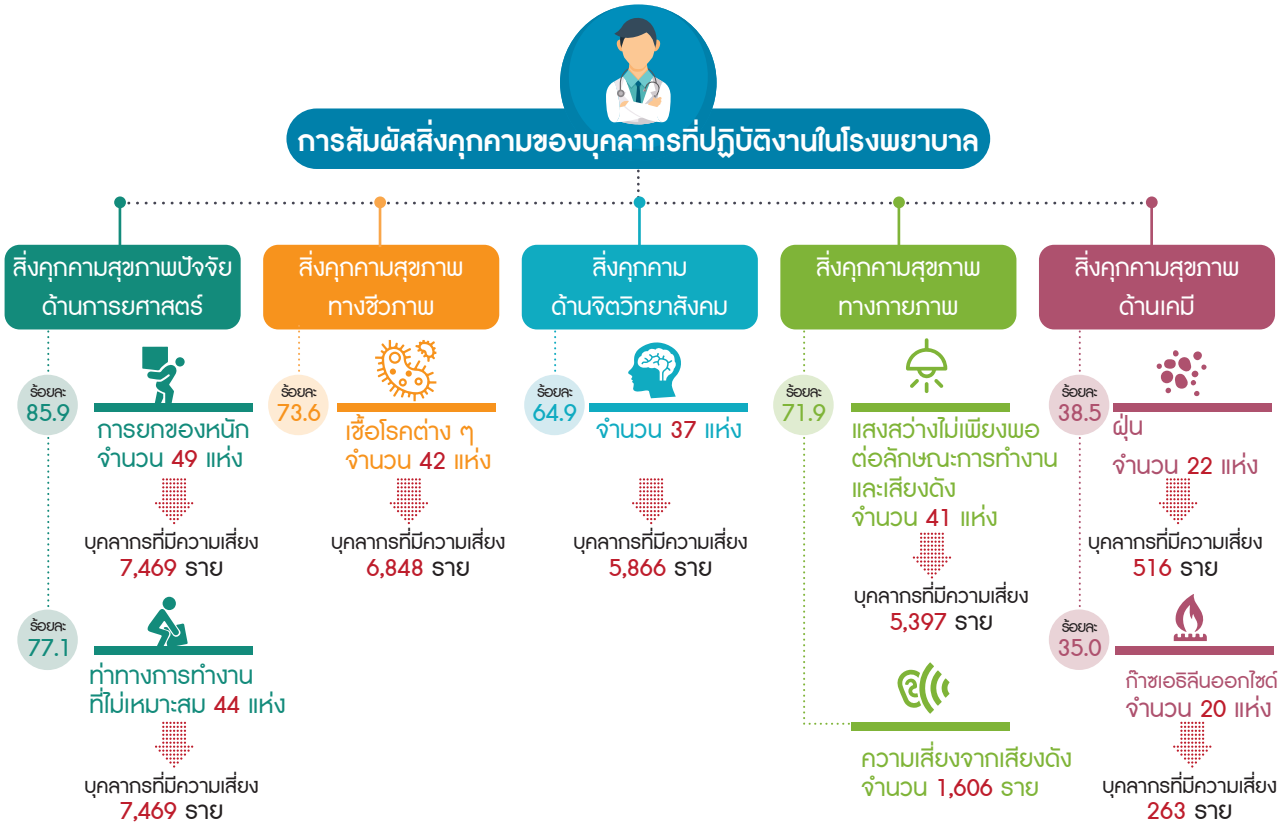

ข้อมูลการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากร ได้รับการตรวจ จำนวน 27,571 ราย (ร้อยละ 61.2) ตรวจไตรกลีเซอร์ไรด์ในเลือด จำนวน 14,383 ราย พบภาวะไขมันกลุ่มไตรกลีเซอร์ไรด์ในเลือดสูง จำนวน 3,768 ราย (ร้อยละ 26.1) พบค่าดัชนีมวลกาย (BMI) มากกว่า 22.9 kg/m^2 จำนวน 12,170 ราย (ร้อยละ 44.1) ตรวจไขมันในเลือดกลุ่มโคเลสเตอรอล จำนวน 16,589 ราย พบภาวะไขมันกลุ่มโคเลสเตอรอลในเลือดสูงเกินค่ามาตรฐาน จำนวน 9,064 ราย (ร้อยละ 54.6) บุคลากรมีภาวะโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ จำนวน 727 ราย (ร้อยละ 2.6) โรคเบาหวานรายใหม่ จำนวน 240 ราย (ร้อยละ 0.8)

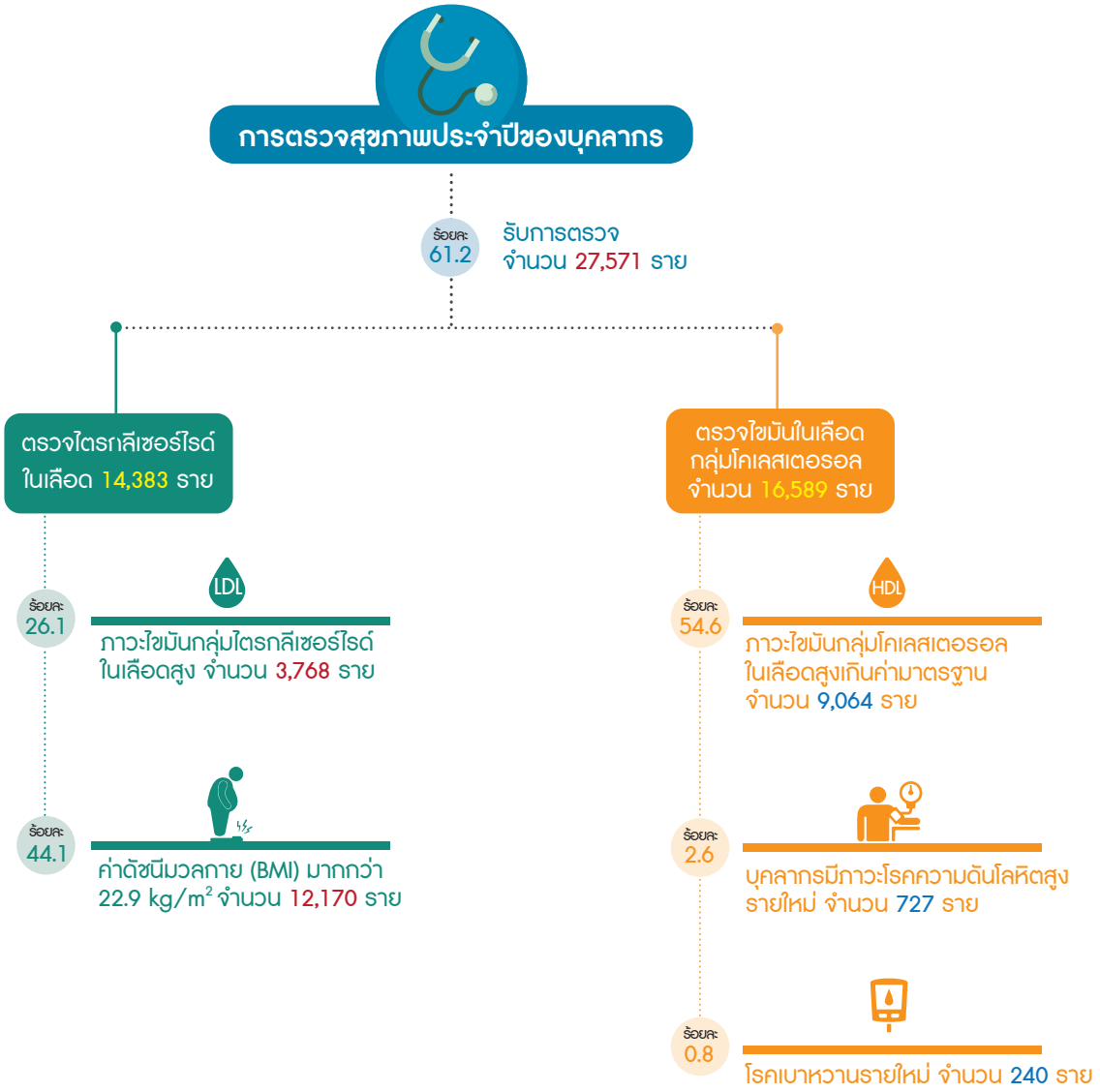

ข้อมูลการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงจากการทำงาน บุคลากรได้รับการตรวจสมรรถภาพการได้ยิน 1,915 ราย โดยมีผลการตรวจที่ต้องเฝ้าระวัง จำนวน 144 ราย (ร้อยละ 7.5) มีภาวะการสูญเสียการได้ยินจากเสียงดัง130 ราย (ร้อยละ 6.7) บุคลากรได้รับการตรวจสมรรถภาพการทำงานของปอดจำนวน 2,445 ราย ผลการตรวจต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 302 ราย (ร้อยละ 12.3) บุคลากรได้รับการตรวจสมรรถภาพการมองเห็น 4,160 รายผลการตรวจต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเมื่อเทียบกับลักษณะงาน 1,689 ราย (ร้อยละ 40.6) บุคลากรที่ได้รับการตรวจระดับสารตะกั่วในเลือดเพื่อเฝ้าระวังโรคพิษตะกั่ว จำนวน 91 ราย ผลการตรวจระดับสารตะกั่วในเลือดเกินค่ามาตรฐาน จำนวน 4 ราย (ร้อยละ 4.3)

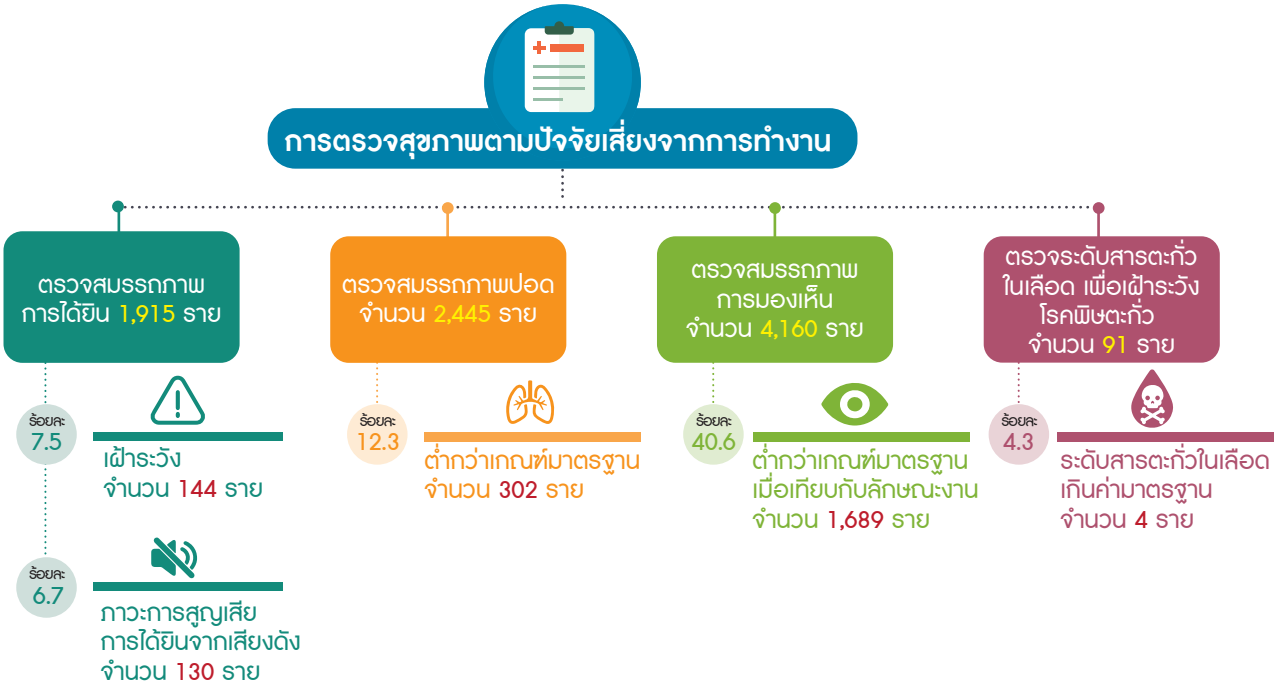

ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคและการบาดเจ็บที่สำคัญพบว่า บุคลากรถูกเข็ม หรืออุปกรณ์แหลมคมที่ใช้ในการทำหัตถการทิ่มตำ จำนวน 556 ราย (ร้อยละ 1.2) มีความผิดปกติของกระดูกและกล้ามเนื้อจากการทำงานจำนวน 464 ราย (ร้อยละ 1.0) มีความเครียดจากการทำงานจำนวน 8 ราย (ร้อยละ 0.01) ป่วยเป็นวัณโรคจากการทำงาน (รายใหม่) จำนวน 38 ราย (ร้อยละ 0.08) โรคตับอักเสบ รายใหม่จำนวน 41 ราย (ร้อยละ 0.09)

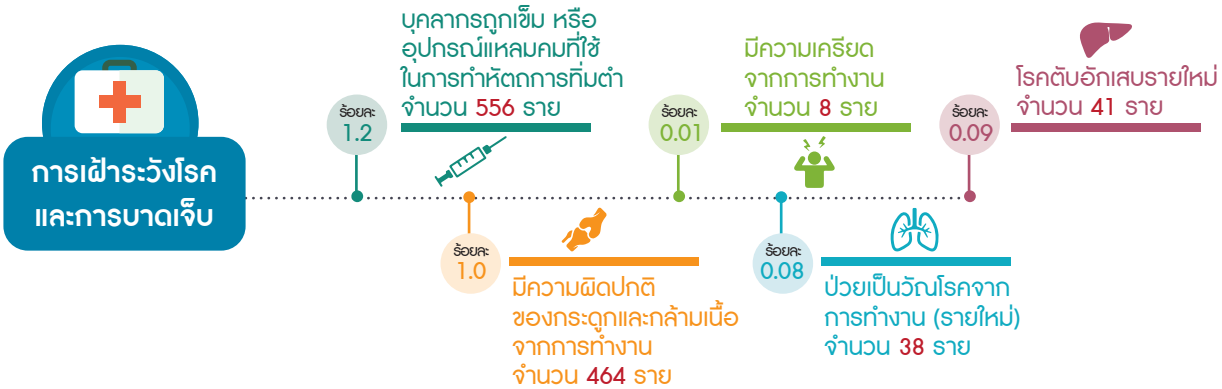

สรุปในภาพรวม บุคลากรส่วนใหญ่มีความเสี่ยงจากการทำงานที่สำคัญ ได้แก่ การสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพจากการทำงาน เช่น ด้านการยศาสตร์และ ด้านชีวภาพ ฯลฯ มีความเสี่ยงภาวะสุขภาพทั่วไปที่สำคัญได้แก่ ไขมันกลุ่มโคเลสเตอรอลในเลือดสูงเกินค่ามาตรฐาน และความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากการทำงาน ได้แก่ การถูกเข็มหรืออุปกรณ์แหลมคมที่ใช้ในการทำหัตถการทิ่มตำ และโรคระบบโครงร่างกระดูกและกล้ามเนื้อจากการทำงาน

2.2 สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม

2.2.1. สถานการณ์ปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์

กรมควบคุมโรค ได้มีการดำเนินงานเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงปัญหาขยะและผู้ประกอบอาชีพเก็บ ขน คัดแยกและรีไซเคิลขยะ โดยเริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2559 (พื้นที่ 8 จังหวัด) และดำเนินงานถึงปีงบประมาณ 2561 จากการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมาย 20 จังหวัด มีพื้นที่ที่เป็นปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์/ขยะอันตราย ในกลุ่มแรงงานนอกระบบ/แรงงานอิสระ จำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ และจังหวัดอุบลราชธานี และ ในกลุ่มแรงงานในระบบจำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ราชบุรี

โดยเมื่อปี พ.ศ. 2559 ได้มีการสำรวจพื้นที่ที่เป็นปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์หรือขยะอันตราย ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ ตำบลโคกสะอาด อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชาชนยึดอาชีพชำแหละและคัดแยกของเก่าเพื่อจำหน่ายเป็นอาชีพเสริมจากการทำนา การประกอบอาชีพคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์พบในพื้นที่ตำบลแดงใหญ่ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีผู้ประกอบอาชีพฯ จำนวน 10 คน ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 1,032 คน ปัญหาการคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์ของเทศบาลตำบลบ้านกอก อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยพื้นที่มีผู้ประกอบอาชีพคัดแยกขยะ จำนวน 340 คน และมีประชาชนกลุ่มเสี่ยง/ผู้ประกอบอาชีพคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 2,755 ราย และกรณีข้อร้องเรียนของ บริษัท แวกซ์กาเบ็จ รีไซเคิล เซ็นเตอร์ จำกัด ที่ตั้งเลขที่ 54/1 หมู่ 8 ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ที่ประกอบกิจการให้บริการรับบำบัดและกำจัดของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ โดยในพื้นที่มีการดำเนินการเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาและมีการอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบกิจการรับซื้อของเก่าถึงแนวทางการป้องกันตนเองจากการประกอบอาชีพคัดแยกของเก่าและปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้น

ในปี 2561 จากเหตุการณ์ชาวบ้านร้องเรียนกรณีพบโรงงานดับบิว เอมไทยรีไซคริ่ง จำกัด หมู่ 12 ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทราปล่อยมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมและโรงงานไม่ปฏิบัติ/ประกอบกิจการตามใบอนุญาตที่ได้รับ โดยลักลอบนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์จากจีนและฮ่องกงมาคัดแยกสถานการณ์ปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ในการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและจากการสำรวจพื้นที่การทำงาน พบคนงาน พนักงานรวม 238 คน ทำงานไม่ถูกสุขลักษณะ อากาศไม่หมุนเวียน มีการทำงานหน้าเตาปิ้งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อหลอมเอาตะกั่ว ทองแดง แยกออกจากวัสดุ จึงมีการดำเนินการตรวจเลือดเพื่อหาโลหะหนักในเลือดของพนักงานหน้าเตาปิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 12 ตัวอย่าง เพื่อค้นหาตะกั่ว ปรอท ทองแดงและแคดเมียม โดยให้เจ้าหน้าที่ด้านอาชีวอนามัยและพยาบาลประจำโรงพยาบาลแปลงยาวเข้ามาบริการเจาะเลือดในโรงงานและได้ประสานงานสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี ทำการส่งตรวจวิเคราะห์ ณ ศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค พร้อมเก็บตะกอนดินในพื้นที่ไปทำการตรวจวิเคราะห์ ณ ศูนย์อนามัยที่ 6 จังหวัดชลบุรี จากผลการตรวจวิเคราะห์ พบว่าจากคนทำงานทั้ง 12 คน

2.2.2 สถานการณ์เกี่ยวกับกรณีหมอกควัน

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากระบบการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากปัญหาหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 ในสัปดาห์ที่ 17 (ระหว่างวันที่ 29 เมษายน-5 พฤษภาคม 2561) ได้รับรายงานจาก รพศ./รพท./รพช. 78 แห่ง จากจำนวนทั้งหมด 100 แห่ง คิดเป็นความครอบคลุมของการรายงานตามวันที่สรุปรายงาน ร้อยละ 78.00 จังหวัดที่มีความครบถ้วนของการรายงานสูงสุด ได้แก่ จังหวัดพะเยา และลำปาง ร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่, ลำพูน, เชียงราย, แพร่, น่าน และแม่ฮ่องสอน ร้อยละ 87.50, 87.50, 77.78, 75.00, 46.67 และ 42.86 ตามลำดับ

การเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากภาวะหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 ประจำสัปดาห์ที่ 17 (ระหว่างวันที่ 29 เมษายน-5 พฤษภาคม 2561)

1) จำนวนผู้ป่วย และอัตราป่วยต่อประชากรแสนคน จำแนกตามโรค และจังหวัด:

ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ถึง 5 พฤษภาคม 2561 มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพฯ ใน 4 กลุ่มโรค จำนวน ทั้งสิ้น 696,859 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 12,934.64 ต่อประชากรแสนคน กลุ่มโรคที่มีรายงานสูงสุด ได้แก่ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด อัตราป่วย 6,078.50 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด อัตราป่วย 5,680.40 ต่อประชากรแสนคน กลุ่มโรคตาอักเสบ อัตราป่วย 614.32 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ อัตราป่วย 561.41 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดที่มีอัตราป่วยของผู้ป่วยที่รายงานสะสมสูงสุด คือ จังหวัดน่าน อัตราป่วย 17,743.29 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ จังหวัดลำปาง, ลำพูน และเชียงราย อัตราป่วย 15,025.15, 14,481.82 และ 12,993.25 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ในสัปดาห์ที่ 17/2561 (ระหว่างวันที่ 29 เมษายน-5 พฤษภาคม 2561) มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพฯ ใน 4 กลุ่มโรค จำนวนทั้งสิ้น 18,723 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 419.74 ต่อประชากรแสนคน กลุ่มโรคที่มีรายงานสูงสุด ได้แก่ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด อัตราป่วย 210.40 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด อัตราป่วย 166.12 ต่อประชากรแสนคน กลุ่มโรคตาอักเสบ อัตราป่วย 21.72 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบอัตราป่วย 21.50 ต่อประชากรแสนคน จังหวัด ที่มีอัตราป่วยของผู้ป่วยที่รายงานสูงสุด คือ จังหวัดน่าน อัตราป่วย 1,561.55 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน, พะเยา, แพร่, ลำพูน, ลำปาง, เชียงใหม่ และเชียงราย อัตราป่วย 731.30, 451.65, 381.93, 335.81, 332.84, 331.36 และ 318.76 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

สรุปข้อมูลการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาหมอกควันในภาพรวมพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 พบว่า

• กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด มีผู้ป่วยจำนวน 9,385 ราย อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนในภาพรวมเท่ากับ 210.40 น้อยกว่าสัปดาห์เดียวกันในปี 2560 และน้อยกว่าค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี โดยมีอัตราป่วยสูงสุดที่จังหวัดน่าน อัตราป่วย 1,025.89 ต่อประชากรแสนคน

• กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด สัปดาห์นี้มีผู้ป่วยจำนวน 7,410 ราย อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนในภาพรวมเท่ากับ 166.12 น้อยกว่าสัปดาห์เดียวกันในปี 2560 และน้อยกว่าค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี โดยมีอัตราป่วยสูงสุดที่จังหวัดน่าน อัตราป่วย 410.85 ต่อประชากรแสนคน

• กลุ่มโรคตาอักเสบ สัปดาห์นี้มีผู้ป่วยจำนวน 969 ราย อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน ในภาพรวมเท่ากับ 21.72 น้อยกว่าสัปดาห์เดียวกันในปี 2560 และน้อยกว่าค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี โดยมีอัตราป่วยสูงสุดที่จังหวัดน่าน อัตราป่วย 74.07 ต่อประชากรแสนคน

• กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ สัปดาห์นี้มีผู้ป่วยจำนวน 959 ราย อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนในภาพรวมเท่ากับ 21.50 น้อยกว่าสัปดาห์เดียวกันในปี 2560 และน้อยกว่าค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี โดยมีอัตราป่วยสูงสุดที่จังหวัดน่าน อัตราป่วย 50.74 ต่อประชากรแสนคน

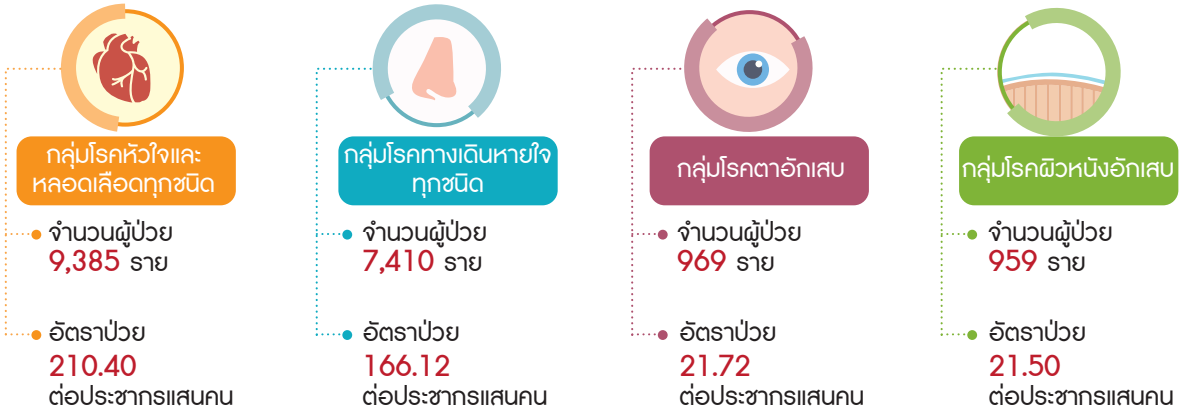

หมายเหตุ : จำนวนผู้ป่วยในปีพ.ศ.2561 ได้ตัดข้อมูลผู้ป่วย Follow up ออก ซึ่งอาจทำให้จำนวนผู้ป่วยน้อยกว่าปีที่ผ่านมา

จำนวนผู้ป่วยด้วยกลุ่มโรคที่เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากภาวะหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 ประจำสัปดาห์ที่ 17 (ระหว่างวันที่ 29 เมษายน-5 พฤษภาคม 2561) จำแนกรายสัปดาห์ ปี พ.ศ. 2561 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ. 2560 และค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2556-2560)

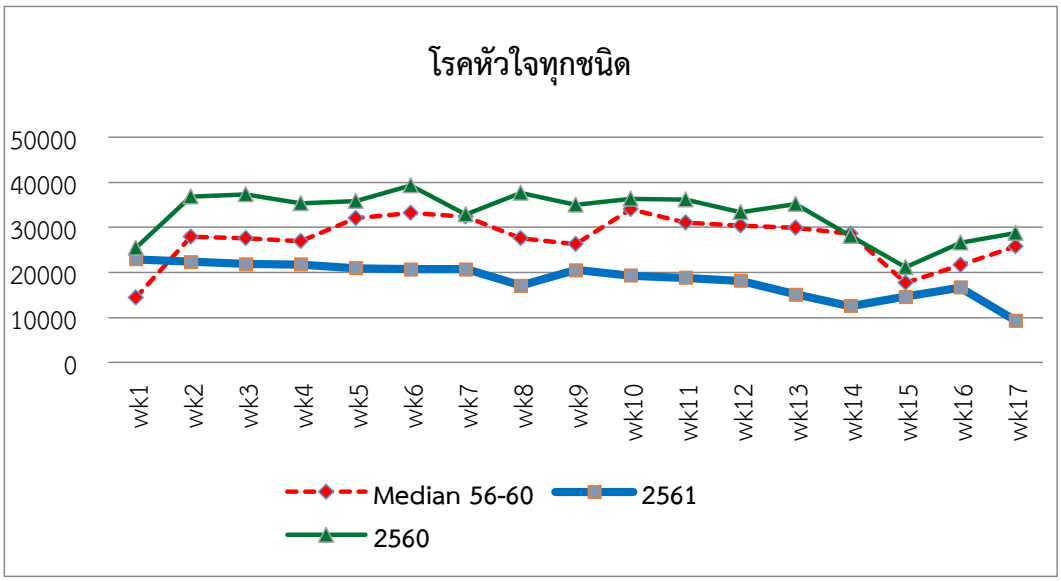

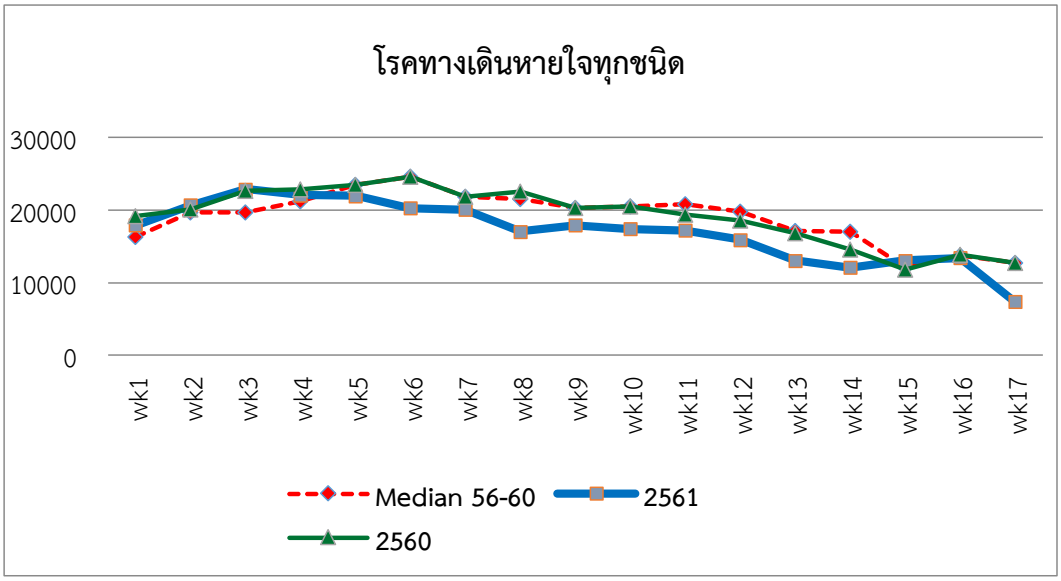

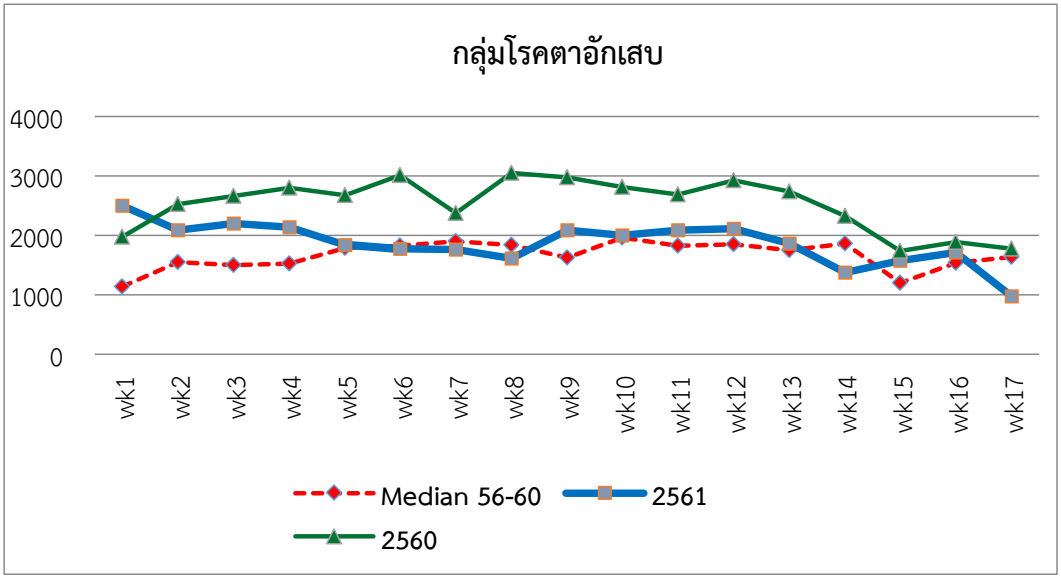

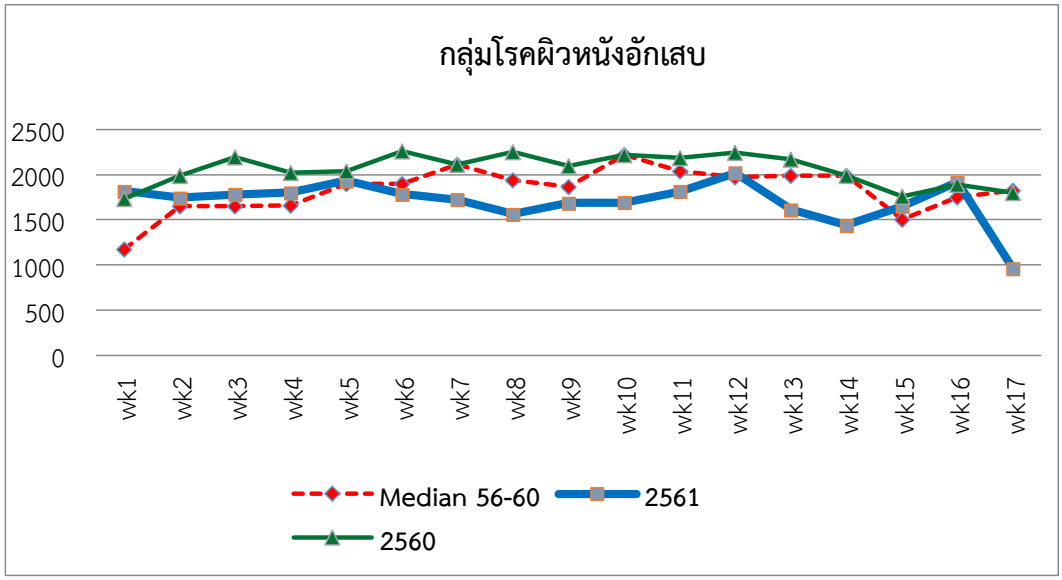

ที่มา : โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป/ชุมชน จำนวน 78 แห่ง ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 ข้อมูล ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2561

2) จำนวนผู้ป่วยจำแนกกลุ่มอายุและเพศ และจำแนกกลุ่มเสี่ยง/โรคประจำตัว:

ในสัปดาห์ที่ 17/2561 (ระหว่างวันที่ 29 เมษายน-5 พฤษภาคม 2561) มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพฯ จำแนกกลุ่มอายุ และเพศ ใน 4 กลุ่มโรค กลุ่มโรคที่มีรายงานสูงสุด ได้แก่ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด จำนวน 7,193 ราย (พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 3,637 ราย) รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด จำนวน 6,126 ราย (พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 1,799 ราย) กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน 810 ราย (พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 35-59 ปี จำนวน 359 ราย) และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน 793 ราย (พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป และกลุ่มอายุ 35-59 ปี จำนวน 230 ราย) และเมื่อจำแนกตามกลุ่มเสี่ยง/โรคประจำตัว กลุ่มที่มีรายงานผู้ป่วยสูงสุด ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 3,112 ราย รองลงมา ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน จำนวน 384 ราย กลุ่มผู้ป่วย COPD จำนวน 202 ราย และกลุ่มผู้ป่วย Asthma จำนวน 126 ราย

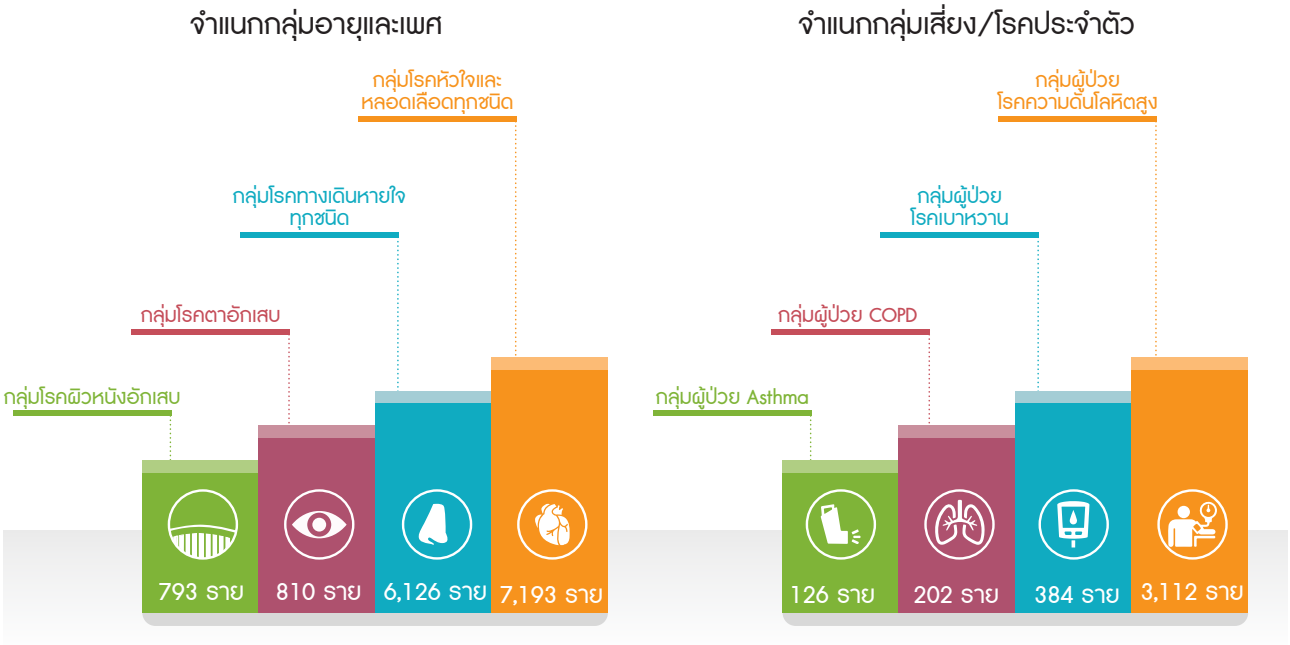

2.2.3 สถานการณ์มลพิษทางอากาศ

1) การเฝ้าระวังฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10)

จากข้อมูลการเฝ้าระวังฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10) ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 จาก 16 จุดตรวจวัด ระหว่างวันที่ 29 เมษายน-5 พฤษภาคม 2561 พบว่า มีค่า PM10 อยู่ระหว่าง 8-66 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐานเท่ากับ 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) โดยที่จุดตรวจวัดตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีค่าสูงสุดเท่ากับ 66 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ 29 เมษายน 2561 รองลงมาที่จุดตรวจวัดตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในวัยเดียวกัน มีค่า 49 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และจุดตรวจวัดตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในวันเดียวกัน มีค่า 41 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ โดยสัปดาห์นี้ไม่มีจุดตรวจวัดใดที่มีค่าเกินมาตรฐาน

แสดงค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน* (PM10) ณ เวลา 09.00 น. ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 ตามสถานีตรวจวัด

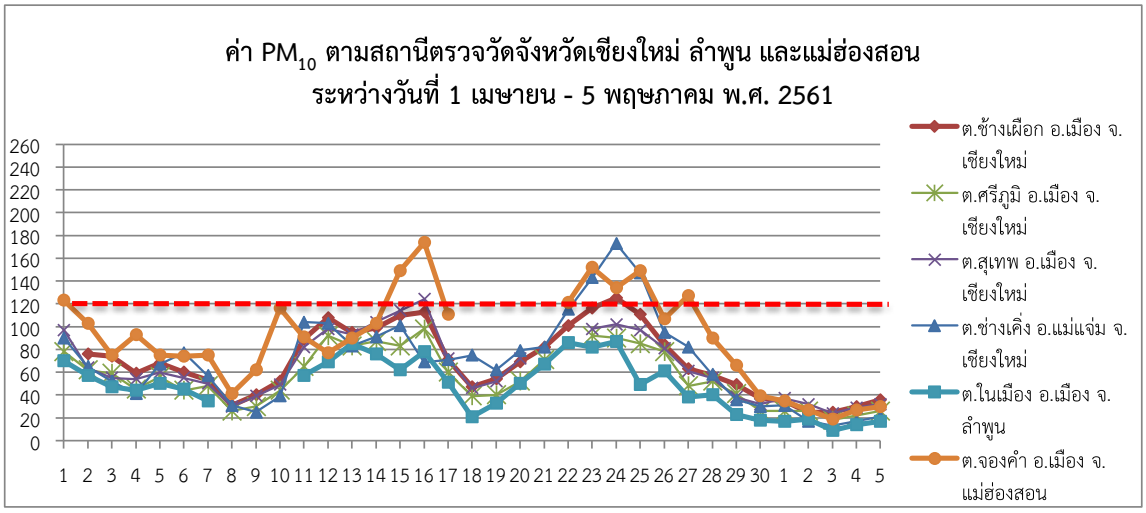

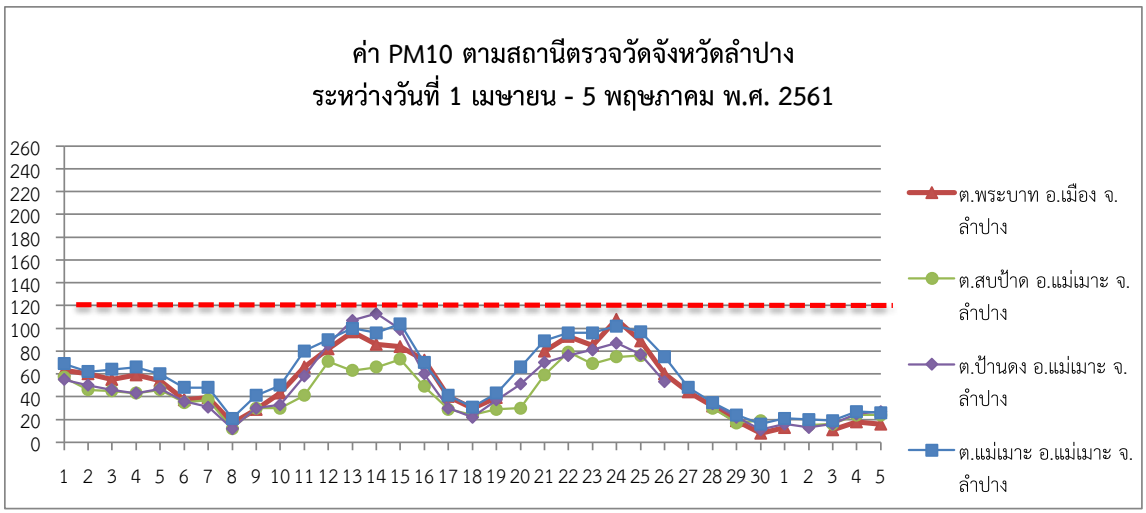

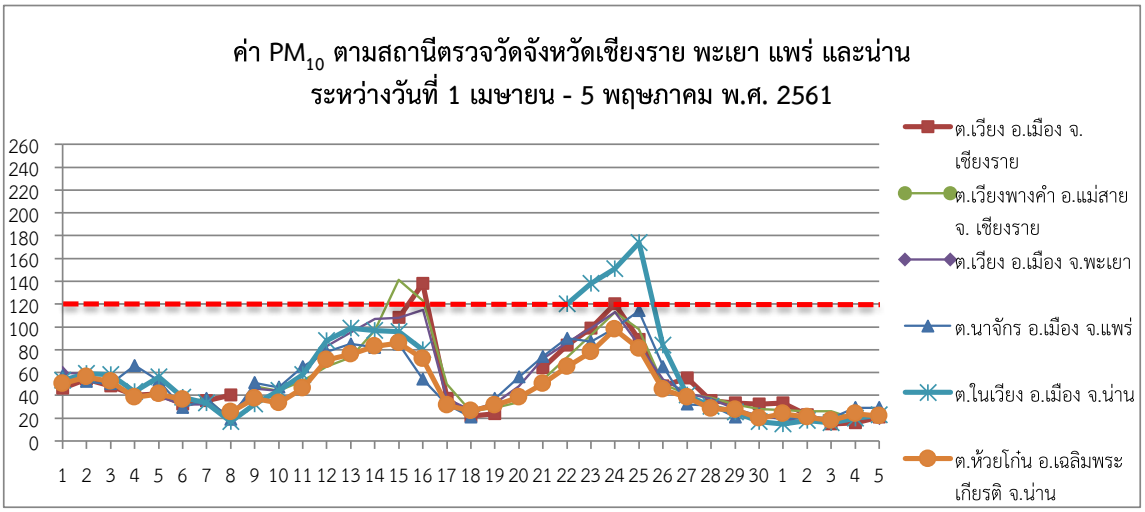

2) ข้อมูลการเฝ้าระวังฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน (PM2.5)

จากข้อมูลการเฝ้าระวังฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน (PM2.5) ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 จาก 16 จุดตรวจวัด ระหว่างวันที่ 29 เมษายน-5 พฤษภาคม 2561 พบว่า มีค่าระหว่าง 4-32 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐานเท่ากับ 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) โดยที่จุดตรวจวัดตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 29 เมษายน 2561 มีค่าสูงสุด เท่ากับ 32 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร รองลงมาที่จุดตรวจตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีค่า 31 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันเดียวกัน และจุดตรวจวัดตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ในวันที่ 5 พฤษภาคม 2561 มีค่า 26 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยสัปดาห์นี้ ไม่มีจุดตรวจวัดใดที่มีค่า PM 2.5 เกินมาตรฐาน

3) สถานการณ์เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศกรณีฝุ่นละออง ต.หน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี

ในพื้นที่ ต.หน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรีมีค่าฝุ่นละอองเฉลี่ยรายปีสูงเกินค่ามาตรฐาน (95 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) โดยตั้งแต่ปี 2554-2559 มีผลการตรวจวัดเท่ากับ 95, 107, 98, 94.9, 97.4, 96.0 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ

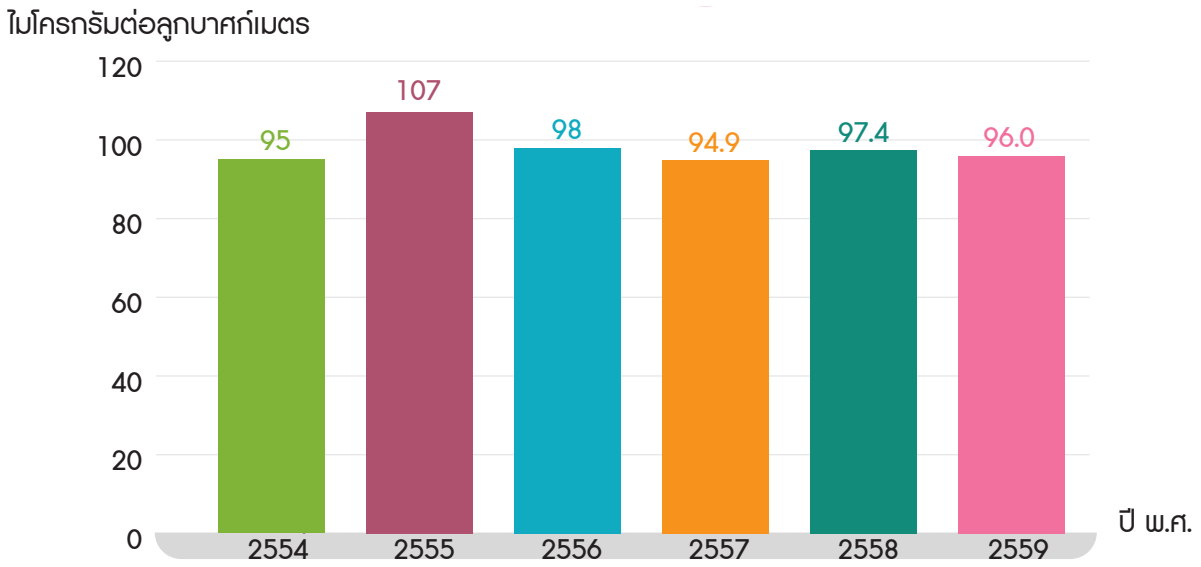

ในส่วนการดำเนินงานเฝ้าระวังด้านสุขภาพตั้งแต่ ปี 2554-2559 โดยโรงพยาบาลพระพุทธบาทดำเนินการตรวจสุขภาพพนักงานในสถานประกอบการโม่ บด ย่อยหิน ในพื้นที่ตำบล หน้าพระลาน พบผลเอ็กซเรย์ปอดผิดปกติร้อยละ 8.39, 12.99, 9.52, 11.90, 10.34, 11.44 ตามลำดับ และผลการตรวจสมรรถภาพปอด ผิดปกติ ร้อยละ 11.97, 27.71, 7.76, 16.67, 20.48, 10.24 ตามลำดับ

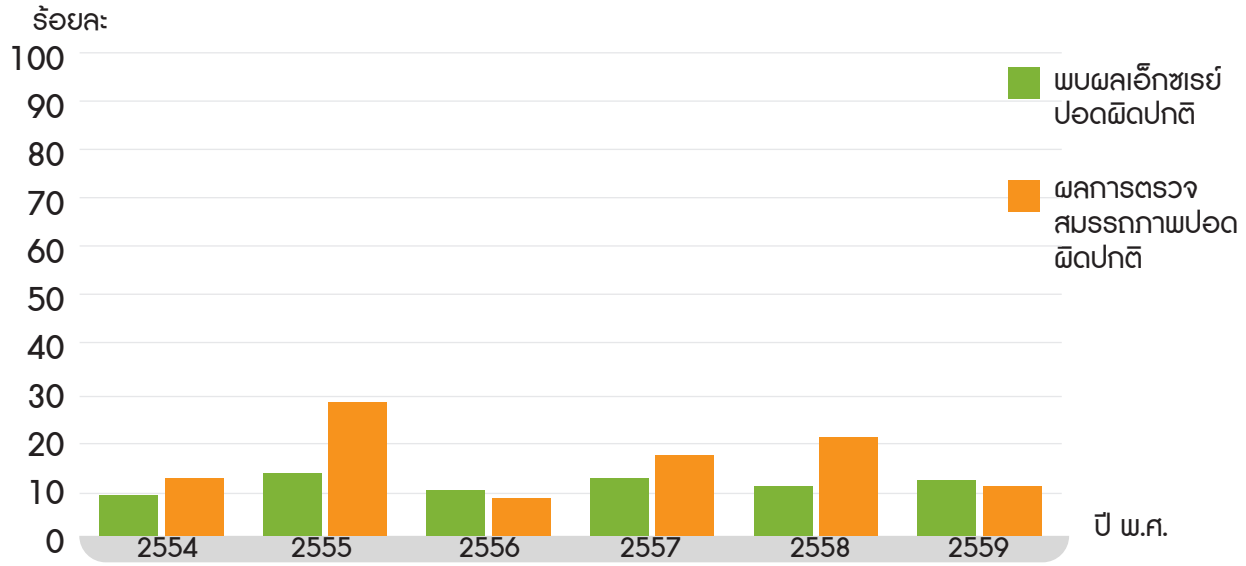

ส่วนผลการตรวจสุขภาพประชาชนในพื้นที่ของเทศบาลตำบลหน้าพระลาน ปี 2559 พบว่า ผลตรวจเอ็กซเรย์ปอดผิดปกติร้อยละ 5 ในส่วนการดำเนินงานเฝ้าระวังด้านสุขภาพ ปี 2560 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ได้ดำเนินการตามกลุ่มเสี่ยง 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพเสี่ยงต่อการรับสัมผัสฝุ่นละอองในโรงโม่หิน เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับเฝ้าระวังการรับสัมผัสฝุ่นละอองขนาดเล็กที่สามารถเข้าสู่ทางเดินหายใจได้ (Respirable Dust) ของพนักงานในโรงโม่หินด้วยการเก็บตัวอย่างฝุ่นละอองจากการทำงานในโรงโม่หินพื้นที่ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน 27 แห่ง จำนวน 123 ตัวอย่าง พบค่าเฉลี่ย 9.85 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าต่ำสุด 0.28 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร สูงสุด 51.87 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐานของ OSHA คือ 5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) แสดงให้เห็นว่าพนักงานในโรงโม่หินเสี่ยงต่อการรับสัมผัสฝุ่นละอองขนาดเล็ก

ดังนั้นในปี 2562 จึงได้มีการจัดทำกิจกรรมต่อเนื่องด้วยการ สำรวจข้อมูลการบริหารจัดการสุขภาพพนักงานในโรงโม่ ร่วมกับการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปริมาณฝุ่นละอองและผลการคัดกรองสุขภาพพนักงานโรงโม่หินเพื่อนำข้อมูลมากำหนดมาตรการเฝ้าระวังสุขภาพกลุ่มเสี่ยงให้ตรงประเด็นต่อไป ดำเนินการพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูลสุขภาพกลุ่มเสี่ยงพื้นที่ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี (Naphralan Health Program 4.0)

4) สถานการณ์เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศกรณีฝุ่นละอองถ่านหิน อ.นครหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา

ปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองถ่านหิน บริเวณท่าเรือขนถ่ายสินค้าในพื้นที่อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีการสำรวจข้อมูลสุขภาพและสิ่งแวดล้อมพื้นฐาน ณ รพ.สต.คลองสะแก วันที่ 18-23 กุมภาพันธ์ 2558 พบว่าค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ไม่เกินค่ามาตรฐาน และในปีงบประมาณ 2559 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี จึงได้ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยาดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพประชาชนจากฝุ่นถ่านหินลิกไนต์อย่างต่อเนื่อง ด้วยการคัดกรองสุขภาพประชาชนกลุ่มเสี่ยงด้วยการตรวจสมรรถภาพปอด จำนวน 19 คน ผลปกติ 6 คน ผิดปกติแบบจำกัดการขยายตัว 11 คน และผิดปกติแบบผสม 2 คน รวมถึงจัดกิจกรรมสื่อสารความเสี่ยงทางสุขภาพให้แก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยง ในปี 2562 จึงได้จัดทำแผนงานกิจกรรมเพื่อเฝ้าระวังสุขภาพกลุ่มเสี่ยงอย่างต่อเนื่องด้วยการพัฒนาศักยภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองสะแกในการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมและจัดทำฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Health Profile) ตามแนวทางที่ส่วนกลางกำหนด (สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี, 2561)

ส่วนที่ 3

ผลการดำเนินงาน

3.1 ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้รับการประเมินจากทีมผู้ตรวจประเมินผลการปฏิบัติราชการของกรมควบคุมโรค ในภาพรวมอยู่ในระดับดีกว่าเป้าหมายมากในทุกมิติ รวมทุกมิติได้ 4.8112 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ร้อยละ 1.79 (ปี 2560 ได้คะแนน 4.7264) (ข้อมูล รายงาน ณ วันที่ 23 มกราคม 2562)

ตารางที่ 3-1 ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผล 1. ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามภารกิจกรมตัวชี้วัดยุทธศาสตร์กรม และตามภารกิจหลักของหน่วยงาน		**60**							**4.7320**	**2.8392**
1.1 ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักการดำเนินงานตามภารกิจกรมควบคุมโรค		30							4.4640	1.3392
16. แผนงานควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ										
16.1 แผนงานควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพกลุ่มแรงงานนอกระบบ/ภาคเกษตรกรรม										
1.1.1_16_1 ระดับความสำเร็จของการสนับสนุนให้หน่วยในพื้นที่ดำเนินการเฝ้าระวังป้องกัน ประเมินและจัดการความเสี่ยงจากการทำงานของแรงงานในชุมชน/กลุ่มแรงงานนอกระบบ	ระดับ	8	1	2	3	4	5	5	5.0000	0.4000
16.2 แผนงานควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพภาคอุตสาหกรรม (กลุ่มวัยทำงาน)										
1.1.1 _16.2 ระดับความสำเร็จของการสนับสนุนให้สถานประกอบการกลุ่มเป้าหมายมีการประเมินและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจร	ระดับ	8	1	2	3	4	5	5	5.0000	0.4000
17. แผนงานยุทธศาสตร์บริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม										
1.1.1.1-17 ระดับความสำเร็จของการสนับสนุนให้จังหวัดมีระบบการจัดการปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม เพื่อสุขภาพอย่างบูรณาการมีประสิทธิภาพและยั่งยืน	ระดับ	9	1	2	3	4	5	5	4.8800	0.4392

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
1.1.2 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานวิจัยด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	2.0000	0.1000
1.2 ระดับความสำเร็จของทีมตระหนักรู้สถานการณ์และทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรคสามารถเชื่อมต่อระบบข้อมูลการเฝ้าระวังเหตุการณ์ได้แบบ Real time		10							5.0000	0.5000
กลุ่มตัวชี้วัดหน่วยงานที่เพิ่มเติมตามบทบาทภารกิจหลักของหน่วยงาน		20							5.0000	1.0000
1.3.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขภาพ (smart detect) ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมผ่านโปรแกรมประยุกต์ (Application software)	ระดับ	10	1	2	3	4	5	5	5.0000	0.5000
1.3.2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการเพื่อการเฝ้าระวังโรคและภัยจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม	ระดับ	10	1	2	3	4	5	5	5.0000	0.5000
มิติที่ 2 คุณภาพการให้บริการ		**10**								
2. ร้อยละของระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย									5.0000	0.5000
2.1 ระดับความสำเร็จของการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของหน่วยงาน	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	5.0000	0.2500
2.2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนางานบริการของหน่วยงาน	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	5.0000	0.2500
มิติที่ 3 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ		**10**							**5.0000**	**0.5500**
3. ร้อยละของอัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายรวม	ร้อยละ	5	92	93	94	95	96	99.6504	5.0000	0.2500
4. ระดับความสำเร็จของการดำเนินนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	5.0000	0.2500

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนนที่ได้	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
มิติที่ 4 พัฒนาองค์กร		20							4.8600	0.9720
5. ระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการดำเนินการบริหารจัดการองค์กรได้ตามเกณฑ์ที่กรมควบคุมโรคกำหนด	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	4.7600	0.2380
6. ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างความสุขของบุคลากรในหน่วยงาน (Happinomiter)	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	4.3000	0.2435
7. จำนวนองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่หน่วยงานสร้างใหม่แล้วนำไปใช้ประโยชน์	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	4.8700	0.2435
8. ระดับความสำเร็จการบริหารทรัพยากรบุคคลหน่วยงาน	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	4.9400	0.2470
น้ำหนักรวม		100						ค่าคะแนนที่ได้		4.8112

3.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณทั้งสิ้น 71,404,987.65 บาท โดยมีผลการเบิกจ่าย 71,157,167.81บาท คิดเป็นร้อยละ 99.65 เมื่อจำแนกตามประเภทงบรายจ่าย สำนักฯ ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณในแต่ละหมวดดังนี้

ตารางที่ 3-2 งบประมาณจำแนกตามประเภทงบรายจ่าย

หมวดรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร		งบประมาณรายจ่ายจริง	
	จำนวน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ	จำนวน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ
งบบุคลากร	8,084,798.13	11.32	8,084,798.13	100.00
งบดำเนินงาน	41,764,515.61	58.49	41,516,695.77	99.41
งบลงทุน	18,911,488.00	26.48	18,911,488.00	100.00
งบรายจ่ายอื่น	2,644,185.91	3.70	2,644,185.91	100.00
รวม	71,404,987.65	100.00	71,157,167.81	99.65

ตารางที่ 3-3 งบประมาณจำแนกตามผลผลิต

ผลผลิต	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร		งบประมาณรายจ่ายจริง	
	จำนวน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ	จำนวน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ
ผลผลิตที่ 1	22,131,428.04	30.99	22,122,038.20	99.96
ผลผลิตที่ 2	3,354,830.33	4.70	3,354,830.33	100.00
ผลผลิตที่ 3	3,957,100.00	5.54	3,957,100.00	100.00
ผลผลิตที่ 4	593,230.00	0.83	593,230.00	100.00
ผลผลิตที่ 5	6,000.00	0.01	6,000.00	100.00
ผลผลิตที่ 10	12,503,200.00	17.51	12,487,302.74	99.87
ผลผลิตที่ 11	7,000,000.00	9.80	6,998,986.25	99.99
ผลผลิตที่ 13	687,804.75	0.96	687,804.75	100.00
ผลผลิตที่ 14	9,915,860.00	13.89	9,709,341.01	97.92
ผลผลิตที่ 15	1,421,075.40	1.99	1,406,075.40	98.94
ผลผลิตที่ 17	9,834,459.13	13.77	9,834,459.13	100.00
รวม	**71,404,987.65**	**100.00**	**71,157,167.81**	**99.65**

3.3 ผลการดำเนินงานตามแผนป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.3.1 แผนงานยุทธศาสตร์ (บูรณาการ) : แผนงานควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม

1. ผลการดำเนินงานการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนและคนทำงานสัมผัสขยะ

จากนโยบายการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของกระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค ได้มีการดำเนินงานเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงปัญหาขยะและผู้ประกอบอาชีพเก็บ ขน คัดแยกและรีไซเคิลขยะ ภายใต้ตัวชี้วัด **"ประชาชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ประกอบอาชีพสัมผัสขยะได้รับการคัดกรองความเสี่ยงทางสุขภาพ"** พื้นที่เป้าหมายการดำเนินงาน 20 จังหวัด ได้แก่ ลำพูน, พิษณุโลก, นครสวรรค์, อยุธยา, สระบุรี, กาญจนบุรี, เพชรบุรี, สมุทรปราการ, ปราจีนบุรี, ขอนแก่น, กาฬสินธุ์, ร้อยเอ็ด, อุดรธานี, บุรีรัมย์, นครราชสีมา, อุบลราชธานี, มุกดาหาร ,นครศรีธรรมราช, สุราษฎร์ธานี และสงขลา

ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ระดับความเสี่ยงด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เสี่ยง
มลพิษสิ่งแวดล้อมจากขยะ (บ่อขยะ)

ในประชาชนกลุ่มเสี่ยงเป้าหมายที่ได้รับการคัดกรองทางสุขภาพ พบว่ามีความเสี่ยงด้านสุขภาพในพื้นที่ร้อยละ 39.51 โดยเป็นความเสี่ยงสูงร้อยละ 55.44 และความเสี่ยงต่ำ ร้อยละ 44.56

โดยสถานะด้านสุขภาพจากข้อมูลประชาชนที่มีความเสี่ยง จะตอบเกี่ยวกับอาการที่เกิดขึ้นในช่วงทำการคัดกรอง ได้แก่ อาการผื่นคัน ร้อยละ 52.5 อาการน้ำมูก+จาม+แสบจมูก รวมร้อยละ 27.2 ท้องร่วง ร้อยละ 4.5 อาการปวดศีรษะ ร้อยละ 4.0 ภูมิแพ้ ร้อยละ 4.2 ตาแดง ร้อยละ3.0 และอาการอื่นๆ เช่น กลิ่นเหม็น /หายใจไม่ออก ร้อยละ 4.4 ทั้งนี้อาการดังกล่าวไม่สามารถระบุชัดว่ามาจากบ่อขยะ

ระดับความเสี่ยงด้านสุขภาพของผู้ประกอบอาชีพสัมผัสขยะในพื้นที่เสี่ยง
มลพิษสิ่งแวดล้อมจากขยะ (บ่อทิ้งขยะ+พื้นที่ทั่วไป)

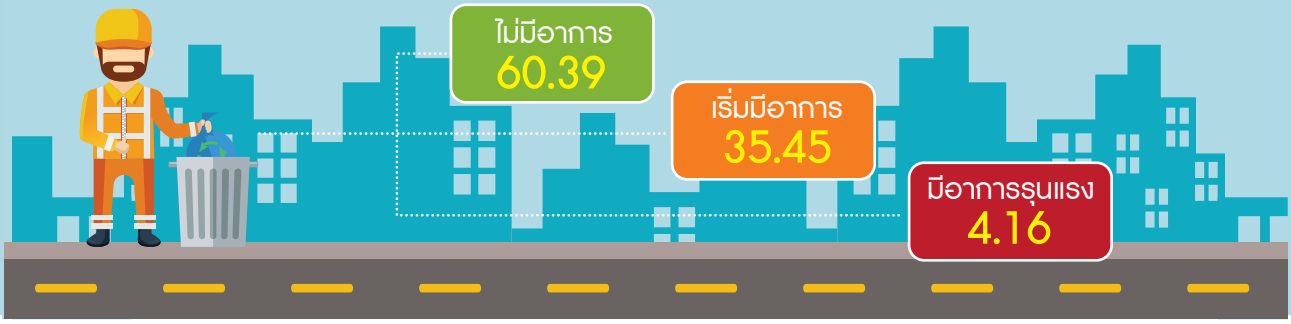

ในการประเมินความเสี่ยงของผู้ประกอบอาชีพสัมผัสขยะ มีระดับความเสี่ยงและมีอาการรุนแรง ที่ร้อยละ 4.16 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงและเริ่มมีอาการที่ร้อยละ 35.45 และกลุ่มที่มีความเสี่ยงแต่ไม่มีอาการ ที่ร้อยละ 60.39 จากข้อมูลการคัดกรองสุขภาพผู้ประกอบอาชีพทุกคนมีความเสี่ยง และเริ่มมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่งจากการประกอบอาชีพ เช่น อาการปวดหลัง ภูมิแพ้ ผื่นคัน และโรคระบบทางเดินหายใจฯ ร้อยละ 35.45 และเริ่มมีอาการรุนแรง ที่ร้อยละ 4.16 และระดับความรุนแรงของประเภทอาการที่เกิดขึ้นจะมีอาการปวดหลัง คอ แขน ในสัดส่วนสูงสุด รองลงมาเป็นอาการผื่นคันและโรคระบบทางเดินหายใจ ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ผู้รับผิดชอบในจังหวัดเป้าหมายยังไม่เข้าใจถึงรายละเอียดตัวชี้วัด และมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบงานในจังหวัด

2. การรวบรวมข้อมูลล่าช้า เนื่องจากจังหวัดเป้าหมายยังไม่ดำเนินงาน หรือยังไม่สรุปข้อมูลทำให้การรายงานผู้บริหารไม่ตรงตามที่กำหนด

การแก้ไขปัญหา

1. ลงพื้นที่ให้การสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. สรุปข้อมูลรายงาน/ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และประเด็นที่ต้องการสนับสนุนเชิงนโยบายเพื่อผลักดันงานให้ได้ตามเป้าหมาย

2. ผลการพัฒนาการเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรค ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับขยะมูลฝอยในปี 2561 การดำเนินงานดังนี้

สำรวจอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานสัมผัสมูลฝอยอันตราย (Hazardous waste) ในหน่วยบริการสุขภาพ โดยใช้แบบสอบถาม

โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลพระยุพราช ทั้งในส่วนของ กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่น

ลักษณะการจ้างงานของพนักงานเก็บขนมูลฝอย

บุคลากรสังกัดของโรงพยาบาล ร้อยละ 80.9 | 19.1 อื่นๆ

การตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงจากการทำงาน

ร้อยละ 98.9 ได้รับการตรวจสุขภาพทั่วไป

ร้อยละ 73 ได้รับการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยง

- การตรวจสมรรถภาพปอด
- สมรรถภาพการมองเห็น
- ตรวจสารเคมีในเลือดและปัสสาวะ

การป้องกันโรคสำหรับพนักงานฯ

ร้อยละ 88.8 การฉีดวัคซีนป้องกันโรค

ร้อยละ 53.9 ตรวจตามปัจจัยเสี่ยงจากการทำงาน

- ความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด (CBC)
- การทำงานของตับ (Liver Function Tests ; LFT)

(ได้รับการตรวจถี่ขึ้น หรือได้รับการตรวจ LFT แม้อายุไม่ถึง 35 ปี)

ปัญหาสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานที่สัมผัสมูลฝอยในสถานพยาบาล

- กระดูกและกล้ามเนื้อ ร้อยละ 45.3
- ปัญหากระดูกและกล้ามเนื้อและโรคผิวหนัง และมีอุบัติเหตุจากการทำงานร่วมด้วย ร้อยละ 27.9

มาตรการด้านการให้ความรู้

- หน่วยบริการสุขภาพให้ความรู้การปฏิบัติงานให้ปลอดภัยแก่ผู้ปฏิบัติงานสัมผัสมูลฝอย ร้อยละ 96.6
- การอบรมในสถานพยาบาล (on the job training) ร้อยละ 58.4

การจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

- การรายงานอุบัติเหตุ
- บันทึกและรวบรวมข้อมูลโดยคณะกรรมการการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ
- สอบสวนโรคในการค้นหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ
- จัดทำมาตรการป้องกันอันตรายและจัดทำรายงานเพื่อเสนอผู้บริหาร อุบัติเหตุ

สำรวจข้อมูลด้านการบริหารจัดการมูลฝอย

จะมีการคัดแยกประเภทมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยอันตราย และมูลฝอยรีไซเคิล ตั้งแต่แหล่งกำเนิด ร้อยละ 98.9

ด้านการกำจัดมูลฝอยประเภทต่างๆ ในหน่วยบริการสุขภาพ พบว่า มูลฝอยทั่วไปส่งให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กำจัดด้วยวิธีการฝังกลบ มูลฝอยติดเชื้อส่งบริษัทเอกชนกำจัดด้วยวิธีเผา และมูลฝอยอันตรายส่งบริษัทเอกชน ร้อยละ 50.6 และส่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 28.7

พัฒนาคู่มือแนวทางการดูแลสุขภาพผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการมูลฝอยได้ ร้อยละ 75 และดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2562 โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ สถานพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีพนักงานปฏิบัติงานด้านการจัดการมูลฝอย

3. ผลการดำเนินงานการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่เสี่ยงมลพิษทางอากาศ (ระยองและสระบุรี)

โครงการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากมลพิษทางอากาศภายใต้แผนงานบูรณาการขยะและสิ่งแวดล้อมและมลพิษทางอากาศ โดยดำเนินงานผ่านตัวชี้วัด ได้แก่ 1) จำนวนเครือข่ายเป้าหมายได้รับการสนับสนุนเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ และ 2) ร้อยละเครือข่ายมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

ผลการดำเนินงาน พบว่า เครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน 6 หน่วยงาน ได้แก่ 1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง 2) โรงพยาบาลระยอง 3) โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดระยอง (มาบตาพุด) 4) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี 5) สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี 6) เทศบาลเมืองมาบตาพุด และในพื้นที่จังหวัดสระบุรี มีจำนวน 8 หน่วยงาน ได้แก่ 1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี 2) โรงพยาบาลสระบุรี 3) โรงพยาบาลพระพุทธบาท 4) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหน้าพระลาน 5) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองจาน 6) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 7) เทศบาลตำบลหน้าพระลาน 8) องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระลาน ซึ่งร้อยละ 81.04 ของ 14 หน่วยงานดังกล่าวมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ

ประชาชนกลุ่มเสี่ยงได้รับการดูแลสุขภาพ

ตารางที่ 3-4 สรุปผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2561 (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2561)

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2561
ร้อยละของประชาชนกลุ่มเสี่ยงได้รับการดูแลสุขภาพ และการป้องกันโรคและภัยสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 35 ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายฯ (ตามแบบ พส.1 และ ข-1กรณีพื้นที่ขยะ)	ร้อยละ 59.54 ปชช.เป้าหมาย 4,569,672 คน ได้รับการเฝ้าระวังและดูแลสุขภาพ 2,395,827 คน

จังหวัดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่เขตเศรษฐกิจภาคตะวันออกมีการจัดฐานข้อมูล EHP:

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2561
จำนวนจังหวัดที่มีการจัดทำข้อมูลปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่เสี่ยงได้ตามแนวทางที่กำหนด	13 จังหวัด (SEZ+EEC)	สำเร็จทั้ง 13 จังหวัด (รายละเอียดตามตารางที่ 7.2) (SEZ+EEC)

4. ผลการดำเนินงาน การเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่เสี่ยงมลพิษหมอกควัน

ในปีงบประมาณ 2561 มีการดำเนินงานภายใต้ตัวชี้วัดประชาชนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลสุขภาพป้องกันโรคและภัยสุขภาพจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม โดยจากการดำเนินงานในพื้นที่เขตภาคเหนือ สคร.1 เชียงใหม่ จำนวน 8 จังหวัด (จังหวัดเชียงใหม่ พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน ลำพูน และลำปาง) และสคร. 2 พิษณุโลก จำนวน 1 จังหวัด (จังหวัดตาก) กรณีปัญหาหมอกควัน ซึ่งมีประชาชนกลุ่มเสี่ยง รวมทั้งหมด 4,327,681 คน และได้รับการดูแลสุขภาพผ่านการจัดกิจกรรม เช่น การสื่อสารความเสี่ยง การแจกอุปกรณ์ป้องกันคุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล การพัฒนาการจัดบริการอาชีวเวชกรรมและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลทุกระดับ รวมถึงพัฒนาศักยภาพทีมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน เพื่อรองรับประเด็นปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการดำเนินงานการดูแลสุขภาพประชาชนพื้นที่เขตภาคเหนือได้ทั้งสิ้น 2,302,246 คน คิดเป็นร้อยละ 53.20

เขต/จังหวัด	จำนวน ปชช. กลุ่มเสี่ยง (เป้าหมาย)	จำนวน ปชช. กลุ่มเสี่ยงฯ ที่ได้รับการดูแล	ร้อยละ
สคร.1			
1. เชียงใหม่	1,615,119	957,553	59.29
2. พะเยา	477,100	182,799	38.31
3. เชียงราย	987,125	580,142	58.77
4. แม่ฮ่องสอน	128,745	78,212	60.75
5. แพร่	90,000	52,799	58.67
6. น่าน	258,174	171,738	66.52
7. ลำพูน	406,685	125,149	30.77
8. ลำปาง	364,733	153,854	42.18
สคร.2			
9. ตาก	N/A	N/A	N/A
รวม สคร.1 และ 2	**4,327,681**	**2,302,246**	**53.20**

5. ผลการดำเนินงานการจัดทำข้อมูลปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและการเฝ้าระวังสุขภาพในพื้นที่เสี่ยง

ในการดำเนินการ **"จังหวัดมีระบบจัดการปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างบูรณาการมีประสิทธิภาพและยั่งยืน"** ซึ่งจัดระบบเฝ้าระวังสุขภาพจากการประกอบอาชีพและมลพิษสิ่งแวดล้อม ได้มีการดำเนินงาน ทบทวนสถานะและศักยภาพของพื้นที่ โดยระบุ พื้นที่เสี่ยง คือ พื้นที่เสี่ยงต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม และพื้นที่ที่คาดว่าจะมีปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยพื้นที่เสี่ยงต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม หมายถึง พื้นที่ที่มีภาวะที่มีสารมลพิษ (Pollutants) หรือภาวะแปลกปลอมอื่นๆ ปะปนในสิ่งแวดล้อมในระดับที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค เป็นภาวะที่ผิดปกติไปจากสภาพแวดล้อมธรรมชาติเดิม เกินขีดมาตรฐานที่ชีวิตจะทนได้ ซึ่งได้แก่ สารเคมี หรือของเสียที่ถูกปลดปล่อย รั่วไหลจากการประกอบกิจการแล้วส่งผลกระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งในสภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน อาทิ มลพิษจากปัญหาขยะ มลพิษสารเคมีและสารอันตรายจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ อุตสาหกรรมหนัก มลพิษทางอากาศ อันเกิดจากหมอกควัน การประกอบการโรงไฟฟ้าชีวมวล โรงไฟฟ้าถ่านหิน ฝุ่นละอองจากโรงโม่หิน/ชุมชนอุตสาหกรรมหินทราย มลพิษที่เกิดจากพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ (Special economic zone: SEZ)และนิคมอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern economic corridor: EEC) และพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industrial town)

จากผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2561 ข้อมูลล่าสุด เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2561 การดำเนินงานด้านการพัฒนาให้ **"จังหวัดมีระบบจัดการปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างบูรณาการมีประสิทธิภาพและยั่งยืน"** ทั้ง 6 ประเด็นย่อย ซึ่งบูรณาการดำเนินงานร่วมกับกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัย โดยดำเนินการในพื้นที่ 76 จังหวัด ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 จังหวัดที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (อยู่ระหว่างดำเนินการ) จำนวน 19 แห่ง (ร้อยละ 25) กลุ่มที่ 2 จังหวัดผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐาน จำนวน 35 แห่ง (ร้อยละ 46.05) กลุ่มที่ 3 จังหวัดผ่านเกณฑ์ระดับดี จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 19.74) และกลุ่มที่ 4 จังหวัดผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 9.21)

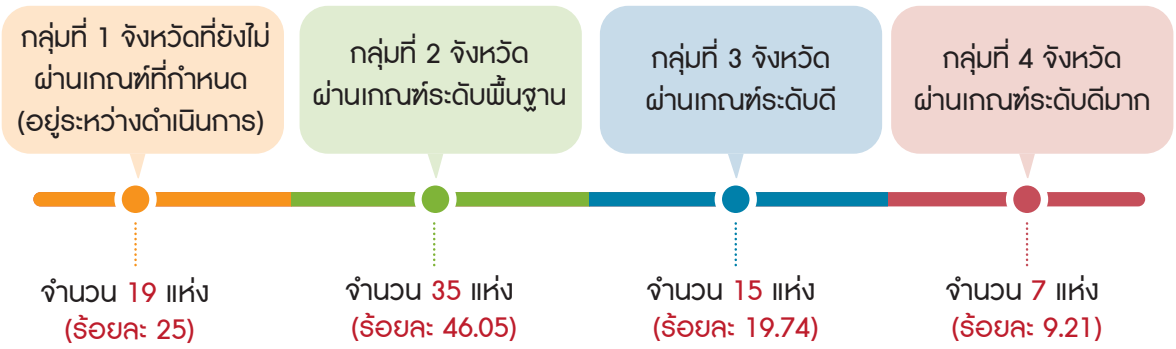

6. ผลการดำเนินงานการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการสัมผัสสารตะกั่วในเด็กปฐมวัย/สิ่งแวดล้อม

สารตะกั่วสามารถสะสมในร่างกายโดยไม่แสดงอาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กเล็กที่ร่างกายและสมองกำลังพัฒนา พิษตะกั่วทำให้สติปัญญาของเด็กลดต่ำลง ซึ่งแปรผันตามระดับตะกั่ว ในเลือด

(WHO; 2004) พบว่า เด็กจะสูญเสียระดับสติปัญญา (IQ) 1.3 จุดทุกๆ การเพิ่มขึ้นของระดับตะกั่วในเลือด 5 ไมโครกรัมต่อเดซิลิตรตะกั่ว

กลุ่มภารกิจพัฒนาวิชาการ มีการดำเนินงานด้านวิชาการ และการสนับสนุนหน่วยงานเครือข่ายในการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากการสัมผัสสารตะกั่ว ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ดังนี้

- จัดทำคู่มือการเฝ้าระวังและป้องกันโรคพิษตะกั่วในกลุ่มเด็ก
- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การดูแลสุขภาพจากการรับสัมผัสสารตะกั่วในเด็กเล็ก
  - คลิปวิดีโอ **"ปกป้องเด็กไทยจากภัยสารตะกั่ว"**
  - แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ **"เด็กฉลาด ปลอดภัย ห่างไกลสารตะกั่ว"**
  - ทำหนังสั้น **"หมู่บ้านคลิตี้"**
- จัดทำหลักสูตรการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับครูในการเฝ้าระวังการสัมผัสสารตะกั่วในเด็ก
  - ทดลองหลักสูตรฯในพื้นที่จังหวัดพังงาและระนอง ให้กับครูผู้สอนในระดับอนุบาลและประถมศึกษา จำนวนโรงเรียน 9 แห่ง
- ดำเนินการเฝ้าระวังเด็กเล็กกลุ่มเสี่ยงสัมผัสสารตะกั่วในสิ่งแวดล้อม

การขยายผลหลักสูตรได้รับข้อเสนอแนะให้มีการบูรณาการเข้ากับหลักสูตรโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

Pb lead ผลการเฝ้าระวังเด็กเล็กกลุ่มเสี่ยงสัมผัสสารตะกั่วในสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ประกอบอาชีพมาดอวน ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 นครศรีธรรมราช

โดยดำเนินการในพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิมพระเกียรติฯ กำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง มัสยิดบ้านคลองประสงค์ เกาะกลาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด่านสวี อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยใช้เครื่อง Lead Care II ซึ่งตรวจวัดระดับตะกั่วในเลือดจากปลายนิ้วแบบอ่านค่าทันที (real time) ตรวจวัดระดับสารตะกั่วในเครื่องเล่นสนามในโรงเรียนโดยใช้เครื่องเอ็กซเรย์ และตรวจวัดปริมาณฝุ่นตะกั่วบนพื้นผิวบริเวณบ้านเด็กด้วยวิธี Wipe method พร้อมให้คำแนะนำในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสสารตะกั่ว

ผลการตรวจระดับตะกั่วในเลือดเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี

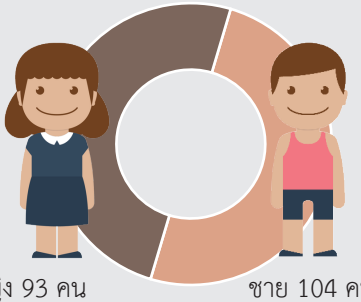

หญิง 93 คน 47%

ชาย 104 คน 53%

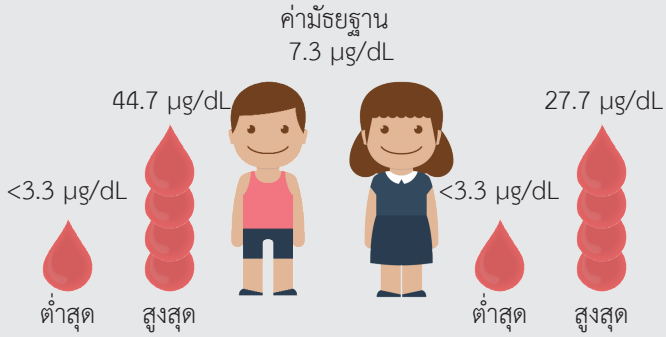

ค่าอ้างอิงระดับตะกั่วในเลือดของ CDC (5 ug/dl)

เด็กชาย: มีผลเกินค่าอ้างอิง จำนวน 65 คน ร้อยละ 63.10

เด็กหญิง : มีผลเกินค่าอ้างอิง จำนวน 51 คน ร้อยละ 54.83

มีการเก็บตัวอย่างฝุ่นในที่พักอาศัยของเด็กในเด็กกลุ่มที่มีผลระดับตะกั่วในเลือดเกิน 10 ug/dl จำนวน 23 คน

เด็กที่มีระดับตะกั่วในเลือดสูงเกินค่าอ้างอิง CDC อายุ 1-2 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.86

สำหรับพื้นที่ทำงาน/บ้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับตะกั่ว พบมีการปนเปื้อนสารตะกั่วในที่พักอาศัยของเด็ก จำนวน 28 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 68.29

บริเวณพื้นที่ที่เด็กทำกิจกรรมเป็นประจำ จำนวน 41 ตัวอย่าง

พบปริมาณปนเปื้อนฝุ่นตะกั่วสูงสุดที่ 112.83 µg/100 cm^2 ในบริเวณลานนั่งเล่นของเด็กซึ่งอยู่ใกล้กับบริเวณที่ผู้ปกครองทำมาดอวน

ค่ามาตรฐานฝุ่นตะกั่วบนพื้นผิว กำหนดไว้ไม่เกิน 4.3 µg/100 cm^2 ของ NIOSH

ผลการตรวจวัดระดับสารตะกั่วในเครื่องเล่นสนามในโรงเรียน และของเล่นเด็กในศูนย์เด็กเล็ก

ตรวจพบตะกั่วในเนื้อผลิตภัณฑ์เครื่องเล่นสนาม จำนวน 5 ตัวอย่าง จาก 7 ตัวอย่าง และพบตะกั่วปนเปื้อนบนพื้นกระเบื้อง และตู้เก็บเครื่องนอนเด็กภายในศูนย์เด็กเล็ก

สคร. 11 ได้จัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังเด็กเล็กกลุ่มเสี่ยงสัมผัสสารตะกั่วในสิ่งแวดล้อม ให้กับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อดำเนินการติดตามเฝ้าระวังเด็กกลุ่มเสี่ยง และให้คำแนะนำกับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลานให้ปลอดภัยจากสารตะกั่วในสิ่งแวดล้อม

7. ผลการดำเนินงานการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพกรณีพื้นที่เหมืองแร่ทองคำ 3 จังหวัดรอยต่อ (จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์)

ในปีงบประมาณ 2561 มีการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ผ่านการดำเนินงานเชิงรุก โดยทีมหมอครอบครัวในพื้นที่ และการจัดคาราวาน สร้างเสริมสุขภาพประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบเหมืองแร่ทองคำและการดำเนินงานเชิงรับ ผ่านการจัดบริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลทุกระดับ โดยกำหนดการดำเนินงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็น Env-Occ Clinic ในโรงพยาบาลชุมชน Env-Occ Unit และโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไปเป็น Env-Occ Center ทั้งนี้ ในการดำเนินงานมีการจัดประชุมพัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุข เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2561 ณ โรงแรมริชมอนด์ นนทบุรี รวมทั้งมีการหารือและกำหนดแนวทางเพื่อการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ 2562 ด้วย

การดำเนินงานในพื้นที่เหมืองคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี

ในปี 2561 มีกิจกรรมดำเนินงานที่สำคัญ คือ การฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้ โดยกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งจัดประชุมคณะกรรมการไตรภาคี เพื่อติดตามการดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้ จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี มีการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยและองค์ประกอบต่างๆ การฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้ (งานดูดตะกอนในลำห้วยคลิตี้ และหน้าฝาย) การฟื้นฟูพื้นที่รอบโรงแต่งแร่เดิม การก่อสร้างฝายดักตะกอนจำนวน 2 ฝาย งานก่อสร้างอาคารสำนักงานชั่วคราว (2 แห่ง ได้แก่ On site และที่ อ.ทองผาภูมิ) และ งานปรับปรุงถนนบริเวณชุมชนคลิตี้บน และชุมชนคลิตี้ล่าง

แผนการดำเนินงานปี 2562 มีการปิดคลุมฟื้นฟูบริเวณโรงแต่งแร่ และบริเวณโดยรอบและการดูดตะกอนในลำห้วยคลิตี้และหน้าฝาย และในปี 2563 จะมีการดำเนินการการปิดคลุมหลุมฝังกลบและการปรับคืนสภาพพื้นที่โครงการ

8. ผลการดำเนินงานพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

8.1 การพัฒนารูปแบบการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพ

ปัจจุบันแรงงานในประเทศไทยยังมีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคหรือการบาดเจ็บทั้งจากการทำงาน และโรคทั่วไปที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศ และยังมีประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อมทั้งจากธรรมชาติในพื้นที่ และสิ่งที่มนุษย์ก่อขึ้นโดยปราศจากการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การจัดบริการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพทั้งในส่วนของโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งที่ทำงานร่วมกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกในพื้นที่ เพื่อรองรับการดูแลสุขภาพของคนทำงานและผู้อาจได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อม ของแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีทั้งหน่วยบริการสุขภาพภาครัฐและเอกชน ที่ให้บริการที่มีคุณภาพและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

ดังนั้น ในปี 2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพฯ จึงให้ความสำคัญ และสนับสนุนการพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคทุกแห่งพัฒนาหน่วยบริการสุขภาพโดยเฉพาะในพื้นที่พิเศษ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เขตพื้นที่อุตสาหกรรม ฯลฯ โดยมองภาพรวมเป็นระบบบริการสุขภาพ ตั้งแต่ระดับโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เป็นผู้บริหารจัดการในพื้นที่ ผลการดำเนินงานที่สำคัญมีดังนี้

8.1.1 การพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงพยาบาลชุมชน (M2)

การพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยของโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป มีรูปแบบคลินิกโรคจากการทำงาน ในขณะเดียวกันระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีการจัดบริการอาชีวอนามัยในรูปแบบของคลินิกสุขภาพแรงงานในชุมชน สำหรับโรงพยาบาลชุมชนนั้น ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับกลุ่มบุคลากรในโรงพยาบาล จากการนำมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม มาใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดบริการของโรงพยาบาลชุมชน พบว่า โรงพยาบาลชุมชนหลายแห่ง มีข้อจำกัดในการจัดบริการ เช่น การคัดกรองโรค การรับส่งต่อผู้ป่วยโรคจากการทำงานที่เชื่อมโยงระหว่าง CUP ของโรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไปในจังหวัด การจัดบริการอาชีวอนามัยเชิงรับแบบบูรณาการของโรงพยาบาล ฯลฯ จากเหตุผลดังกล่าว สำนักโรคจากการประกอบอาชีพฯ จึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

เพื่อพัฒนาองค์ความรู้แก่บุคลากรของโรงพยาบาลชุมชนโดยเฉพาะโรงพยาบาลชุมชนขนาด M2 เพื่อมีทักษะในการดำเนินงานจัดบริการเชิงรุก-เชิงรับได้ตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมีผู้แทนจากโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และเครือข่าย รพ.สต. ภายใน CUP จำนวน 85 แห่ง เข้าร่วมการประชุม ทั้งนี้ได้จัดกิจกรรมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดบริการอาชีวอนามัยฯ และจัดทำแผนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของแต่ละ CUP โรงพยาบาล ที่เชื่อมโยงสู่ รพ.สต. และทำงานร่วมกับ รพศ./รพท. ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

ภาพที่ 3-1 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้แก่บุคลากรของโรงพยาบาลชุมชนโดยเฉพาะโรงพยาบาลชุมชนขนาด M2 ระหว่างวันที่ 25-27 ธันวาคม 2560 ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี้ จังหวัดระยอง

8.1.2 การพัฒนาระบบการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพรูปแบบการรวมกลุ่มและเชื่อมโยง Hub & Node แก่เครือข่ายในจังหวัด

ปัจจัยสำคัญของการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมให้ประสบผลสำเร็จนั้นจำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ยังมีส่วนขาดในประเด็นนี้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบการจัดบริการอาชีวอนามัยฯของหน่วยบริการสุขภาพทุกระดับและเกิดการเชื่อมโยงภายในจังหวัดอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม สำนักโรคจากการประกอบอาชีพฯ จึงได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาระบบการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วยบริการสุขภาพรูปแบบการรวมกลุ่มและเชื่อมโยง (Hub และ node) แก่เครือข่ายในพื้นที่ โดยมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดบริการระหว่างหน่วยบริการสุขภาพทุกระดับ พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วยบริการสุขภาพในจังหวัดแบบรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด จำนวน 12 จังหวัด ผู้เข้าร่วมการประชุม 106 คน และเพื่อให้การดำเนินงานมีความชัดเจนมากขึ้น จึงได้จัดประชุมราชการเพื่อนำร่องการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบลของจังหวัดสงขลา มีผู้เข้าร่วมประชุมจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 26 คน และจังหวัดอำนาจเจริญ มีผู้เข้าร่วมประชุม 31 คน โดยจัดกิจกรรมวางแผนพัฒนาระบบการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่เชื่อมโยงอย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวคิด Six building blocks plus รวมทั้งสิ้น 6 เครือข่าย

ภาพที่ 3-2 จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาระบบการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วยบริการสุขภาพรูปแบบการรวมกลุ่มและเชื่อมโยง (Hub และ node) แก่เครือข่ายในพื้นที่ ระหว่างวันที่ 20-21 กุมภาพันธ์ 2561 โรงแรมเอบีน่าเฮ้าส์ กรุงเทพมหานคร

8.1.3 การพัฒนาแนวทางการเตรียมความพร้อมของศูนย์เชี่ยวชาญด้านอาชีวเวชศาสตร์และเวชกรรมสิ่งแวดล้อมพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

จากนโยบายพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งผลของการพัฒนาคาดว่าจะมีการอพยพแรงงานทั้งไทยและต่างด้าวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมและบริการ ส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาการเจ็บป่วยด้วยโรคและภัยสุขภาพ เช่น โรคติดต่อ โรคเรื้อรัง และโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในด้านการสาธารณสุข ต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะด้านการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพในพื้นที่ดังกล่าว สำนักโรคจากการประกอบอาชีพฯ จึงได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของศูนย์เชี่ยวชาญด้านอาชีวเวชศาสตร์และเวชกรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมความพร้อมของโรงพยาบาลทุกระดับ ในการพัฒนาเป็นศูนย์เชี่ยวชาญด้านอาชีวเวชศาสตร์และเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในอนาคต มีผู้เข้าร่วมประชุมจากโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจาก 13 จังหวัด จำนวน 51 คน ในการประชุมได้มีการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ให้มีองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม มีการประชุมกลุ่มเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่ และจัดทำตัวชี้วัดในกิจกรรมสำคัญ และแผนการดำเนินการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ของแต่ละจังหวัด นอกจากนี้ยังมีส่วนสนับสนุนการจัดทำ Occupational and Environmental Health Profile ของแต่ละจังหวัดด้วย

ภาพที่ 3-3 จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของศูนย์เชี่ยวชาญด้านอาชีวเวชศาสตร์และเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ระหว่างวันที่ 19-20 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ โรงแรมไมด้า แกรนด์ โฮเทล ทวารวดี นครปฐม

8.1.4 การพัฒนารูปแบบการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วยบริการสุขภาพเพื่อการดูแลสุขภาพกลุ่มแรงงานต่างด้าวในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

จากความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่ต้องให้ความสำคัญในเรื่องการดูแลสุขภาพโดยเฉพาะด้านอาชีวอนามัยในกลุ่มแรงงานต่างด้าว เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศและของโลก สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องรูปแบบการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเพื่อดูแลสุขภาพกลุ่มแรงงานต่างด้าว โดยมีโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัด จำนวน 48 แห่ง เข้าการร่วมประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานร่วมกับทีมงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพกลุ่มแรงงานต่างด้าวของจังหวัดตาก เช่น จัดหางานจังหวัด สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด สำนักงานประกันสังคมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลแม่สอด และสถานประกอบการในเขตอำเภอแม่สอด นอกจากนี้ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มแรงงานต่างด้าว ของโรงพยาบาลในแต่ละจังหวัดเพื่อเป็นรูปธรรมชัดเจนด้วย

ภาพที่ 3-4 จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องรูปแบบการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเพื่อดูแลสุขภาพกลุ่มแรงงานต่างด้าว ระหว่างวันที่ 30 มกราคม-1 กุมภาพันธ์ 2561 ณ โรงแรมอีโค่ อินน์ สาขาแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

8.1.5 การพัฒนาแนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยสำหรับสถานพยาบาล (โรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลเอกชน

ในปีที่ผ่านมาสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเน้นการดำเนินงานประเมินความเสี่ยงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุนให้หน่วยบริการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปี 2561 ได้ให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังปัญหาจากคุณภาพอากาศในโรงพยาบาล ซึ่งก่อผลกระทบโดยตรงกับบุคลากรและผู้รับบริการ รวมถึงการใช้เครื่องมือด้านอาชีวเวชศาสตร์และการแปลผลที่ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนด ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาหน่วยบริการภาคเอกชนและโรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีการให้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการระบบคุณภาพอากาศในโรงพยาบาล การใช้เครื่องมืออาชีวเวชศาสตร์และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อมและการแปลผล มีกิจกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการโครงการประเมินความเสี่ยงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาลแต่ละแห่ง (ตามที่ได้รับการอบรมในปี 2560) รวมทั้งจัดทำแผนการดำเนินงานป้องกัน ควบคุมการติดเชื้อ และแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในแต่ละสถานพยาบาลด้วย

นอกจากนี้ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาร่างแนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยสำหรับหน่วยบริการภาคเอกชนและโรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างวันที่ 14-15 มิถุนายน 2561 ณ โรงแรมเดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากโรงพยาบาลเอกชนและโรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 24 คน ร่วมกันพิจารณายกร่างแนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยสำหรับสถานพยาบาล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการและการประเมินผลการจัดบริการอาชีวอนามัยของโรงพยาบาล เป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในอนาคต

ภาพที่ 3-5 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาหน่วยบริการภาคเอกชนและโรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างวันที่ 30-31 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ณ โรงแรม ไมด้า งามวงศ์วาน จังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ต้องพัฒนาในปีต่อไป

1. สนับสนุนการพัฒนาและขยายผลการดำเนินงานอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพ ในรูปแบบเชื่อมโยงเครือข่ายการดำเนินงาน Hub & node ตั้งแต่ระดับรพศ./รพท. ถึงระดับ รพ.สต. ภายใต้การประสานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โดยประยุกต์แนวทางต้นแบบจากจังหวัดสงขลา และจังหวัดอำนาจเจริญ

2. พัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สุขภาพพิเศษ และพัฒนารูปแบบแนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยที่เป็นมิตรกับกลุ่มแรงงานต่างด้าว

3. พัฒนารูปแบบศูนย์สุขภาพดีวัยทำงาน โดยต่อยอดการดำเนินงานจากหน่วยบริการสุขภาพที่ผ่านการประเมินและรับรองตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ระดับดีขึ้นไป เพื่อการบูรณาการด้านการส่งเสริมป้องกันโรคแบบองค์รวม

4. สนับสนุนให้มีการดำเนินงานอาชีวอนามัย ในหน่วยบริการสุขภาพนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลเอกชน เพื่อให้เกิดระบบการจัดบริการอาชีวอนามัยที่ครอบคลุม

9. ผลการดำเนินงานการพัฒนาคลินิกโรคจากการทำงาน

จากบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกระทรวงแรงงาน และกระทรวงสาธารณสุขปี 2548 เป็นต้นมา สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ได้สนับสนุนงบประมาณแก่กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค โดย สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (ในฐานะผู้บริหารจัดการโครงการ) ในการดำเนินโครงการพัฒนาคลินิกอาชีวเวชศาสตร์สำหรับการบริการทุติยภูมิในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (คลินิกโรคจากการทำงาน) เพื่อให้ลูกจ้างได้เข้าถึงบริการอาชีวอนามัย ตั้งแต่การได้รับการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน การส่งเสริมสุขภาพ การได้รับการคัดกรองและวินิจฉัยโรคจากการทำงาน โดยเน้นการเข้าถึงบริการอาชีวอนามัยที่มีคุณภาพของกลุ่มลูกจ้าง

ปี 2561 มีโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชนเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้นจำนวน 103 แห่ง มีโรงพยาบาลแม่ข่ายเขตสุขภาพ 13 แห่ง และสำนักงานป้องกันควบคุมโรค เป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนการดำเนินงานของโรงพยาบาลในข่าย ทั้งในด้านบริหารจัดการ และด้านวิชาการ นับตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา ได้พัฒนาโรงพยาบาลแม่ข่ายและโรงพยาบาลอื่นๆ ที่มีความพร้อม รวม 21 แห่ง พัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยระดับตติยภูมิ หรือศูนย์เชี่ยวชาญด้านอาชีวเวชศาสตร์และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นยังได้พัฒนาวิชาการเพื่อสนับสนุนการจัดบริการควบคู่ไปด้วย เช่น การบริหารจัดการประเมินและดูแลผู้ป่วยก่อนการกลับเข้าทำงาน การพัฒนาแนวทางการประเมินพลังความสามารถในการทำงาน การพัฒนาแนวทางจัดการความรุนแรงในสถานที่ทำงานกรณีโรงพยาบาล ฯลฯ ผลการดำเนินงานที่สำคัญ มีดังนี้

9.1 การนำเสนอผลการดำเนินงานตามแนวทางการประเมินพลังความสามารถในการทำงาน และแนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงในสถานที่ทำงาน(กรณีโรงพยาบาล) แก่โรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคลินิกโรคจากการทำงาน

จากการพัฒนาแนวทางการประเมินพลังความสามารถในการทำงาน แนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงในสถานที่ทำงาน (กรณีโรงพยาบาล) และนำร่องการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงาน ทั้งสองเรื่องของโรงพยาบาลที่สนใจในปีที่ผ่านมานั้น สำนักโรคจากการประกอบอาชีพฯ ได้นำแนวทางดังกล่าวมาปรับปรุงร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและโรงพยาบาลที่ร่วมดำเนินการ จากนั้นจึงได้จัดประชุมเพื่อนำเสนอและเผยแพร่แนวทางทั้งสองเรื่องแก่โรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคลินิกโรคจากการทำงาน จำนวน 98 แห่ง ในระหว่างวันที่ 18-19 ธันวาคม 2560 ณ ห้องประชุมสถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค การประชุมดังกล่าวนอกจากมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการประเมินพลังความสามารถในการทำงาน และการจัดการปัญหาความรุนแรงในสถานที่ทำงานกรณีโรงพยาบาล พร้อมกับเชิญโรงพยาบาลที่เข้าร่วมการนำร่องดำเนินงานตามแนวทางทั้งสองเรื่อง ได้นำเสนอผลการดำเนินงาน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงพยาบาล และวิทยากรแล้ว ยังมีการประชุมกลุ่มระดมสมอง และวางแผนกำหนดแนวทางการดำเนินงานของแต่ละโรงพยาบาลเอง เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของตน

ภาพที่ 3-6 ประชุมเพื่อนำเสนอและเผยแพร่แนวทางทั้งสองเรื่องแก่โรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคลินิกโรคจากการทำงาน จำนวน 98 แห่ง ในระหว่างวันที่ 18-19 ธันวาคม 2560 ณ ห้องประชุมสถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค

9.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยสำหรับสถานพยาบาลเอกชนและนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้จัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำร่างแนวทางในการดำเนินงานการจัดบริการอาชีวอนามัยสำหรับสถานพยาบาลเอกชนและนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และเพื่อให้เนื้อหาของร่างแนวทางฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น จึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วย ผู้แทนจากโรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม โรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการของกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานป้องกันควบคุมโรค สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ผู้แทนจากสถานประกอบการ รวมจำนวน 50 คน เพื่อจะได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างแนวทางดังกล่าวของผู้เข้าประชุมมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นแนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยของสถานพยาบาลฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งวางแผนการนำร่องดำเนินงานและการตรวจประเมินทั้งในส่วนของสถานพยาบาลเอกชน และโรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ได้รูปแบบและแนวทางการดำเนินงานที่สามารถขยายผลในปีต่อไป นอกจากนี้ แนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยดังกล่าวถือเป็นการเตรียมความพร้อมของสถานพยาบาลเพื่อรองรับการดำเนินงานอาชีวเวชกรรมตามร่างพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่จะประกาศเป็นกฎหมายต่อไปในระยะอันใกล้นี้

ภาพที่ 3-7 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในวันที่ 19 กันยายน 2561 ณ โรงแรมไมด้า งามวงศ์วาน จังหวัดนนทบุรี

9.3 การสนับสนุนการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้สนับสนุน และนิเทศติดตามผลการดำเนินงานแก่โรงพยาบาลที่มีข้อจำกัดเรื่องการบริหารจัดการเงินค่าใช้จ่ายโครงการพัฒนาคลินิกโรคจากการทำงาน จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร และโรงพยาบาลอุดรธานี โดยการประชุมร่วมกับผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้เกี่ยวข้อง พร้อมกับผู้แทนสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และผู้แทนคณะทำงานเครือข่ายคลินิกโรคจากการทำงานระดับจังหวัด เช่น สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด สำนักงานประกันสังคม

จังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลแม่ข่ายเขตสุขภาพ เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน และทำความเข้าใจร่วมกัน นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางการดำเนินโครงการของโรงพยาบาลแต่ละแห่ง เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ และมีการทำงานร่วมกับเครือข่ายในจังหวัดเพิ่มมากขึ้น

สิ่งที่ต้องพัฒนาในปีต่อไป

1. สนับสนุนความร่วมมือระหว่าง โรงพยาบาล สำนักงานประกันสังคมจังหวัด สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ในการจัดบริการเชิงรุกร่วมกัน การประเมินผลให้สอดคล้องกับโครงการ Safety Thailand และการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการทำงานในโรคหลักสำคัญ โดยอาศัยกลไกของคณะอนุกรรมการพัฒนาส่งเสริมด้านความปลอดภัย สำนักงานประกันสังคม คณะทำงานเครือข่ายคลินิกโรคจากการทำงานระดับจังหวัด ฯลฯ

2. สนับสนุน และขับเคลื่อนให้โรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ มีการบูรณาการงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคแบบองค์รวม Total worker Health ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม

3. พัฒนาวิชาการเพื่อสนับสนุนการจัดบริการอาชีวอนามัยตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงพยาบาล และเพื่อเตรียมความพร้อมของโรงพยาบาลในการปฏิบัติตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

4. ควบคุมกำกับ และติดตาม การรายงานผลการดำเนินงานคลินิกโรคจากการทำงานแบบออนไลน์ เพื่อนำข้อมูลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ วางแผน บริหารจัดการ และผลักดันในเชิงนโยบายต่อไป

10. การสนับสนุนหน่วยบริการสุขภาพดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานการประเมินความเสี่ยงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้สนับสนุนพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพทุกระดับ เพื่อให้หน่วยบริการสุขภาพมีการจัดบริการฯ ที่มีคุณภาพ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายผู้ประกอบอาชีพ รวมถึงประชาชนผู้อาจจะได้รับผลกระทบจากมลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ในรูปแบบของการประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญคือ มีการแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพ ปรับปรุงเกณฑ์แนวทางการพิจารณาตามเกณฑ์ของมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการประเมินความเสี่ยงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล กลุ่มโรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ติดตาม และสอบทวนการดำเนินงานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคทุกแห่ง จำนวน 89 แห่ง และจัดการประชุมเพื่อพิจารณารับรองผลการประเมินมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมระดับดีเด่น และการประเมินความเสี่ยงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาลระดับ 5 และ 5 ต่อเนื่อง

โดยมีโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป ผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม จำนวน 33 แห่ง (ระดับเริ่มต้นพัฒนา จำนวน 11 แห่ง ระดับเริ่มดี จำนวน 4 แห่ง ระดับดีมาก จำนวน 5 แห่ง ระดับดีเด่น จำนวน 13 แห่ง)

โรงพยาบาลชุมชน ผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม จำนวน 79 แห่ง (ระดับเริ่มต้นพัฒนา จำนวน 54 แห่ง ระดับเริ่มดี จำนวน 9 แห่ง ระดับดีมาก จำนวน 8 แห่ง ระดับดีเด่น จำนวน 8 แห่ง)

และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม จำนวน 218 แห่ง (ระดับดีเด่น จำนวน 56 แห่ง ระดับอื่นๆ จำนวน 162 แห่ง)

นอกจากนี้มีโรงพยาบาลผ่านการรับรองการประเมินความเสี่ยงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล จำนวน 24 แห่ง (ระดับ 4 จำนวน 12 แห่ง ระดับ 5.5 ต่อเนื่อง จำนวน 12 แห่ง)

ผลการดำเนินงานดังกล่าว ผ่านตามข้อกำหนดตัวชี้วัดตามคำรับรอง และตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุขเรื่องโรงพยาบาลผ่านมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยฯ ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2561 พบว่า จำนวน รพศ./รพท. และ รพช.M2 ผ่านการรับรองสะสม 122 แห่งจาก 202 แห่ง (ร้อยละ 60.4) จำนวน รพศ./รพท.รพช. ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ผ่านการรับรองสะสม 17 แห่งจาก 30 แห่ง (ร้อยละ 56.6)

โรงพยาบาลผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

	ระดับเริ่มต้นพัฒนา	ระดับเริ่มดี	ระดับดีมาก	ระดับดีเด่น
โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป จำนวน 33 แห่ง	11 แห่ง	4 แห่ง	5 แห่ง	13 แห่ง
โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 79 แห่ง	54 แห่ง	9 แห่ง	8 แห่ง	8 แห่ง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 218 แห่ง	162 แห่ง			56 แห่ง

โรงพยาบาลผ่านการรับรองการประเมินความเสี่ยงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล จำนวน 24 แห่ง

- ระดับ 4 จำนวน 12 แห่ง
- ระดับ 5.5 ต่อเนื่อง จำนวน 12 แห่ง

จำนวน รพศ./รพท. และ รพช.M2 ผ่านการรับรองสะสม 122 แห่ง จาก 202 แห่ง (ร้อยละ 60.4)
จำนวน รพศ./รพท./รพช. ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
ผ่านการรับรองสะสม 17 แห่ง จาก 30 แห่ง (ร้อยละ 56.6)

ตารางที่ 3-5 บทสรุปการเรียนรู้ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ/แนวทางการดำเนินงาน
1) การจัดประชุม/อบรมจากหน่วยงานต่างๆในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกันทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกลุ่มเป้าหมาย และเนื้อหา 2) การเปลี่ยนผู้รับผิดชอบทีมตรวจประเมินคุณภาพในพื้นที่ทั้งจาก สคร. และสส. จังหวัด ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง 3) เกณฑ์การดำเนินงานตามมาตรฐานต้องพิจารณาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับโรงพยาบาล 4) โรงพยาบาลขอรับรองเป็นจำนวนมาก ทีมส่วนกลางสนับสนุนการสอบทวนได้ไม่ครอบคลุม 5) โรงพยาบาลชุมชนขนาด M2 ยังมีการพัฒนาไม่ได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากยังเป็นงานใหม่ ขาดองค์ความรู้ 6) โรงพยาบาลส่วนใหญ่มุ่งเน้นการผ่านการรับรอง มากกว่าคุณภาพการดำเนินงาน	1) วางแผนบริหารจัดการประชุม/อบรมกับสคร. เพื่อลดข้อจำกัด 2) พัฒนาทีมตรวจประเมินในส่วนที่ขาด เช่น การฝึกปฏิบัติจริงกับทีมเดิม ฯลฯ 3) พิจารณาปรับปรุงเกณฑ์ ประเด็นต่างๆ ให้มีความเหมาะสมในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้นและชี้แจงทำความเข้าใจเกณฑ์การดำเนินงานให้ตรงกัน 4) วางแผนการพัฒนาทีมสอบทวนในพื้นที่ ผ่องถ่ายหน่วยบริการ รพ.สต. ให้สคร. สามารถรับรองในทุกระดับ 5) สคร. สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง 6) ทำความเข้าใจหน่วยบริการควรมุ่งเน้นการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อความยั่งยืนในการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงานปี 2562

1. สนับสนุนการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับร่างพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. สนับสนุนการดำเนินงานโดยเน้นความครอบคลุมโรงพยาบาลชุมชนระดับ M2 โรงพยาบาลชุมชนในพื้นที่พิเศษ รวมถึงโรงพยาบาลที่ขาดการดำเนินงานในระยะเวลา 3 ปี เพื่อเป็นการสนับสนุนให้โรงพยาบาลผ่านข้อกำหนดของมาตรฐานที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น Green & Clean Hospital

3. พัฒนารูปแบบศูนย์สุขภาพคนทำงานในหน่วยบริการสุขภาพ (Hospital based) โดยต่อยอดจากมาตรฐานการจัดบริการฯ

3. สนับสนุนให้โรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลเอกชนมีการดำเนินงานมากขึ้น

4. พัฒนาศักยภาพทีมสอบทวนรับรองในพื้นที่ ผ่องถ่ายให้สำนักงานป้องกันควบคุมโรคสามารถรับรองตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยฯ ของ รพ.สต. และโรงพยาบาลชุมชนขนาดเล็กได้

11. การพัฒนาองค์ความรู้/แนวทาง เพื่อสนับสนุนการบริการอาชีวอนามัย

11.1 ผลการดำเนินการพัฒนาแนวทางประเมินพลังความสามารถในการทำงาน (work ability index)

สำหรับการพัฒนาแนวทางประเมินพลังความสามารถในการทำงาน (work ability index) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับโรงพยาบาลนำไปใช้ในการประเมินผู้ป่วยหรือบาดเจ็บ โดยการวิเคราะห์ว่ายังมีปัญหาสุขภาพทั้งทางกายและจิตที่ต้องดูแล และมีความพร้อมในการกลับเข้าทำงานเป็นอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการประเมินพลังความสามารถในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพที่มีอายุมากกว่า 45 ปี ระหว่างการให้บริการอาชีวอนามัย เช่น การตรวจสุขภาพทั่วไป การตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงจากการทำงาน หรือการให้บริการอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดโปรแกรมส่งเสริมพลังความสามารถในการทำงาน

แนวทางฉบับนี้ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปี 2561 โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการดังนี้

1) จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำเนื้อหา แนวทาง ปรับปรุง/ทบทวนแก้ไข จำนวน 4 ครั้ง

2) ได้มีการประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินการดังกล่าวในประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการประเมินพลังความสามารถในการทำงาน (Work ability) ของลูกจ้างในสถานประกอบการของลูกจ้างในสถานประกอบการ และการประชุมสัมมนาวิชาการงานความปลอดภัยและอาชีวอนามัยแห่งชาติ ครั้งที่ 32 ในหัวข้อ **“สุขภาพดี มีแฮง แรงงาน วัยเก๋า”** ในวันที่ 29 มิถุนายน 2561

3) ผลการดำเนินการนำร่องในโรงพยาบาลมีโรงพยาบาลที่นำไปนำร่องทั้งหมด 5 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลสมุทรสาคร โรงพยาบาลนครปฐม โรงพยาบาลเจ้าพระยายมราช

โดยในการดำเนินงานกลุ่มเป้าหมายแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ได้แก่

1) บุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาล (HCW)

2) พนักงานในสถานประกอบการ

3) พนักงาน/ผู้ประกอบอาชีพที่ป่วย/บาดเจ็บ โดยมีผู้เข้าร่วมนำร่องจำนวน 1,318 คน ประกอบด้วยบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาล จำนวน 1,131 คน (85.81%), พนักงานในสถานประกอบการจำนวน 178 คน (13.51%) และพนักงาน/ผู้ประกอบอาชีพที่ป่วย/บาดเจ็บจำนวน 9 คน (0.68%) โดยการประเมินพลังความสามารถในการทำงาน ในกลุ่ม HCW พบว่าอยู่ในระดับดีมาก 24.74% ระดับดี 57.76%, ระดับปานกลาง 17.34% และระดับต่ำ 0.15% ในทางตรงกันข้ามพบว่าพนักงานทุกระดับมีระดับดีเยี่ยม (50.38%) (36.44%) ปานกลาง (10.85%) และไม่ดี (2.33%) อย่างไรก็ตาม 11.31% ของ HCWs และ 25.28% ของพนักงานมีโรคประจำตัว และมีติดตามผลคะแนน WAI ในกลุ่มที่อยู่ในระดับต่ำดังกล่าว โดยมีการให้คำแนะนำและมีการปรับปรุง/มีปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน และสำหรับของแนวทางฉบับนี้ได้มีการดำเนินการเรียบเรียงเรียบร้อยและอยู่ระหว่างการตรวจสอบผลงานทางวิชาการของกรมควบคุมโรค (สวคร.) ก่อนนำไปเผยแพร่แก่กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนต่อไป

11.2 การพัฒนารูปแบบการประเมินความรุนแรงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล

เนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์หรือบุคลากรในโรงพยาบาล เป็นผู้ที่ให้บริการทางสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป มีแนวโน้มที่จะเกิดความเครียด รวมทั้งลักษณะของงานที่หนัก และต้องรับผิดชอบต่อชีวิตคน ด้วยลักษณะของสภาพการทำงานดังกล่าว ทำให้โอกาสของการเกิดความรุนแรงที่มีต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรในโรงพยาบาลมีสูงมาก สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำแนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงในโรงพยาบาลขึ้น เพื่อทบทวนแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันความรุนแรงในสถานที่ทำงาน และเพื่อให้โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลเอกชน สามารถนำแนวทางไปใช้ในการป้องกันความรุนแรงในโรงพยาบาลที่เหมาะสม

การดำเนินงานในปี 2561 ได้มีการจัดประชุม โครงการทบทวนแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันความรุนแรงในสถานที่ทำงาน : การประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อทบทวนแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันความรุนแรงในสถานที่ทำงาน และโครงการประเมินความสามารถในการทำงาน (Work ability) ของลูกจ้างในสถานประกอบการ และแนวทางการดำเนินงานเพื่อลดความรุนแรงในสถานที่ทำงาน : การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการประเมินความสามารถในการทำงาน (Work ability) ของลูกจ้างในสถานประกอบการ และแนวทางการดำเนินงานเพื่อลดความรุนแรงในสถานที่ทำงาน ซึ่งในการประชุมครั้งที่ 1 ได้กรอบการทำร่างแนวทางการดำเนินงาน และการประชุมครั้งที่ 2 ได้ร่างแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันความรุนแรงในโรงพยาบาล และโรงพยาบาลที่ไปนำร่อง หลังจากการประชุมได้มีการรวบรวมข้อมูลจัดทำเล่มแนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงในโรงพยาบาล

การดำเนินงานระยะต่อไป

ขยายแนวทางการจัดการปัญหาความรุนแรงในโรงพยาบาลสู่โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงพยาบาลเอกชน ไปใช้ในการป้องกันความรุนแรงในโรงพยาบาล

11.3 ผลการดำเนินงานการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมวัณโรคในบุคลากรที่ปฏิบัติงานของสถานพยาบาล

จากข้อมูลการรายงานโรคและสิ่งคุกคามสุขภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นรายงานที่โรงพยาบาลภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เข้าร่วมโครงการประเมินความเสี่ยงจากการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล ในระบบรายงานออนไลน์ที่สำนักฯ ได้พัฒนาขึ้น โดยมีโรงพยาบาลที่รายงาน ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 36 แห่ง และปี พ.ศ. 2560 จำนวน 117 แห่ง พบว่า มีรายงานบุคลากรป่วยด้วยโรควัณโรครายใหม่จำนวน 25 และ 32 ราย คิดเป็นอัตราอุบัติการณ์ของโรค 104.73 และ 86.42 ต่อประชากรแสนคน

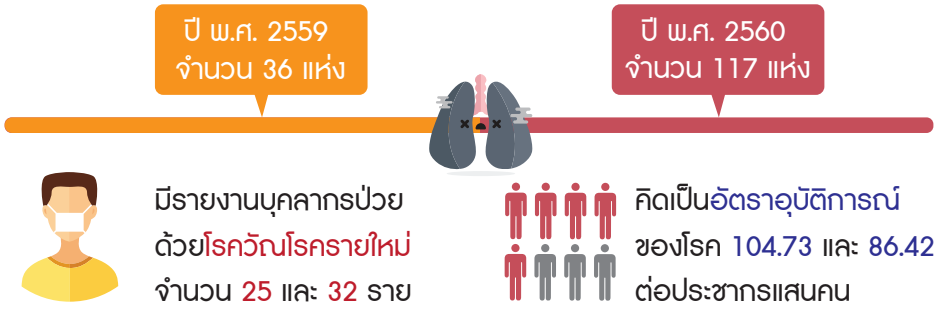

จะเห็นว่าบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาล มีโอกาสได้รับเชื้อวัณโรคและทำให้เกิดการเจ็บป่วย และมีอุบัติการณ์การติดเชื้อวัณโรคสูง และจากตัวชี้วัดของกระทรวงสาธารณสุข ปี 2561 ในบริการเป็นเลิศ (Service excellence) ได้เน้นการดูแล ควบคุม ป้องกันวัณโรค ในประชากรทุกกลุ่ม รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขซึ่งเป็นกลุ่มหนึ่งที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อวัณโรคจากการทำงานในสถานพยาบาล

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 (สคร.3) ได้พัฒนาแบบสอบสวนวัณโรคในบุคลากรฯ และลงพื้นที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อทดลองใช้แบบสอบสวนโรคฯ เก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งรณรงค์ลดการติดเชื้อวัณโรคที่เกิดขึ้นกับบุคลากร ได้จัดพิธีเปิดโครงการ Zero TB ใน Health Care Workers โดยมี นพ.บุญชัย ธีระกาญจน์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขตสุขภาพที่ 3 เป็นประธาน ต่อมา นพ. เจษฎา โชคดำรงสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้เป็นประธานเปิดการประชุม

10th International Joint Conference on Occupational Health for Health Workers (OHHCW 2017) จังหวัดขอนแก่น ได้ประกาศยุทธศาสตร์ความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรสาธารณสุข (Patient and Personnel Safety: 2P Safety) เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย ได้รับบริการสุขภาพที่ดี และบุคลากรสาธารณสุขปลอดโรค ให้เร่งค้นหาและจัดการปัญหาบุคลากรสุขภาพป่วยเป็นวัณโรค และตั้งเป้าหมายปี 2561 **"ลดโรค ลดเสี่ยง"** โดยลดอัตราป่วยไม่เกินร้อยละ 5 และลดอัตราป่วยรายใหม่ไม่เกินร้อยละ 1 ในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป

10th International Joint Conference on Occupational Health for Health Workers (OHHCW 2017) จังหวัดขอนแก่น

ลดอัตราป่วย ไม่เกินร้อยละ 5
และลดอัตราป่วยรายใหม่ ไม่เกินร้อยละ 1
ในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป

นอกจากนี้ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพฯ และตัวแทนจากหน่วยงานภายนอก ร่วมเป็นคณะทำงานในการจัดทำแนวทางการดำเนินงาน เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมวัณโรคในบุคลากรที่ปฏิบัติงานของสถานพยาบาล อาทิ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย องค์ความรู้เกี่ยวกับวัณโรคเบื้องต้น

การบริหารจัดการฯ แนวทางการเฝ้าระวังทางการแพทย์ รวมถึงได้นำเสนอมาตรการความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีองค์ความรู้การจัดการทางด้านวิศวกรรม หลักการควบคุมระบบหมุนเวียนอากาศ การจัดการเกี่ยวกับห้องแยกสำหรับผู้ป่วยวัณโรค ข้อแนะนำและข้อปฏิบัติสำหรับแผนกต่างๆ รวมไปถึงข้อเสนอแนะวิธีการเลือกใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมวัณโรคในบุคลากรสุขภาพในสถานพยาบาลอย่างเป็นรูปธรรม และมีการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกลุ่มเป้าหมายที่นำคู่มือไปใช้ ได้แก่ บุคลากรสุขภาพในสถานพยาบาลทุกระดับ (ปฐมภูมิ ทุติยภูมิและตติยภูมิ) ภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุขและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานอื่นๆ ที่สนใจ

3.3.2 แผนงานควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพภาคอุตสาหกรรม (กลุ่มแรงงานในระบบ)

รัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาแรงงานไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (ปี 2560-2580) และกระทรวงสาธารณสุขได้มีการพัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัย ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) เพื่อเป้าหมาย **"ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน"** และกรมควบคุมโรคได้รับมอบหมายในการดูแลกลุ่มวัยทำงาน ซึ่งได้ทำแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย ปี 2561 สร้างความมั่นคงในชีวิตให้แรงงาน (วัยแรงงาน 15-59 ปี โดยมีเป้าหมายสำคัญให้ประชาชนวัยแรงงานเข้าถึงและได้รับการบริการอาชีวอนามัยที่มีคุณภาพ เพื่อสอดคล้องตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย ปี 2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมได้กำหนดมาตรการในการดำเนินงานดูแลสุขภาพผู้ประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม โดยผ่านกลไกของโครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข และการประเมินและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจรในสถานประกอบการ ซึ่งขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ผ่านทางหน่วยงานสาธารณสุขเครือข่ายในระดับพื้นที่ คือ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาล รวมถึงหน่วยบริการสาธารณสุขในระดับต่างๆ เพื่อสนับสนุนสถานประกอบการในพื้นที่มีการดำเนินงานส่งเสริม สนับสนุน และดูแลสุขภาพผู้ประกอบอาชีพในสถานประกอบการให้มีความปลอดภัยในการทำงาน มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

2. **ผลการดำเนินงานที่สำคัญ**

ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการสถานประกอบการ ปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุขเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (ยอดสะสม)

ผลการดำเนินงาน พบว่า มีสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข จากทั่วประเทศ 76 จังหวัด จำนวน 743 แห่ง ซึ่งผลการดำเนินงานยังไม่บรรลุเป้าหมาย (760 แห่ง) แบ่งเป็นสถานประกอบการประเภทพี่เลี้ยง 452 แห่ง ทั่วไป 197 แห่ง และวิสาหกิจชุมชน 94 แห่ง โดยมีสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์การประเมินสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข จำนวน 143 แห่ง แบ่งเป็นระดับจังหวัด จำนวน 82 แห่ง (ระดับดี 31 แห่ง ระดับดีเด่น 26 แห่ง ระดับดีเยี่ยม 25 แห่ง) และระดับประเทศ จำนวน 61 แห่ง (ระดับโล่เงิน 29 แห่ง ระดับโล่ทอง 23 แห่ง ระดับโล่ทองต่อเนื่อง 9 แห่ง)

แผนภูมิที่ 3-1 แสดงจำนวนสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการสถานประกอบการ ปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ปี 2561

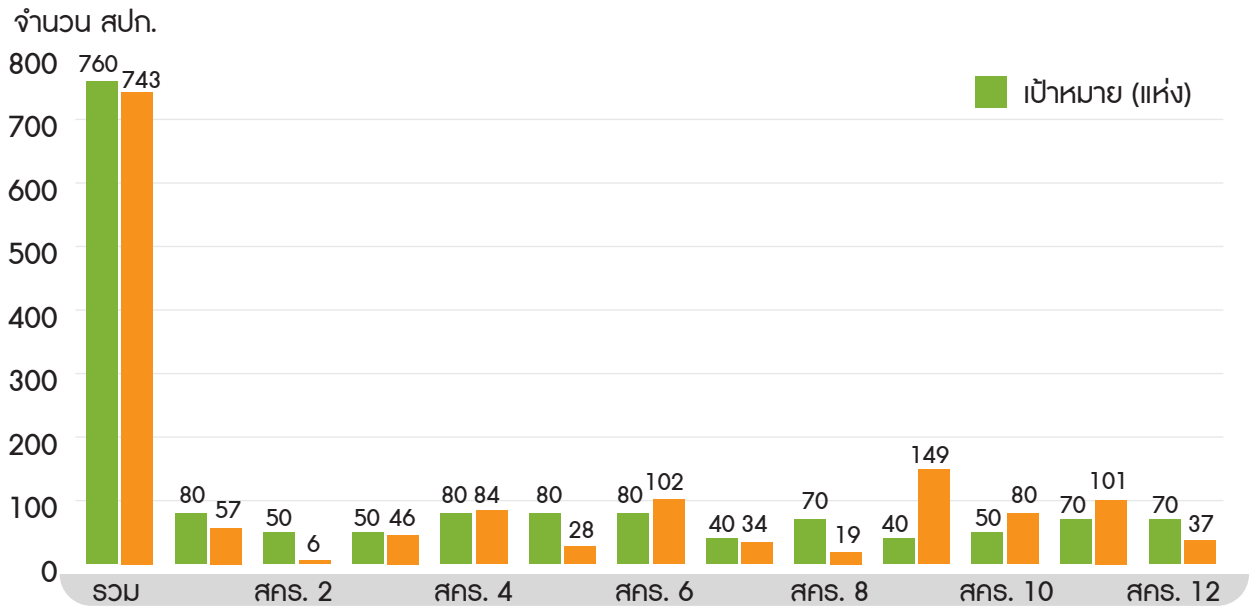

ตัวชี้วัดที่ 2 สถานประกอบการกลุ่มเป้าหมายที่พนักงานมีโอกาสรับสัมผัสปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคและภัยสุขภาพสำคัญมีการประเมินและการจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจรในสถานประกอบการระดับเริ่มต้นอย่างน้อยจังหวัดละ 3 แห่ง และยกระดับการดำเนินงานอย่างน้อย ร้อยละ 50

ผลการดำเนินงาน พบว่า มีสถานประกอบการกลุ่มเป้าหมายที่พนักงานมีโอกาสรับสัมผัสปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคและภัยสุขภาพสำคัญมีการประเมินและการจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจร (สะสมปี 2560-2561) จำนวน 333 แห่ง ในพื้นที่ 65 จังหวัด เมื่อพิจารณาแบ่งตามกลุ่มโรคที่สำคัญตามนิยามของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ซึ่งในแต่ละสถานประกอบการสามารถเลือกดำเนินการประเมินและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจรในกลุ่มโรคที่สำคัญได้มากกว่าหนึ่งโรค ตามการจัดลำดับปัญหาขององค์กร โดยสามารถแจกแจงรายละเอียดได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สถานประกอบการที่เสี่ยงต่อโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ 7 กลุ่มโรค จำนวน 392 แห่ง (สะสม) ได้แก่

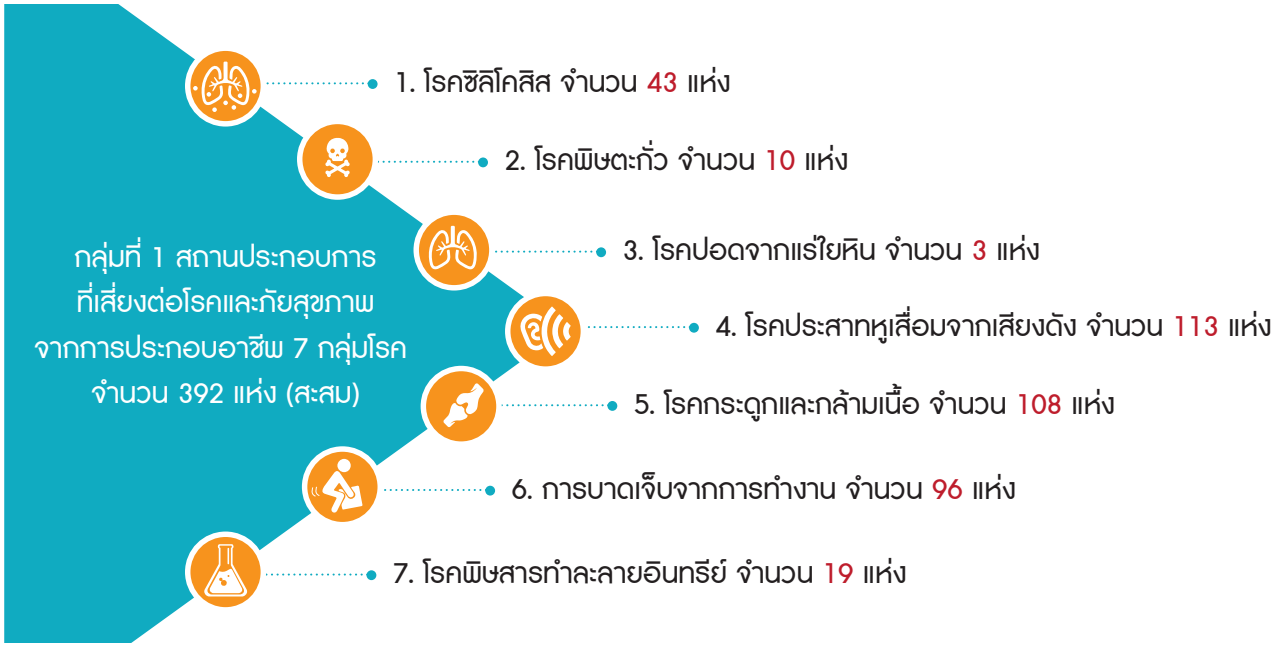

กลุ่มที่ 2 สถานประกอบการที่เสี่ยงต่อโรคและภัยสุขภาพด้านโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือสุขภาพจิต จำนวน 168 แห่ง (สะสม)

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน พบว่า สถานประกอบการที่พนักงานมีโอกาสรับสัมผัสปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคและภัยสุขภาพสำคัญมีการประเมินและการจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจร ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 333 แห่ง โดยยกระดับการดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.92 ดังนี้

- ระดับเริ่มต้น (ดำเนินการในกิจกรรมที่ 1-2) จำนวน 186 แห่ง
- ระดับพื้นฐาน (ดำเนินการในกิจกรรมที่ 1-3) จำนวน 43 แห่ง
- ระดับดี (ดำเนินการในกิจกรรมที่ 1-5) จำนวน 50 แห่ง
- ระดับดีมาก (ดำเนินการในกิจกรรมที่ 1-6) จำนวน 54 แห่ง

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สถานประกอบการมีการประเมินและการจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจรในระดับเริ่มต้น อย่างน้อยจังหวัดละ 3 แห่ง โดยเป้าหมายประเทศ จำนวน 228 แห่ง) ยอดสะสม ปี 2559-2561 พบว่า สถานประกอบการมีการประเมินและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจรในระดับเริ่มต้นขึ้นไป จำนวน 333 แห่ง ซึ่งผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายกำหนด และมีผลการดำเนินงานยกระดับเพิ่มขึ้นจากจำนวนสถานประกอบการเข้าร่วมฯ ร้อยละ 24.92 ซึ่งผลการดำเนินงานยังไม่บรรลุตามเป้าหมายกำหนด

2.2 ผลการดำเนินงานของกิจกรรมตามภารกิจ

2.2.1 การขับเคลื่อนนโยบายและสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมปัจจัยเสี่ยงด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพกลุ่มแรงงานในระบบ

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมมีการหารือกลไกการทำงานร่วมกันในการดูแลสุขภาพคนทำงาน ระหว่างหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานประกันสังคม กรมสุขภาพจิต กรมอนามัย กรมควบคุมโรค สภาองค์การนายจ้างแห่งประเทศไทย สภาองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย ฯลฯ โดยประชุมทั้งหมด จำนวน 5 ครั้ง และขับเคลื่อนความร่วมมือและพัฒนากลไกการทำงานร่วมกันในการดูแลสุขภาพคนทำงาน **"ภายใต้ปฏิบัติการ 4-3-2-1"** ระหว่างหน่วยงานเครือข่าย ได้แก่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานประกันสังคม กรมสุขภาพจิต และกรมควบคุมโรค

ภาพที่ 3-8 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือและพัฒนากลไกการทำงานร่วมกันในการดูแลสุขภาพคนทำงาน **"ภายใต้ปฏิบัติการ 4-3-2-1"** ในวันพุธที่ 9 พฤษภาคม 2561 ณ โรงแรมรามา การ์เด้นส์ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

พัฒนาศักยภาพเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมปัจจัยเสี่ยงด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพกลุ่มแรงงานในระบบ

การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมปัจจัยเสี่ยงด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพฯ มีผู้เข้าร่วม 350 คน เพื่อสรุปบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานโครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ประจำปีงบประมาณ 2560 **และพิธีการมอบโล่รางวัลเชิดชูเกียรติให้แก่สถานประกอบการที่มีผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ประเมินฯ ระดับประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2560 จำนวน 81 แห่ง แบ่งเป็นโล่รางวัลระดับประเทศในระดับดี (โล่เงิน) จำนวน 49 แห่ง และโล่รางวัลระดับประเทศในระดับดีเด่น (โล่ทอง) จำนวน 32 แห่ง**

ภาพที่ 3-9 ประชุมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมปัจจัยเสี่ยงด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพฯ ระหว่างวันที่ 14-15 ธันวาคม 2560 ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

2.2.3 การจัดอบรมผู้ตรวจประเมิน/รับรองสถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข เพื่อพัฒนาผู้ตรวจประเมินในโครงการสถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ทั้งหมด 48 คน เพื่อให้การตรวจประเมินเป็นไปอย่างมีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทาง/รูปแบบเดียวกัน

2.2.4 การพัฒนาศักยภาพต้นแบบ Facilitator สถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข โดยมีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 48 คน เพื่อพัฒนาศักยภาพต้นแบบพี่เลี้ยงให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ และแนวทางการประเมินและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจรในสถานประกอบการ รวมถึงสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางการดำเนินงานที่ถูกต้องให้กับสถานประกอบการกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 3-10 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพต้นแบบ Facilitator สถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ระหว่างวันที่ 23-24 พฤศจิกายน 2560 ณ โรงแรมเวสต์เกต เรสซิเดนท์ จังหวัดนนทบุรี

2.2.5 การพัฒนาองค์ความรู้สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม

1) พัฒนาเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข (ฉบับปรับปรุงปี 2561) ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์วิชาการ จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ (1) เกณฑ์การพัฒนาสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข สำหรับวิสาหกิจชุมชน (2) คู่มือผู้ตรวจประเมินสำหรับสถานประกอบการ ในโครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข (3) คู่มือผู้ตรวจประเมินสำหรับวิสาหกิจชุมชน ในโครงการสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข

2) พัฒนาองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนเครือข่ายในการส่งเสริมให้สถานประกอบการมีการประเมินและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพครบวงจร จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) แนวทางการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคพิษตะกั่วในกลุ่มวัยแรงงาน (2) แนวทางในการดูแลด้านสุขภาพจิตของผู้ประกอบอาชีพในสถานประกอบการ

2.2.6 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมปัจจัยเสี่ยงด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม มีการติดตามรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 และการตรวจประเมินสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ซึ่งกระบวนการจะแบ่งการตรวจประเมินออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ โดยทีมผู้ตรวจประเมินสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ระดับจังหวัด ประกอบด้วย สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ศูนย์สุขภาพจิตและศูนย์อนามัย และทีมผู้ตรวจประเมินสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข ระดับประเทศ ในปีงบประมาณ 2561 ประกอบด้วย สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค และสำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต โดยทีมผู้ตรวจประเมินระดับประเทศ จะตรวจประเมินสถานประกอบการที่มีผลคะแนนระดับจังหวัด ตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป จากการประสานงานของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคซึ่งปีงบประมาณ 2561 มีสถานประกอบการที่ได้รับการตรวจประเมินฯ ระดับประเทศ ทั้งหมด 69 แห่ง พบว่ามีสถานประกอบการดำเนินการผ่านเกณฑ์ฯ ระดับประเทศ จำนวน 61 แห่ง แบ่งเป็นประเภทโล่เงิน จำนวน 29 แห่ง ประเภทโล่ทอง จำนวน 23 แห่ง และประเภทโล่ทองต่อเนื่อง จำนวน 9 แห่ง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ/แนวทางการดำเนินงาน
1. **ด้านนโยบายและความร่วมมือเครือข่าย:** การบูรณาการและการสร้างความร่วมมือเครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับพื้นที่บางพื้นที่ และระดับส่วนกลาง และหน่วยงานเครือข่ายภาครัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในพื้นที่ เป็นต้น ยังไม่ชัดเจนและต่อเนื่อง	1. ผลักดันและสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย Safety Thailand ในระดับจังหวัด โดยเชื่อมโยงการดำเนินงานในระดับพื้นที่ 2. ขับเคลื่อนนโยบายและกลไกการทำงานร่วมกันในระหว่างหน่วยงานเครือข่ายระดับประเทศ ซึ่งได้แก่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานประกันสังคม กรมสุขภาพจิต และกรมควบคุมโรค
2. **ด้านระบบข้อมูล:** การจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ปัญหา ปัจจัยและพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของผู้ประกอบอาชีพในสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์วางแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ยังไม่มีระบบที่ชัดเจน	1. พัฒนาระบบหรือแนวทางการเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพของแรงงานในระบบ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ปัญหาทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ปัจจัยเสี่ยงและพฤติกรรมเสี่ยงทางด้านสุขภาพของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ
3. **ด้านบุคลากร:** บุคลากรสาธารณสุขที่เป็นพี่เลี้ยงและผู้ตรวจประเมินสถานประกอบการในบางพื้นที่ไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนสถานประกอบการที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ	1. พัฒนาระบบประเมินตนเองระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามเกณฑ์พัฒนาสถานประกอบการปลอดโรค ปลอดภัย กายใจเป็นสุข และพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานของเครือข่าย 2. พัฒนาศักยภาพแกนนำด้านสุขภาพ (Health leader) สำหรับสถานประกอบการ รวมถึงสมาคมและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ
4. **ด้านสื่อและองค์ความรู้วิชาการ:** สื่อและความรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพที่สำคัญยังไม่ครอบคลุม	1. พัฒนาองค์ความรู้วิชาการที่สำคัญ 7 กลุ่ม ให้กับหน่วยงานเครือข่าย ได้แก่ แนวทางการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคพิษตะกั่ววัยแรงงาน คู่มือดูแลสุขภาพจิตในสถานประกอบการ และคู่มือดูแลความเหนื่อยล้าในผู้ประกอบอาชีพขนส่ง ฯลฯ 2. ร่วมพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพที่สำคัญ ได้แก่ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค เป็นต้น

3.3.3 แผนงานควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ (กลุ่มแรงงานนอกระบบ)

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้มีการดำเนินงานเพื่อดูแลสุขภาพของเกษตรกรมาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 1 มติที่ 1.12 นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2551 ข้อ 2 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการที่เหมาะสมสำหรับแรงงานนอกระบบ และมติฯ ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2555 มติที่ 5 ความปลอดภัยทางอาหาร : การแก้ไขปัญหาจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2555-2559 และ พ.ศ. 2560-2564 รวมถึงในปี 2559 กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการลงนามความร่วมมือขับเคลื่อนนโยบายฯ ร่วมกัน 14 องค์กร เพื่อให้กลุ่มแรงงานนอกระบบสามารถเข้าถึงบริการอาชีวอนามัยที่มีคุณภาพ ซึ่งในระยะแรกเริ่มจากแรงงานนอกระบบกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพแกะสลักหิน กลุ่มตัดเย็บผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า กลุ่มเก็บและคัดแยกขยะ และกลุ่มผู้ขับขี่แท็กซี่ อีกทั้งได้มีการสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อขยายและพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชน/แรงงานนอกระบบ ให้สามารถส่งเสริมการดูแลสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพได้อย่างครอบคลุมกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญและครอบคลุมแรงงานนอกระบบทุกคน จากผลการดำเนินงานในปี 2561 ได้มีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ ดังนี้

1) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร ได้รับการตรวจคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวนรวมทั้งสิ้น 836,118 ราย มีผลเสี่ยงและไม่ปลอดภัย จำนวน 342,737 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.99

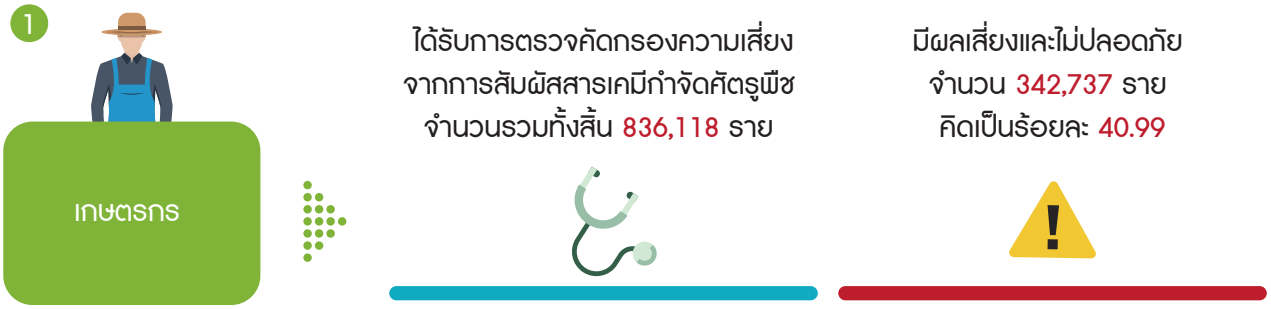

2) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพตัดเย็บผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า ได้รับการคัดกรองสุขภาพ จำนวน 2,294 ราย พบผู้ประกอบอาชีพมีความเสี่ยงจากการทำงาน จำนวน 1,091 ราย (ร้อยละ 47.56) และผู้ประกอบอาชีพได้รับการสื่อสารความเสี่ยงและอาชีวสุขศึกษา จำนวน 1,091 ราย

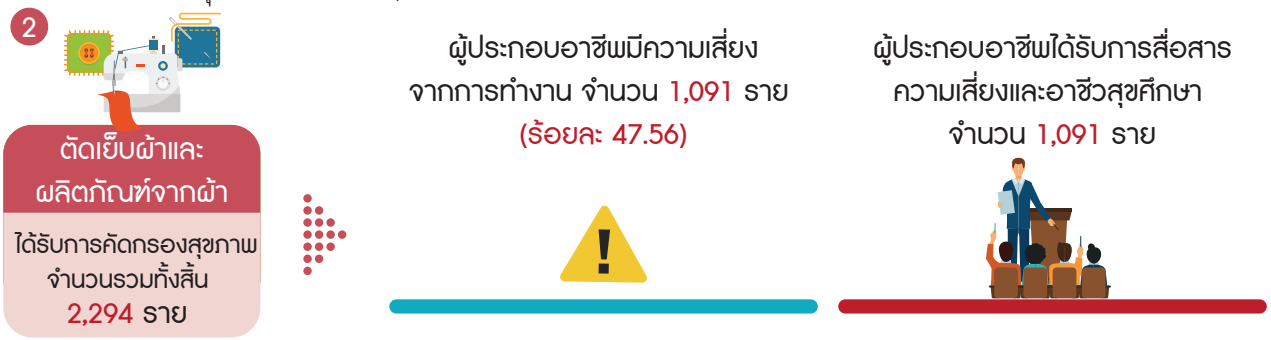

3) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพเก็บ คัดแยกและรีไซเคิลขยะ ได้มีการดำเนินการคัดกรองสุขภาพ ได้แก่

3.1) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพเก็บ คัดแยกและรีไซเคิลขยะทั่วไป ได้รับการคัดกรองสุขภาพ จำนวน 2,940 ราย พบผู้ประกอบอาชีพได้รับความเสี่ยงจากการทำงาน โดยการได้รับความเสี่ยงจากการประกอบอาชีพ 3 อันดับแรก คือ ในการทำงานต้องยกของหนัก จำนวน 1,187 ราย (ร้อยละ 40.38) ทำงานกลางแจ้งหรือสัมผัสความร้อนจากแสงแดด จำนวน 1,001 ราย (ร้อยละ 34.05) และบริเวณที่ทำงานมีฝุ่นละอองหรือควัน จำนวน 951 ราย (ร้อยละ 32.35) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาอาการหรือผลกระทบต่อสุขภาพ 3 อันดับแรก คือ มีอาการปวดเมื่อย เจ็บตามกล้ามเนื้อเล็กน้อยหลังจากทำงาน จำนวน 829 คน (ร้อยละ 69.84) มีอาการผื่นคันที่ผิวหนังหรือคัดจมูก จำนวน 576 คน (ร้อยละ 60.56) และมีอาการวิงเวียน หน้ามืด จำนวน 517 คน (ร้อยละ 51.65) ตามลำดับ

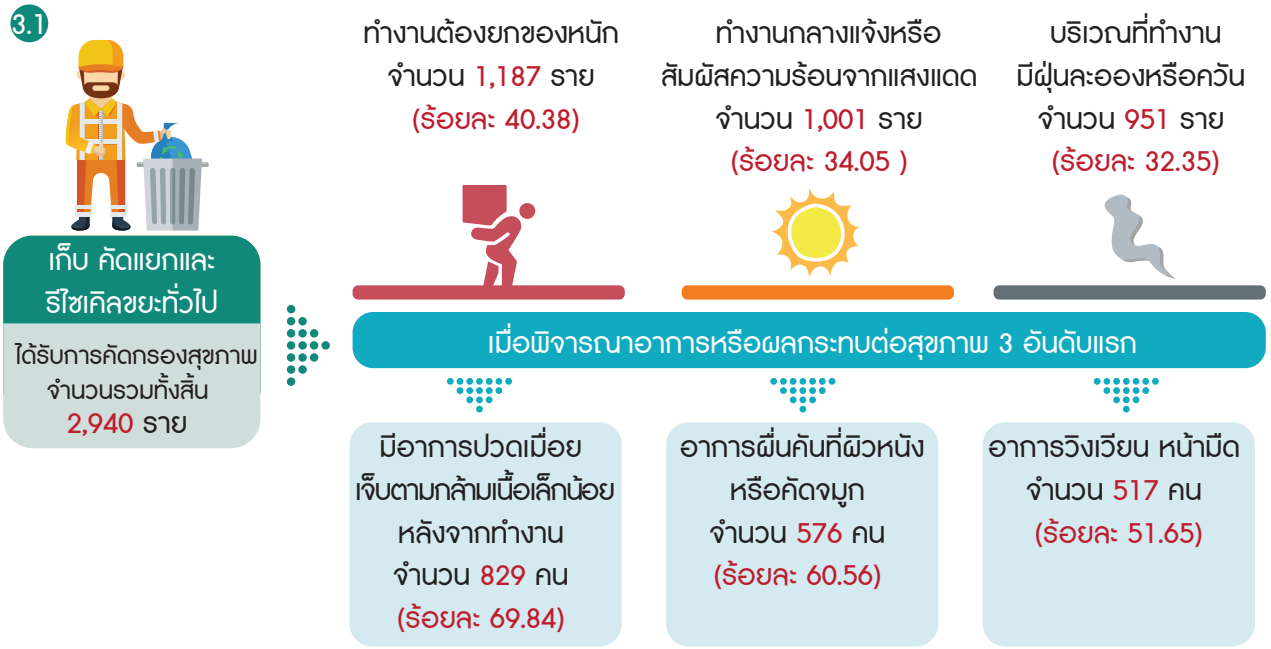

3.2) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพเก็บ คัดแยกและรีไซเคิลขยะอิเล็กทรอนิกส์ ได้รับการคัดกรองสุขภาพ จำนวน 507 ราย โดยการได้รับความเสี่ยงจากการประกอบอาชีพ 3 อันดับแรก คือ ในการทำงานต้องยกของหนัก จำนวน 89 ราย (ร้อยละ 17.56) ทำงานกลางแจ้งหรือสัมผัสความร้อนจากแสงแดด จำนวน 74 ราย (ร้อยละ 14.60) และบริเวณที่ทำงานมีฝุ่นละอองหรือควัน จำนวน 67 ราย (ร้อยละ 13.21) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาอาการหรือผลกระทบต่อสุขภาพ 3 อันดับแรก คือ อาการปวดเมื่อย เจ็บตามกล้ามเนื้อเล็กน้อยหลังจากทำงาน จำนวน 57 คน (ร้อยละ 96.62) เคยได้รับอุบัติเหตุ/บาดเจ็บจากการทำงาน (เช่น ตกรถ โดนรถชน โดนกระแทก โดนของมีคม ทิ่ม แทง เป็นต้น) จำนวน 52 คน (ร้อยละ 88.13) และมีอาการผื่นคันที่ผิวหนังหรือคัดจมูก จำนวน 29 คน (ร้อยละ 43.29) ตามลำดับ

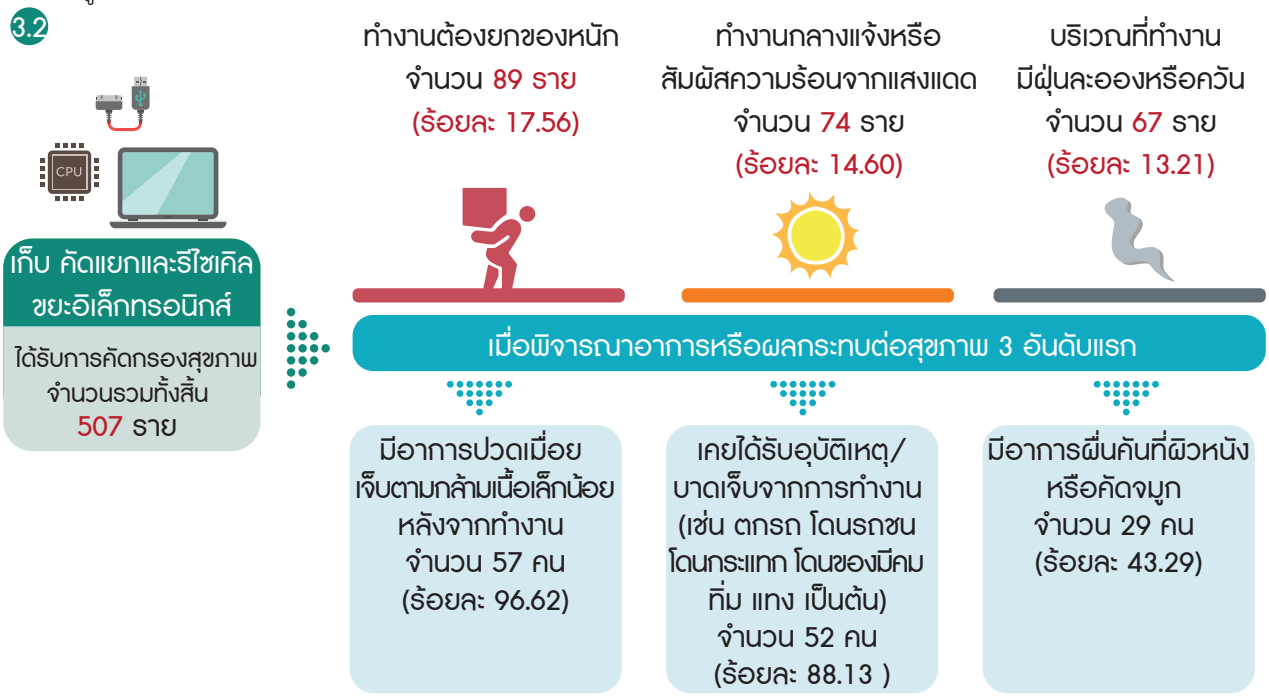

4) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ได้รับการคัดกรองสุขภาพ จำนวน 112,347 ราย พบมีความเสี่ยงจากการทำงาน จำนวน 103,527 ราย (ร้อยละ 92.15) ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย ได้รับการคัดกรองสุขภาพ จำนวน 2,768 ราย พบมีความเสี่ยงจากการทำงาน จำนวน 570 ราย (ร้อยละ 20.60) ผู้ประกอบอาชีพก่อสร้าง ได้รับการคัดกรองสุขภาพ จำนวน 2,566 ราย พบมีความเสี่ยงจากการทำงาน จำนวน 184 ราย (ร้อยละ 7.17)

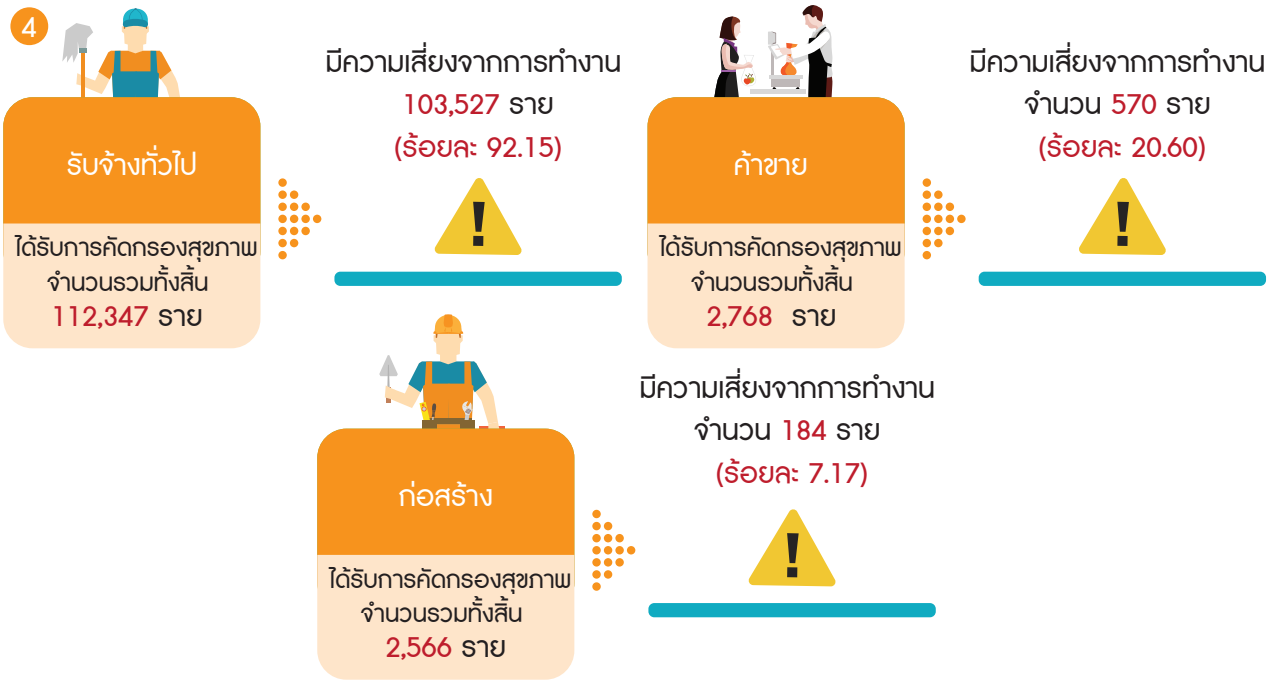

ทั้งนี้ มีกลไกการขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมป้องกันจากการประกอบอาชีพกลุ่มแรงงานนอกระบบ ซึ่งมีมาตรการสำคัญ ได้แก่

1. มาตรการสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาศักยภาพแรงงานนอกระบบ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน
2. มาตรการพัฒนาฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบที่เกี่ยวข้องระดับประเทศ
3. มาตรการขับเคลื่อนนโยบาย กฎหมาย พัฒนาระบบบริการสุขภาพและชุดสิทธิประโยชน์ การส่งเสริมป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพในกลุ่มแรงงานนอกระบบ
4. มาตรการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและพัฒนาเครือข่ายในการส่งเสริมป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบ
5. มาตรการติดตามประเมินผลนโยบายการส่งเสริมป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพ สำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบ

1. การดำเนินงานป้องกันควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อโรคจากการประกอบอาชีพสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบ : กลุ่มเกษตรกร

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงการขยายเครือข่ายและพัฒนาคุณภาพการจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชน โดยส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิดำเนินการจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชน เพื่อให้บริการอาชีวอนามัยทั้งเชิงรุกและเชิงรับแก่กลุ่มผู้ประกอบอาชีพในกลุ่มแรงงานนอกระบบตามแนวทางที่กรมควบคุมโรคกำหนด เพื่อส่งเสริม ป้องกัน ตลอดจนลดความเสี่ยงทางด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพดังกล่าว โดยได้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. สนับสนุนและร่วมดำเนินงานด้านนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ นโยบายความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของประเทศไทย (Safety Thailand) นโยบายอาหารปลอดภัย นโยบายควบคุมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีความเสี่ยงสูง และการพัฒนาข้อเสนอชุดสิทธิประโยชน์เพื่อการส่งเสริม ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบ

ภาพที่ 3-11 การสนับสนุน ร่วมลงพื้นที่เพื่อตรวจเยี่ยมและมอบนโยบายโรงพยาบาลอาหารปลอดภัย เขตสุขภาพที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ เขตสุขภาพที่ 4 จังหวัดสระบุรี และเขตสุขภาพที่ 9 จังหวัดนครราชสีมา

2. ชี้แจง ถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานการควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ กลุ่มแรงงานนอกระบบให้แก่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง

ภาพที่ 3-12 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพเครือข่ายด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ 2561 วันที่ 7-8 พฤศจิกายน 2560 ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ

3. สนับสนุนวิทยากร องค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุวิทยาศาสตร์ (Reactive paper) สื่อชุดความรู้และสื่อประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริม เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพให้กับหน่วยงานเครือข่าย

ภาพที่ 3-13 สนับสนุนวิทยากร ถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานการควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

จากการประกอบอาชีพกลุ่มแรงงานนอกระบบ ให้กับหน่วยงานเครือข่าย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่

4. การสนับสนุนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพความปลอดภัยและอาชีวอนามัยสำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย ดังนี้

4.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานเครือข่าย ประเด็นการดำเนินงานที่ดีในการจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ และการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของหน่วยงานเครือข่าย

ภาพที่ 3-14 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพสำหรับกลุ่มวัยแรงงาน ประจำปีงบประมาณ 2561 วันที่ 14-15 ธันวาคม 2560 ณ โรงแรม มิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น หลักสี่

4.2 การดำเนินงานพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพกลุ่มแรงงานในพื้นที่นำร่อง ภายใต้โครงการพัฒนานโยบายและสนับสนุนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพความปลอดภัยและอาชีวอนามัยสำหรับกลุ่มแรงงาน ซึ่งได้มีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 จังหวัดราชบุรี สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 3-15 การดำเนินงานพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพกลุ่มแรงงานในพื้นที่นำร่อง ภายใต้โครงการพัฒนานโยบายและสนับสนุนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพความปลอดภัยและอาชีวอนามัยสำหรับกลุ่มแรงงาน

5. สนับสนุนให้หน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิดำเนินการจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชน โดยมีผลการจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ รายละเอียดตามตารางดังนี้

ตารางที่ 3-6 จำนวนหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิที่มีการจัดบริการอาชีวอนามัยให้แรงงานในชุมชน

ปี พ.ศ.	จำนวนหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิทั้งหมด (แห่ง)	จำนวนหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิที่เข้าร่วมการจัดบริการฯ (แห่ง)	ร้อยละ	จำนวนหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐานขึ้นไป (แห่ง)	ร้อยละ
2560	9,802	6,804	69.41	2,918	42.88
2561	9,802	7,620	77.74	4,586	60.18

6. การดำเนินงานตรวจคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยกระดาษทดสอบโคลีนเอสเตอเรสให้แก่ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร โดยมีผลการดำเนินงาน ดังรายละเอียดตามตารางดังนี้

ตารางที่ 3-7 ผลการตรวจคัดกรองความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยกระดาษทดสอบโคลีนเอสเตอเรส

ปี พ.ศ.	จำนวนจังหวัดที่รายงาน	จำนวนผู้ได้รับการตรวจคัดกรองฯ (คน)	จำนวนผู้มีผลเสี่ยงและไม่ปลอดภัย (คน)	ร้อยละผลเสี่ยงและไม่ปลอดภัย
2560	71	666,155	282,588	42.42
2561	75	836,118	342,737	40.99

2. ปัญหาและอุปสรรค แนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหา

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา
1. ด้านนโยบาย 1.1) หน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่ให้ความสำคัญน้อยเนื่องจากไม่ได้เป็นตัวชี้วัดของหลักของกระทรวง **2. ด้านระบบข้อมูล** 2.1) เจ้าหน้าที่ยังขาดความเข้าใจในการบันทึกข้อมูลโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมตามรหัส ICD10 จึงไม่สามารถดึงข้อมูลมาใช้ประโยชน์ได้ **3. ด้านกลุ่มเป้าหมาย (ผู้ประกอบอาชีพ/แรงงานนอกระบบ)** 3.1) เกษตรกรและแรงงานในชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการดูแลสุขภาพตนเองและขาดความตระหนักถึงความเสี่ยง **4. ด้านบุคลากร** 4.1) บุคลากรที่รับผิดชอบงานการจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิมีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานบ่อยครั้ง **5. ด้านการสนับสนุน** 5.1) งบประมาณในการดำเนินงาน อุปกรณ์ สื่อแผ่นพับ เอกสารประชาสัมพันธ์ที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการแรงงานในชุมชน	**1. ด้านนโยบาย** 1.1) การร่วมผลักดันและสนับสนุนเพื่อให้เกิดการบูรณาการดำเนินงานของพื้นที่ผ่านกลไก พชพ. 1.2) การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายที่ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ 1.3) สนับสนุน การดำเนินงานให้กับหน่วยงานเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง **2. ด้านระบบข้อมูล** 2.1) พัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบการบันทึกข้อมูลการวินิจฉัยโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมตามรหัส ICD10 เพื่อให้ดึงข้อมูลมาใช้ประโยชน์ได้ **3. ด้านกลุ่มเป้าหมาย (ผู้ประกอบอาชีพ/แรงงานนอกระบบ)** 3.1) พัฒนารูปแบบการสื่อสารความเสี่ยง ให้ผู้ประกอบอาชีพ/แรงงานในชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย จนนำไปสู่ความรอบรู้ทางสุขภาพ (Health literacy) และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ดีขึ้น **4. ด้านบุคลากร** 4.1) การพัฒนาและจัดทำหลักสูตร Online เพื่อการเรียนรู้ด้านอาชีวอนามัยสำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ **5. ด้านการสนับสนุน** 5.1) ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยบริการสุขภาพ/กลุ่มแรงงานในชุมชนจัดทำโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น สปสช. กองทุนสุขภาพตำบล/ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

3.3.4 แผนบูรณาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone : SEZ) และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

1) ผลการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone : SEZ)

ในปีงบประมาณ 2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ขยายและยกระดับการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม โดยยังคงเน้นดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหน่วยบริการสาธารณสุข (รพศ./รพท.) ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยฯ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวนทั้งสิ้น 20 แห่งจาก 30 แห่ง (ร้อยละ 66.6) รวมทั้งได้อบรม จัดทำแผน และถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาทีมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินสำหรับบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่ มีการสนับสนุนให้สถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษดำเนินการการประเมินและจัดการความเสี่ยงทางสุขภาพแบบครบวงจร จำนวน 38 แห่ง พัฒนาและสนับสนุนให้จังหวัดในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานทางสุขภาพด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile) พัฒนาองค์ความรู้ เสริมสร้างศักยภาพ และจัดทำหลักสูตรเพื่อการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานบริการสุขภาพในพื้นที่ชายแดนประเทศไทยและประเทศสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ศึกษาคุณภาพอากาศภายในอาคารช่องทางเข้าออกประเทศที่มีด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ มีการพัฒนาแนวทางการประเมินความเสี่ยงตามประเภทอุตสาหกรรมปิโตรเลียม และอุตสาหกรรม

ชิ้นส่วนยานยนต์ รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีหรือการพัฒนาวิธีการตรวจวิเคราะห์ (Method Development) สารแปรรูปของไพรีทรอยด์ และผลิตสื่อเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย คู่มือการตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในอาคารสำหรับช่องทางเข้าออกประเทศ แผ่นปลิวแนวคำถามสำหรับซักประวัติคัดกรองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (ภาษากัมพูชา) และชุดโปสเตอร์โรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม 8 โรค (ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ)

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สิ่งที่ต้องมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน คือการวิเคราะห์สถานการณ์ และเลือกประเด็นปัญหาทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมจากการจัดทำ Occupational and Environmental Health Profile มาวางแผนเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพประชาชน รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของทีมพี่เลี้ยงและผู้ตรวจในการประเมินสถานประกอบการฯ การพัฒนาและปรับปรุงเกณฑ์ต่างๆอย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่ต้องพัฒนาในปีต่อไป

การพัฒนาระบบเฝ้าระวังด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของ (Smart Detect Env.-Occ.) เน้นการนำข้อมูลพื้นฐานทางสุขภาพด้านอาชีวอนามัยไปวางระบบการเฝ้าระวังและพัฒนาการจัดทำฐานข้อมูลแบบอิเลคทรอนิกส์ไฟล์ มีการพัฒนาเกณฑ์เฝ้าระวังสุขภาพ Asean Surveillance Criteria อย่างต่อเนื่อง และยกระดับการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐ และขยายไปสู่หน่วยบริการสาธารณสุขภาคเอกชนมากขึ้น พัฒนารูปแบบการจัดบริการอาชีวอนามัยสู่ศูนย์สุขภาพดีวัยทำงาน พัฒนาสมรรถนะหลักในภาวะฉุกเฉิน กรณีอุบัติภัยสารเคมีและรังสีของด่านควบคุมโรค ตามข้อกำหนดของ IHR 2005 และพัฒนาศักยภาพด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 3-16 การดำเนินงานในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone : SEZ)

2) ผลการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ EEC โดยการพัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขภาพ การพัฒนาบุคลากรในพื้นที่และการสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการให้บริการทางด้านอาชีวอนามัยในพื้นที่ EEC ซึ่งได้มีการพัฒนาและสนับสนุนให้ 3 จังหวัดในพื้นที่ EEC จัดทำข้อมูลพื้นฐานทางสุขภาพด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile) มีการเตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนโดยใช้รูปแบบของ EEC Public Health Watch มีการหารือร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายและผู้เชี่ยวชาญ พัฒนาไปสู่ EEC Public Health Watch Center และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยาและสิ่งแวดล้อม นำเสนอกรณีตัวอย่างในการวิจัยทางด้านระบาดวิทยาสิ่งแวดล้อม เป็นต้นแบบให้บุคลากรสาธารณสุขประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน มีการรณรงค์เปิดประตูสู่การเฝ้าระวังที่ยั่งยืน (EEC Public health watch) เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงความรู้และความเสี่ยงด้านสุขภาพ สามารถนำไปสู่การป้องกันและดูแลสุขภาพตนเอง และกระตุ้นให้บุคลากรสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ดำเนินงานร่วมกันเพื่อรองรับการพัฒนาในพื้นที่ EEC นอกจากนั้นยังมีการพัฒนาความพร้อมทางห้องปฏิบัติการ ด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม เพื่อวางแผนในพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถดำเนินการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการ (Lab) หรือสามารถตรวจวัดทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรม

ในด้านการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่ เน้นให้บุคลากรสามารถใช้เครื่องมืออาชีวสุขศาสตร์และอาชีวเวชศาสตร์และมีความเชี่ยวชาญทางห้องปฏิบัติการโดยให้เรียนรู้การปฏิบัติงานจริงจากห้องปฏิบัติการต้นแบบเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับห้องปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงาน พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบมาตรฐานสากล สนับสนุนให้หน่วยงานเครือข่ายขอการรับรองระบบคุณภาพทางห้องปฏิบัติการด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านมาตรฐานทางห้องปฏิบัติการมีการประกันคุณภาพผลการทดสอบ โดยมีการทดสอบความชำนาญของวิธีวิเคราะห์ในพารามิเตอร์ตะกั่วในเลือด ร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

สิ่งที่ต้องพัฒนาในปีต่อไป คือ การเตรียมความพร้อมในการดูแลสุขภาพของประชาชน โดยจัดทำโครงการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ การพัฒนาวิชาการด้านโรคและภัยสุขภาพ การพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคที่ทันสมัย การพัฒนาระบบข้อมูล (Baseline data) และสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานและเพิ่มศักยภาพเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 3-17 การดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

3) การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพในกลุ่มแรงงานทางทะเล

ปัจจุบันการบริการและธุรกิจขนส่งทางทะเล มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีการประมาณการว่าร้อยละ 90 จะใช้การขนส่งทางทะเล จากข้อมูลการขนส่งสินค้าทางน้ำบริเวณเมืองท่าชายทะเลของกรมเจ้าท่า ในปี 2559 พบว่ามีเรือขนส่งสินค้าทางน้ำบริเวณเมืองท่าชายทะเล จากทั้งหมด 22 ด่าน มีจำนวนทั้งสิ้น 161,281 เที่ยวลำ อยู่ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 3 จังหวัด รวมมากกว่า 61,218 เที่ยวลำ (คิดเป็นร้อยละ 38 ของประเทศ) แต่ในขณะเดียวกันแรงงานทางทะเลกลับเป็นกลุ่มประชากรที่มักประสบอันตรายจากการทำงานมากที่สุด บางครั้งถึงขั้นเสียชีวิต งานวิจัยในต่างประเทศชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงต่อการประสบอันตรายจากการทำงานที่มากกว่าการทำงานบนบกถึง 11.5 เท่า เนื่องจากลักษณะและสภาพของงานที่มีระยะเวลาต่อเนื่องยาวนาน เสี่ยงต่อสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย และโรคจากการทำงาน โดยสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงานและประชุมคณะทำงานพัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขภาพสุขภาพด้านเวชศาสตร์ทางทะเล ภายใต้บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการดำเนินงานด้านเวชศาสตร์ทางทะเล (Maritime Medicine) ระหว่างกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และกองทัพเรือ โดยกรมแพทย์ทหารเรือ

2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านเวชศาสตร์ทางทะเล สำหรับบุคลากรสาธารณสุข เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกและพื้นที่ติดทะเลอื่นๆ โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมเป็นบุคลากรสาธารณสุข เช่น แพทย์ พยาบาล และนักวิชาการ รวมทั้งสิ้น 75 คน

3. ศึกษาวิจัยสถานการณ์สุขภาพด้านอาชีวอนามัยจากการทำงานบนเรือและท่าเทียบเรือน้ำลึกในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก: กรณีศึกษาท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง เพื่อสำรวจสถานการณ์สุขภาพของผู้ปฏิบัติงานบนเรือและท่าเทียบเรือ และพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยจากการทำงานบนเรือในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

4. ถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานด้านเวชศาสตร์ทางทะเลให้กับโรงพยาบาลในพื้นที่เกาะ และในพื้นที่เขตสุขภาพพิเศษ จังหวัดตราด

5. เป็นผู้แทนกรมควบคุมโรค ในการตอบคำถามตามอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล 2549 Regulation 4.3 ในประเด็นด้านอาชีวอนามัย

สิ่งที่ต้องพัฒนาในปีต่อไป คือ พัฒนาระบบการเฝ้าระวังสุขภาพแรงงานทางทะเลภายใต้พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล 2558 และภายใต้บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการดำเนินงานด้านเวชศาสตร์ทางทะเล (Maritime Medicine) โดยพัฒนา **"หลักสูตรอบรมการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยทางทะเลภายใต้พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล 2558 ตามมาตรา 82"** สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พัฒนา **"Center for maritime health"** ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ การดำเนินงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพในกลุ่มแรงงานทางทะเลภายใต้พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล 2558 ยังขาดแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมาย และผู้มีอำนาจตามกฎกระทรวงในการตรวจประเมินฯ จึงควรผลักดันการดำเนินงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพในกลุ่มแรงงานทางทะเล บรรจุเข้าเป็นแนวทางการปฏิบัติภายใต้กฎกระทรวงฉบับดังกล่าว และพัฒนาหลักสูตรอบรมด้านโรคจากการประกอบอาชีพในกลุ่มแรงงานทางทะเลภายใต้พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล 2558

ภาพที่ 3-18 การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพในกลุ่มแรงงานทางทะเล การเฝ้าระวังโรค ในกลุ่มแรงงาน ทางทะเล

4) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational & Environmental Health Profile)

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้เตรียมความพร้อมระบบการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ในด้านการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational & Environmental Health Profile : OEHP) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการกำหนดแนวทางการเฝ้าระวังทางสุขภาพจากมลพิษ การเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมพร้อมการเข้าสู่พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งดำเนินการพัฒนาการจัดทำ OEHP ในเขตพื้นที่ EEC และ SEZ ให้กับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อถ่ายทอดกรอบแนวคิด ทิศทางการดำเนินการร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ โดยมีผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ คาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และให้การสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงานป้องกันควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ฯลฯ ในด้านข้อมูล องค์ความรู้ ทรัพยากรบุคคล (ทีมพี่เลี้ยง และวิทยากร ร่วมลงพื้นที่ติดตามและให้คำแนะนำการจัดทำฐานข้อมูลฯ) ในปีงบประมาณ 2561 สำนักฯ ได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ คือการพัฒนาการจัดทำ OEHP ในพื้นที่ 13 จังหวัด ครบถ้วนและได้ข้อมูลจากพื้นที่อยู่ในรูปแบบของรูปเล่ม และรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์

ในปีงบประมาณ 2562 สำนักฯ มีแผนการพัฒนา OEHP โดยนำข้อมูลในพื้นที่ 13 จังหวัด มาวิเคราะห์คัดเลือกปัญหาทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย 1 ประเด็นเพื่อทำการเฝ้าระวังสุขภาพ มีการดำเนินงานเฝ้าระวังทางสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เลือก ทั้งทางด้านเชิงรุก และเชิงรับ และแผนขยายผลการพัฒนาการจัดทำ OEHP ต่อไปในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco-Industrial Town) ประกอบด้วย 11 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี สระบุรี อยุธยา สมุทรสาคร นครปฐม ราชบุรี สมุทรปราการ ปราจีนบุรี ขอนแก่น นครราชสีมา และสุราษฎร์ธานี เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นรูปธรรมมากขึ้น ควรกำหนดตัวชี้วัด OEHP เป็นการดำเนินงานของจังหวัด อาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในรูปแบบบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) เพื่อให้เกิดการผลักดันในเชิงนโยบายระหว่างหน่วยงาน จัดทำฐานข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ สารสนเทศ เพื่อพัฒนาต่อยอดไปสู่ระบบข้อมูล (Baseline data) ให้อยู่ในรูปแบบโครงการพัฒนาระบบเฝ้าระวังด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (Smart Detect Env-Occ) คืนข้อมูลไปสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป โดยสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายในรูปแบบเผยแพร่ออนไลน์ และ คาดหวังที่จะพัฒนาไปสู่ EEC Public Health Watch Center ต่อไปในพื้นที่

ภาพที่ 3-19 การดำเนินงานพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational & Environmental Health Profile)

3.4 ผลการดำเนินงานที่สำคัญตามภารกิจของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

3.4.1 ร่างพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

นโยบายการจัดทำ (ร่าง) ร่างพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ... กรมควบคุมโรค เป็นนโยบายที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมากต่อประชาชนและผู้ประกอบอาชีพ กฎหมายดังกล่าวเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2558 ถึงปัจจุบัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยกฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์

เพื่อให้ประชาชน (ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ และประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ) ได้รับการดูแลสุขภาพ (การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพหรือจากสิ่งแวดล้อม) อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ทันการณ์ ด้วยมาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากกฎหมายฉบับนี้

1. ได้รับการตรวจสุขภาพหรือเฝ้าระวังทางสุขภาพด้วยมาตรฐานการให้บริการอย่างเดียวกัน
2. ได้รับทราบและมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และสามารถดูแลสุขภาพตนเอง มิให้เป็นโรคหรือเจ็บป่วยจากการทำงานหรือเจ็บป่วยจากการมีถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงกับแหล่งกำเนิดมลพิษ
3. ได้รับการตรวจวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาล หรือการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างทันท่วงที ทำให้ไม่ป่วยมากขึ้นหรือลดการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

สรุปสาระสำคัญ

1. กำหนดกลไกการทำงานเชื่อมโยงจากระดับนโยบายสู่ระดับพื้นที่
2. กำหนดให้มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการลดการเจ็บป่วยจากการประกอบอาชีพหรือการรับสัมผัสมลพิษจากสิ่งแวดล้อม ทำให้ประชาชนมีสุขภาพดีและมีผลิตภาพสูง
3. กำหนดให้มีมาตรฐานการให้บริการของหน่วยบริการอาชีวเวชกรรมและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปใช้ ในการตรวจสุขภาพลูกจ้าง/แรงงานนอกระบบ และการเฝ้าระวังทางสุขภาพประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ
4. กำหนดให้มีการแจ้ง/รายงานข้อมูลการตรวจสุขภาพหรือเฝ้าระวังทางสุขภาพ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการจังหวัด/กทม. และกรมควบคุมโรค เพื่อให้ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ และประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษได้รับการตรวจวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาล หรือการฟื้นฟูสมรรถภาพ อย่างทันท่วงที และนำมาวางแผนการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค ตลอดจนเพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปใช้ตามหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องได้
5. กำหนดให้นายจ้างหรือเจ้าของ/ผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ มีหน้าที่นำลูกจ้างหรือประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ ซึ่งป่วยหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าป่วย ไปรับการตรวจวินิจฉัยโรค รักษาพยาบาล หรือฟื้นฟูสมรรถภาพแล้วแต่กรณี
6. กำหนดให้อธิบดีกรมควบคุมโรคมีอำนาจประกาศกำหนดเขตพื้นที่ที่จำเป็นในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันและควบคุมมิให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน

3.4.2 การพัฒนาวิชาการและจัดการองค์ความรู้ด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพกับต่างประเทศ

เนื่องจากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานวิชาการภายใต้สังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งสำนักฯ มีสถานะเป็นศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านอาชีวอนามัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHO Collaborating Centre for Occupational Health in South-East Asia Region) และเป็นสมาชิกของเครือข่ายประเมินความเสี่ยงด้านสารเคมีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHO Chemical Risk Assessment Network in South-East Asia Region) และเป็นหน่วยงานหลักของประเทศไทยที่เข้าร่วมเป็นหนึ่งในสมาชิกกลุ่มที่ปรึกษาด้านการกำจัดสารตะกั่วในสี (Global Alliance Advisory Group to Eliminate Lead Paint) สำนักฯ จึงมีความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ และหน่วยงานในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมหลายหน่วยงาน โดยความร่วมมืออยู่ในรูปแบบของการมีบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ในรูปแบบของทวิภาคี (Bilateral MOU) การเข้าร่วมดำเนินงานนโยบายและวิชาการในอนุสัญญาระหว่างประเทศ(International Convention) และพันธกรณีระหว่างประเทศ (International Obligation)

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

1) การพัฒนาเครือข่ายด้านวิชาการโรคจากการประกอบอาชีพฯ กับต่างประเทศ

สำนักฯ ได้มีการพัฒนาเครือข่ายด้านวิชาการโรคจากการประกอบอาชีพฯ กับต่างประเทศที่สำคัญ ดังนี้

1.1) สำนักฯ ส่งผู้แทนเข้าร่วมเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ ประสบการณ์และนโยบายให้กับเครือข่ายวิชาการจากสถาบันการศึกษาเจ้าของสถานประกอบการ และแรงงานในประเทศออสเตรเลียและนานาประเทศ ในหัวข้อ **“National Strategic plan for asbestos management and awareness”** ในการประชุม Asbestos safety and eradication summit Canberra 2017 ณ ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ 26-28 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งจัดโดย Asbestos safety and eradication agency Australian Government

1.2) สำนักฯ ส่งผู้แทนร่วมเดินทางไปราชการกับนายแพทย์ทรงคุณวุฒิกรมควบคุมโรค ในการเข้าร่วม การประชุมวิชาการ WHO CC ณ Royal College of Physicians of Ireland 27 เมษายน 2561-28 เมษายน 2561 ณ กรุงดับบลิน ประเทศไอร์แลนด์ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของ WHO ที่ประจำภูมิภาคต่างๆ และการดำเนินงานของ WHO CC ในด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับการดำเนินงาน Global Action for Workers’ Health 2008-2017 ของ WHO ตามมติ WHA 60.26 รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของ WHO

1.3) สำนักฯ ส่งผู้แทนเข้าร่วมในการประชุม Peer-review ของ International Chemical Safety Card (ICSC) ภายใต้ความร่วมมือของ WHO และ ILO ณ องค์การอนามัยโลก สำนักงานใหญ่ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ในการจัดทำฐานข้อมูลเคมีภัณฑ์เพื่อเผยแพร่ในเว็บไซต์ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ สำหรับพัฒนาองค์ความรู้เครือข่ายวิชาการภายใต้การดำเนินงานความร่วมมือของเครือข่ายประเมินความเสี่ยงด้านสารเคมี (WHO Chemical Risk Assessment Network) ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ระหว่างวันที่ 14-18 พฤษภาคม 2561

2) ประชุมวิชาการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กับต่างประเทศ

สำนักฯ ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมในคณะผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ผู้บริหารกรมควบคุมโรค ผู้บริหารกรมการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ในสังกัด กรมควบคุมโรค กรมการแพทย์ และหน่วยงานเครือข่าย ในการนำเสนอข้อมูลสำหรับแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ให้ประเทศไทยเป็นประเทศเจ้าภาพจัดการประชุม ICOH 2024 ที่กรุงเทพมหานคร (มติสมาชิก ICOH 2018 คัดเลือกให้ประเทศโมร็อคโคเป็นประเทศเจ้าภาพจัดการประชุม ICOH 2024) และนักวิชาการของสำนักฯ ได้นำเสนอผลงานวิชาการและร่วมประชุมวิชาการใน ICOH 2018 (The 32nd Triennial Congress of the International Commission on Occupational Health) ณ ศูนย์ประชุม Convention Centre Dublin (CCD) กรุงดับบลิน ประเทศไอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 29 เมษายน 2561-4 พฤษภาคม 2561

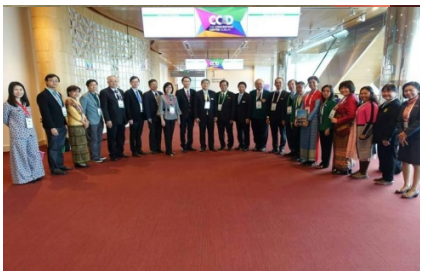

3) พันธกรณีด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

3.1) การดำเนินงานตามพันธกรณีภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) แบบทวิภาคีระหว่างกรมควบคุมโรคและโรงพยาบาลด้านการป้องกันและรักษาโรคจากการประกอบอาชีพประจำมณฑลกวางตุ้ง [Guangdong Province Hospital for Occupational Disease Prevention and Treatment (GDPHOD)] ผู้บริหารกรมควบคุมโรค ผู้บริหารสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมและคณะ พร้อมด้วยผู้บริหารโรงพยาบาลรองผู้อำนวยการโรงพยาบาล เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง ได้เดินทางไปประชุมด้านอาชีวอนามัย และการป้องกันควบคุมโรคที่โรงพยาบาล GDHOD และหน่วยงานเครือข่าย ณ มณฑลกวางตุ้ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ 27-30 มิถุนายน 2561 ได้แผนงานความร่วมมือจำนวน 3 แผน ได้แก่ 1) แผนงาน ความร่วมมือด้านศึกษาวิจัยทาง อาชีวอนามัยเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจทำให้เป็นโรคกระดูกและกล้ามเนื้อ (Musculoskeletal Diseases หรือ Musculoskeletal Disorders: MSDs) 2) แผนพัฒนาเทคโนโลยีทางห้องปฏิบัติการวิเคราะห์พิษวิทยา ในการสร้างนวัตกรรมการตรวจวิเคราะห์สารทางชีวภาพ และ 3) แผนการพัฒนาศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยาของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ให้เป็น PT Provider ด้านการตรวจวิเคราะห์ ตัวบ่งชี้ทางชีวภาพ (Biomarker) เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคจากสารเคมีจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

3.2) การดำเนินงานตามพันธกรณีภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) แบบทวิภาคีระหว่างกรมควบคุมโรคกับมหาวิทยาลัย UOEH (University of Occupational and Environmental Health) ประเทศญี่ปุ่น

ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม รองผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วยคณะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้เดินทางไปประชุมด้านอาชีวอนามัยและการป้องกันควบคุมโรคตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 28 สิงหาคม 2561-2 กันยายน 2561 โดยมีการลงนามในแผนความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย UOEH และกรมควบคุมโรคในเอกสารภาคขยาย Addendum of Memorandum of Understanding between University of Occupational and Environmental Health, Japan and Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Thailand concerning Cooperation ซึ่งเป็นภาคผนวกเพิ่มเติมของ MOU ปี 2559 เพื่อการปฏิบัติจริง ซึ่งข้อตกลงจากการประชุมฯ จะมีการดำเนินการร่วมกันใน 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาในหลักสูตรอบรมด้านอาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม 2) ความร่วมมือระหว่างศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลก (สำนักฯ มีสถานะเป็นศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านอาชีวอนามัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนมหาวิทยาลัย UOEH มีสถานะเป็นศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านอาชีวอนามัยในภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก) ในการจัดบริการอาชีวอนามัย (Occupational Health Services) 3) ความร่วมมือพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี (รวมการวิจัยและพัฒนาวิชาการ) 4) ความร่วมมือในการร่วมสัมมนาวิชาการและการประชุมวิชาการ

4) การดำเนินงานตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ

กรมควบคุมโรคให้ความร่วมมือกับกรมควบคุมมลพิษและกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินงานด้านนโยบายและวิชาการกับเครือข่ายเกี่ยวกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ โดยมอบหมายให้ สำนักฯ เป็นผู้แทนกรมควบคุมโรคเข้าร่วมในคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและคณะทำงานเกี่ยวกับนโยบายและเทคนิควิชาการในอนุสัญญาระหว่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ อนุสัญญาสต็อกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษตกค้างยาวนานและอนุสัญญาบาเซล ว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

สิ่งที่ต้องพัฒนาในปีต่อไป ได้แก่ Gap ที่ต้องพัฒนาต่อในปีต่อไป ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานและกลไกการดำเนินงานระหว่างประเทศในศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านอาชีวอนามัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในฐานะเป็นแกนหลักสำคัญในการดำเนินงานด้านการป้องกันควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมกับอาเซียนและนานาประเทศ โดยเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมตามรายปีงบประมาณ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน บทสรุปการเรียนรู้ ข้อดี ข้อด้อย ปัญหาและอุปสรรรคและแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

การดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า สำนักฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกันควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยยังไม่มีการเชื่อมโยงและบูรณาการงานยุทธศาสตร์และแผนงานระหว่างประเทศกับ ยุทธศาสตร์และแผนงานของหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การดำเนินงานยังไม่เป็นระบบและขาดความเชื่อมโยงแบบบูรณาการ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง จึงควรมีการนำยุทธศาสตร์และแผนความร่วมมือขององค์การอนามัยโลก แผนงานความร่วมมือตามอนุสัญญาระหว่างประเทศและแผนงานภายใต้พันธกรณีระหว่างประเทศมาเชื่อมโยงและบูรณาการกับยุทธศาสตร์และแผนงานป้องกันควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ในประเทศไทย

3.4.3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกเตรียมพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ 2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการพัฒนาระบบเฝ้าระวังและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน โดยจัดตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาศักยภาพทีมปฏิบัติการเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินของสำนักฯและหน่วยงานเครือข่าย จำนวน 4 ครั้ง เพื่อพัฒนากลไกการเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีอุบัติภัยสารเคมีในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และการจัดทำแผนและซ้อมแผน กรณีอุบัติภัยสารเคมีในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาศักยภาพด้านการเฝ้าระวังตอบโต้ภาวะฉุกเฉินและการสอบสวนโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม และการถอดบทเรียนการดำเนินงานตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน และการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมกรณีเสาส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่

การพัฒนาสอบสวนโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานติดตาม สนับสนุนองค์ความรู้ การสอบสวนโรค จำนวน 8 ครั้ง ได้แก่การสอบสวน เฝ้าระวัง และควบคุมป้องกันโรคในเรือนจำอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ การสอบสวนโรค กรณีการเสียชีวิตจากการทำงานในบ่อลึกแคบ จังหวัดอำนาจเจริญ การติดตามงานเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินในโรงพยาบาล รพ.มาบตาพุด จ.ระยอง การสอบสวน กรณีผู้ได้รับผลกระทบจากพาราควอต สคร.1 เชียงใหม่ การสอบสวนเหตุการณ์ กรณีไฟฟ้าช็อต 3 ราย จังหวัดอุบลราชธานี และสอบสวนกรณีไฟไหม้ รพ.วชิระภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

3.4.4 การพัฒนางานวิจัย ผลิตภัณฑ์วิชาการ คู่มือแนวทางและหลักสูตรด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานคลินิกวิจัยด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมประจำปีงบประมาณ 2561

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้จัดตั้งคลินิกโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาวิจัยและการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบริการให้คำปรึกษากระบวนการศึกษาวิจัยและงานวิชาการต่างๆ โดยมีการเปิดให้บริการในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2561 โดยมีผลการดำเนินงานในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การติดตามผลการดำเนินงานตัวชี้วัดงานวิจัยของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่ 1 คือ ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการงานวิจัยด้านการป้องกันควบคุมโรค และภัยสุขภาพ มีการรายงานการดำเนินการขอสนับสนุนงบประมาณจากกรมควบคุมโรค ซึ่งมีโครงการวิจัยทั้งหมด 3 โครงการ ผ่านการพิจารณาจริยธรรมและกรมควบคุมโรคจัดสรรงบประมาณบางส่วนจำนวน 300,000 บาท ให้โครงการวิจัยการพัฒนาเครื่องมือตรวจวัดระดับออร์แกโนฟอสเฟตในปัสสาวะอย่างง่าย (ระยะที่ 3) ทำให้โครงการวิจัยเพิ่งเริ่มดำเนินการได้

ตัวชี้วัด 2 คือตัวชี้วัด SDA 1343 : ร้อยละของผลงานวิจัยด้านการป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติ หรือระดับสากล ((ไม่กำหนดค่าน้ำหนักของตัวชี้วัด) โดยพิจารณาจากฐานข้อมูลงานวิจัยในปี 2557-2559 ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นและมีการนำเสนอผลงานเผยแพร่ ซึ่งสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีโครงการวิจัย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

ปีงบประมาณ 2558 ภาระทางสุขภาพที่เกิดจากการทำงาน : ข้อมูลจากโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคลินิกวิจัยโรคจากการทำงาน ของ ดร.อรพันธ์ อันติมานนท์

ปีงบประมาณ 2559 การศึกษาระดับของการทำลายดีเอ็นเอ ตามช่วงอายุในประชากรไทย โดยเป็นการศึกษาเฉพาะเขต ของดร.ศิริพร สิงห์ทอง ทั้งสองโครงการมีการดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ และมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยตามเกณฑ์ตัวชี้วัด

ปัญหา/อุปสรรค: ความล่าช้าของขั้นตอนการพิจารณาจริยธรรม และการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ระยะเวลา 6 เดือน ทำให้การปฏิบัติงานตามแผนงานไม่สามารถดำเนินการได้ทันและปัญหาโครงการวิจัยผ่านการพิจารณาแต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุน ต้องรองบประมาณเหลือจ่ายอื่นๆ ทำให้ต้องเลือกดำเนินการโครงการใดโครงการหนึ่งเท่านั้น

2. มีการจัดทำแนวทาง/ขั้นตอนในการส่งผลงานวิจัยและผลิตภัณฑ์วิชาการ อย่างเป็นระบบ ส่งให้กับกลุ่ม/ศูนย์ฯ ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางประกอบการดำเนินงาน

3. มีการพัฒนาบุคลากรในสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาหลักสูตรและจัดอบรมตามหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการศึกษาวิจัยงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจัดทำข้อเสนอการวิจัย วิธีการศึกษาวิจัย (research methodology) ที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถใช้โปรแกรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำโครงการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้เข้าอบรมทั้งหมด 45 คน ผลการอบรม พบว่ามีผู้ผ่านการอบรมจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 82.22 และได้รับใบประกาศนียบัตรเพื่อรับรองว่าเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรพื้นฐานการศึกษาวิจัยด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้ที่ไม่ผ่าน คือผู้ที่ไม่สามารถเข้าอบรมได้เต็มเวลาตามที่กำหนด

4. มีการสนับสนุนและเป็นพี่เลี้ยงให้บุคลากรในสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เขียนและส่งโครงการวิจัย กรมควบคุมโรค ปี 2563

5. มีการประสานผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำข้อเสนอในการจัดทำคู่มือ/ แนวทาง จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ แนวทางการเฝ้าระวังสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการที่มีการใช้สารฟอร์มัลดีไฮด์สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจดัชนีชีวภาพประชาชนรอบพื้นที่ประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำในพื้นที่รอยต่อ 3 จังหวัด (พิจิตร พิษณุโลกและเพชรบูรณ์) และข้อมูลโครงการตรวจสุขภาพและเฝ้าระวังโรคของประชาชนในเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดระยอง (Rayong cohort) ปี 2553 – 2559

6. มีการจัดทำบทวีดิทัศน์ (script) เนื้อหา การป้องกันสารตะกั่วในเด็กเล็ก จำนวน 1 เรื่อง 3 ตอน และหนังสั้น 1 เรื่อง การป้องกันสารตะกั่วสำหรับชุมชนคลิตี้ (หมายเหตุ ชื่อเรื่องอาจมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้น่าสนใจมากขึ้น)

7. มีการบริการให้คำปรึกษากระบวนการศึกษาวิจัย งานวิชาการต่างๆ ดังนี้

มีผู้มาขอรับบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกระบวนการศึกษาวิจัย งานวิชาการต่างๆ ดังนี้ ขอรับคำปรึกษาด้านงานวิจัย ทั้งหมด 9 คน จำนวน 12 ครั้ง งานด้านวิชาการ จำนวน 11 คน จำนวน 26 ครั้ง และข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการบริการ คือ ควรมีการจัดอบรมความรู้ด้านการวิจัยและพื้นฐานทางสถิติบ่อยๆ เช่น ปีละ 2-3 ครั้ง เพื่อทบทวนและเพิ่มเติมความรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการทำงาน

8. มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ในการศึกษาวิจัยร่วมกัน

8.1 ในประเทศ

8.1.1 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โครงการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการเฝ้าระวังโรคมะเร็งจากการทำงานฟอร์มัลดีไฮด์ ปัจจุบัน ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมกรมควบคุมโรคแล้ว อยู่ระหว่างการเริ่มดำเนินการ

8.1.2 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โครงการศึกษา unit cost ของโรคจากการทำงาน อยู่ระหว่างการเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูล HDC

8.2 ต่างประเทศ

8.2.1 ความร่วมมือกับ National Institute of Occupational Safety and Health (JNIOSH) ประเทศญี่ปุ่น ศึกษาวิจัยเรื่อง **“Occupational safety and health for construction industry”**

8.2.2 ความร่วมมือกับ Workplace Safety and Health Institute ประเทศสิงคโปร์ ศึกษาวิจัยเรื่อง **“Evaluating resilience and stress in employment”** via web-base.

8.2.3 ความร่วมมือกับโรงพยาบาล GDHOD (Guangdong Province Hospital for Occupational Disease. Prevention and Treatment) มณฑลกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ศึกษาวิจัยประเด็น Vibration risk assessment สำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวังสุขภาพสำหรับผู้ประกอบอาชีพกลุ่มเสี่ยง

9. การดำเนินงานอื่นๆ เช่น การเสนอประเด็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ให้กับการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ จำนวน 2 เรื่อง

แผนการดำเนินงานในปี 2562

คณะกรรมการคลินิกวิจัยด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้มีการวางแผนการพัฒนาฐานข้อมูลเกี่ยวงานวิจัย งานวิชาการต่างๆ บทความ วารสาร ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ดำเนินงาน ทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติเพื่อให้ผู้รับบริการสามารถสืบค้นแหล่งข้อมูลหรือแหล่งอ้างอิงในการดำเนินงานวิจัย งานวิชาการต่างๆ ได้ โดยมีการวางแผนการดำเนินการ ดังนี้

1. รวบรวมงานวิจัย งานวิชาการ งานวารสาร บทความ ที่เกี่ยวข้องทางด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2561 เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
2. จัดทำฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
3. จัดทำ Roadmap งานวิจัยด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมฉบับปรับปรุง ปี 2562

2) การผลิตภัณฑ์วิชาการ คู่มือแนวทางและหลักสูตร

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ คู่มือ แนวทาง มาตรฐานและหลักสูตร เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่รวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่นำมาสังเคราะห์เพื่อให้เนื้อหาที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ และเกิดความพึงพอใจกับผู้ใช้งาน

ปี 2561 ได้ดำเนินการกำหนดกรอบเนื้อหาและแผนการดำเนินงานจัดทำผลิตภัณฑ์หลักเรียบร้อยแล้วจำนวน 9 เรื่อง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อผลิตภัณฑ์หลักปี 2561และร้อยละความก้าวหน้าการผลิต

ลำดับที่	เรื่อง	ร้อยละความก้าวหน้าการผลิต
1	แนวทางการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคพิษตะกั่วในวัยแรงงาน	35
2	แนวทางในการดูแลด้านสุขภาพจิตของผู้ประกอบอาชีพในสถานประกอบการ	10
3	แนวทางการดูแลสุขภาพผู้ประกอบอาชีพกลุ่มแรงงานนอกระบบงานก่อสร้างรื้อถอนสำหรับบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข	10
4	คู่มือการดำเนินงานเฝ้าระวังสุขภาพและการบริหารจัดการปัญหาทางสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	5
5	คู่มือการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อมกับโรค/อาการสำคัญตามปัญหาสิ่งคุกคามด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ	5
6	แนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันความรุนแรงในโรงพยาบาล	100
7	แนวทางการดำเนินงาน เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมวัณโรคในบุคลากรที่ปฏิบัติงานของสถานพยาบาล	100
8	แนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยสำหรับโรงพยาบาลเอกชน	100
9	คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสาธารณสุข ปี 2561	100

สำหรับผลิตภัณฑ์หลักที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฯ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่

- แนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันความรุนแรงในโรงพยาบาล
- แนวทางการดำเนินงาน เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมวัณโรคในบุคลากรที่ปฏิบัติงานของสถานพยาบาล
- แนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยสำหรับโรงพยาบาลเอกชน
- คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสาธารณสุข ปี 2561

นอกจากนี้ยังได้จัดทำแนวทางปฏิบัติการผลิตผลิตภัณฑ์ของสำนักฯ เพื่อให้ได้มาตรฐานตามขั้นตอนการประเมินและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฯ กรมควบคุมโรค และแจ้งเวียนให้คณะกรรมการฯ และผู้จัดทำผลิตภัณฑ์ได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ปัญหาอุปสรรค คือ

1. ผู้รับผิดชอบจัดทำผลิตภัณฑ์มีภารกิจอื่นๆ ร่วมด้วยจึงทำให้การดำเนินการผลิตล่าช้า

2. การดำเนินการจัดทำผลิตภัณฑ์มีคณะทำงานวิชาการ ที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอกร่วมด้วย ดังนั้นจึงทำให้การผลิตผลิตภัณฑ์ไม่ได้ตรงตามที่กำหนดไว้

3. การผลิตผลิตภัณฑ์มักประสบปัญหาการจัดรูปแบบหน้ากระดาษ การใช้ภาษา ขนาดตัวอักษร และการเว้นวรรคตอน ทำให้ต้องนำกลับมาแก้ไขจึงไม่เสร็จทันตามกำหนด

ข้อเสนอแนะ คือ การชี้แจงขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติการผลิตผลิตภัณฑ์ ให้กับคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบจัดทำล่วงหน้า

3.4.5 ศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านห้องปฏิบัติการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศด้านห้องปฏิบัติการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมอยู่ภายใต้แผนยกระดับความมั่นคงและความเป็นเลิศด้านควบคุมโรคของประเทศ พ.ศ. 2560-2564 ได้รับความเห็นชอบตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2559 ตามที่กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรคเสนอ โดยมุ่งหวังให้ศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศฯ เป็นผู้นำในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อพัฒนาระบบป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมของประเทศที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน พัฒนาห้องปฏิบัติการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมสู่ความเป็นเลิศ และยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการสู่มาตรฐานสากล

1) ศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา

ในปี 2561 ตามนโยบายของกรมควบคุมโรค ได้มีการทบทวนแผนงานพัฒนาความเป็นเลิศฯ ตามสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพที่เปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับงานภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม รองรับพื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) พื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันตก (West Economic Corridor : WEC) พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone : SEZ) พื้นที่เขตเศรษฐกิจภาคตะวันตก (Western Economic Zone: WEZ) รวมทั้งพื้นที่เสี่ยงมลพิษสิ่งแวดล้อม (Hot Zone) ศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา ได้ดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1. ร่วมมือกับศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดระยอง และศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ ดำเนินการสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์ภารกิจ วางแผนและออกแบบการจัดทำ Data Lab Surveillance Center โดยนำร่องที่ จังหวัดสมุทรปราการ และร่วมกันร่างแผนยุทธศาสตร์ Lab Env Occ

2. ยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025: 2005 และขยายขอบข่ายการรับรองเพิ่มขึ้น

3. พัฒนาเทคโนโลยีและวิธีตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในประเด็นใหม่ๆ และกรณีที่ไม่มีหน่วยงานอื่นดำเนินการ ได้แก่

- การพัฒนาเครื่องมืออย่างง่ายในการตรวจวัดการรับสัมผัสสารพาราควอต สารกลุ่มออร์แกโนฟอสเฟส สารตะกั่วและสารปรอท
- การพัฒนาวิธีการตรวจวิเคราะห์สารพิษชนิดใหม่ ได้แก่
  Perfluorooctane Sulfonate (PFOS) และ Perfluorooctanoic Acid (PFOA) ในซีรั่ม
  3-Phenoxybenzoic acid (3-PBA) ในปัสสาวะ และ Chlorpyrifos ในอากาศ

4. พัฒนาห้องปฏิบัติการเครือข่าย โดยการสนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่

- สคร. 7 ขอนแก่น สามารถเริ่มตรวจวิเคราะห์สารกลุ่มโลหะ กลุ่มกรด-ด่าง กลุ่มสารอินทรีย์ ได้ตามเป้าหมาย
- โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อตรวจวิเคราะห์สารตะกั่ว ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในพื้นที่

2) ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ

ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ ตั้งอยู่ในพื้นที่อุตสาหกรรมหนาแน่น มีสถานประกอบกิจการมากกว่า 7,000 แห่ง นิคมอุตสาหกรรม 2 แห่ง สำนักโรคจากการประกอบอาชีพฯ มีนโยบายจัดตั้งห้องปฏิบัติการ ณ ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยฯขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย รองรับการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม และให้บริการการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ และพื้นที่ใกล้เคียง เช่น เขตสุขภาพที่ 5

ผลการดำเนินงานปี 2561 ได้พัฒนาวิธีการตรวจวิเคราะห์สารปรอท ในตัวอย่างชีวภาพ และตัวอย่างสิ่งแวดล้อมด้วยเครื่อง Mercury analyzer และพัฒนาวิธีการตรวจวิเคราะห์สารโลหะหนัก ในตัวอย่างชีวภาพ และตัวอย่างสิ่งแวดล้อมด้วยเครื่อง Atomic Absorption Spectrophotometer (AAS) และให้บริการตรวจวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวัง แก่หน่วยงานเครือข่าย มีการตรวจวิเคราะห์ทั้งตัวอย่างชีวภาพและตัวอย่างสิ่งแวดล้อม จำนวน 11 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 52 พารามิเตอร์ โดยตัวอย่างชีวภาพ คือ สารปรอทในเลือดและปัสสาวะ จำนวน 24 ตัวอย่าง และตัวอย่างสิ่งแวดล้อม จำนวน 28 ตัวอย่าง

ภาพที่ 3-20 เครื่อง Mercury analyzer

ภาพที่ 3-21 เครื่อง Atomic Absorption Spectrophotometer (AAS)

แผนดำเนินงานในปี 2562 มุ่งเน้นพัฒนาห้องปฏิบัติการของกรมควบคุมโรค Public Health Laboratory ภายใต้แผนการพัฒนาความเป็นเลิศด้านทางห้องปฏิบัติการ และพัฒนาระบบฐานข้อมูล Lab data center รวมทั้ง พัฒนาการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคพิษปรอทในกลุ่มบุคลากรของหน่วยบริการสุขภาพที่สัมผัสกับสารปรอท และการพัฒนาการเฝ้าระวังโรคพิษสารโลหะหนักในหน่วยบริการสุขภาพและสถานประกอบการพื้นที่ Western Economic Zone: WEZ และจังหวัดใกล้เคียง

3) ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดระยอง

ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดระยอง มีการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการเพื่อการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม โดยมีแผนในการพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ให้สามารถดำเนินการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการ โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. สำรวจสถานการณ์/ความพร้อมด้านทรัพยากรของหน่วยงานเครือข่ายห้องปฏิบัติการ ในเขตสุขภาพที่ 6 ซึ่งมีหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ จำนวน 39 แห่ง

2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางห้องปฏิบัติการในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 6 พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม สถาบันราชประชาสมาสัย สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 6 และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางห้องปฏิบัติการด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตสุขภาพพิเศษ (ระยะที่ 1) โดยมีการนำเสนอทิศทางการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในเขตสุขภาพที่ 6 และมีการบรรยายกระบวนการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม เช่น สารโลหะหนัก สารอินทรีย์ระเหยง่าย สารกลุ่มไอออน สารกำจัดศัตรูพืช เส้นใย ด้านจุลชีววิทยา และแนวทางการดำเนินงานเพื่อขอการรับรองคุณภาพทางห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล

2.2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางห้องปฏิบัติการด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตสุขภาพพิเศษ (ระยะที่ 2) มีการศึกษาดูงานจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น สถาบันมาตรวิทยา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ศูนย์พิษวิทยาศิริราช ศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงของแต่ละหน่วยงาน

2.3 พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางห้องปฏิบัติการด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรฐานสากล บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระบบมาตรฐานสากลและกระบวนการขอการรับรองทางห้องปฏิบัติการ (ISO 15189, ISO 15190, ISO 19011)

แนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป

1. พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ISO 15189 ในพารามิเตอร์ตะกั่วในเลือด
2. มีการจัดทำข้อมูล Data lab center (นำร่องในเขตสุขภาพที่ 6)
3. มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการรับสัมผัสสารเคมีของประชาชน (Baseline data) ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา) เพื่อเฝ้าระวังสุขภาพประชาชน

3.4.5.1 การตรวจวัดทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการเพื่อรองรับงานอาชีวอนามัย

1) ผลการดำเนินการสนับสนุนการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา

ศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา มีหน้าที่ในการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และการสอบสวนโรคของหน่วยงานและเครือข่าย บริการตรวจวิเคราะห์สำหรับสิ่งส่งตรวจที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การตรวจในระดับตติยภูมิ รวมทั้งการตรวจวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบหรือยืนยันผล

ในปีงบประมาณ 2561 ศูนย์อ้างอิงฯ ได้ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ จำนวนทั้งสิ้น 15,723 รายบริการ โดยแยกเป็นประเภทของงาน ดังนี้ แสดงในภาพที่ 1(ก)

(1) งานสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และการสอบสวนโรคของหน่วยงานและเครือข่ายเป็นจำนวน 6,371 รายบริการ (ตัวอย่างสิ่งแวดล้อมจำนวน 4,861 รายบริการ และตัวอย่างชีวภาพจำนวน 1,510 รายบริการ) แสดงในภาพที่ 1(ข)

(2) งานให้บริการตรวจวิเคราะห์สำหรับสิ่งส่งตรวจ จำนวน 9,352 รายบริการ (ตัวอย่างสิ่งแวดล้อมจำนวน 8,126 รายบริการ และตัวอย่างชีวภาพจำนวน 1,226 รายบริการ)

แสดงการดำเนินการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการของศูนย์อ้างอิงฯ
(ก) การตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ
(ข) งานสนับสนุนการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และการสอบสวนโรค
(ค) งานให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ

การดำเนินงานตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และการสอบสวนโรคของหน่วยงานและเครือข่าย จำนวน 6,371 รายบริการ แยกประเภทตัวอย่างและกลุ่มสารที่ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ (%)

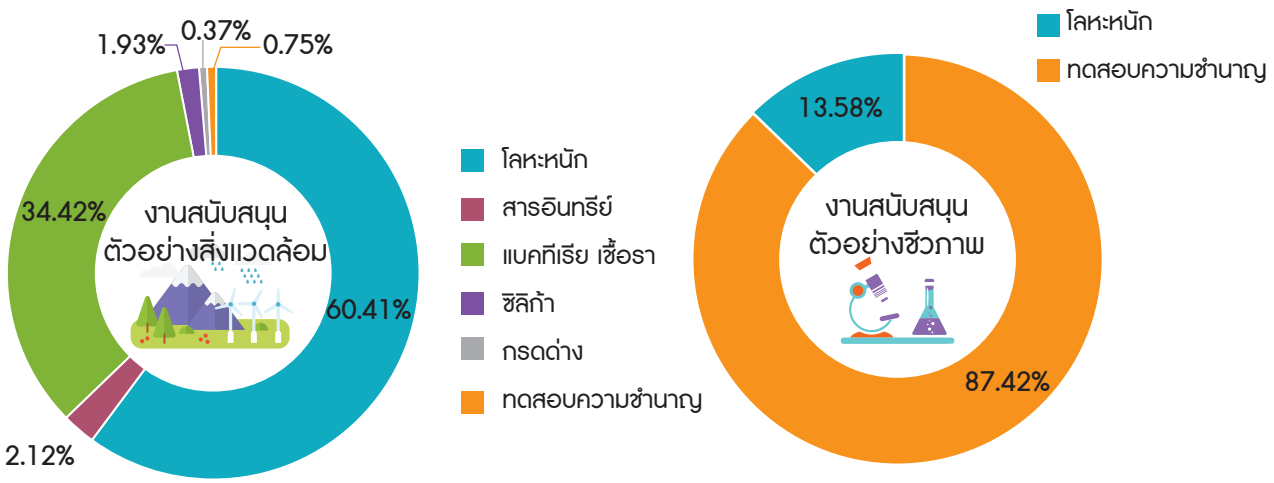

แผนภูมิที่ 3-2 กราฟแสดงการดำเนินงานสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และการสอบสวนโรคของหน่วยงานและเครือข่าย แยกประเภทตัวอย่างและกลุ่มสารที่ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ (%)

การดำเนินงานให้บริการตรวจวิเคราะห์สำหรับสิ่งส่งตรวจ จำนวน 9,352 รายบริการ แยกประเภทตัวอย่างและกลุ่มสารที่ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ (%) แสดงในภาพที่ 3

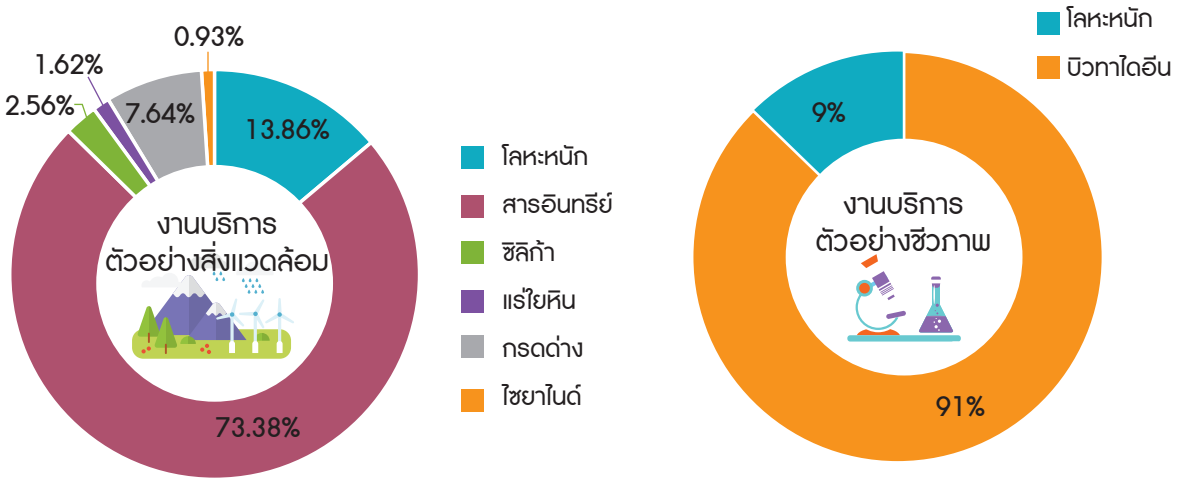

แผนภูมิที่ 3-3 กราฟแสดงการดำเนินงานให้บริการตรวจวิเคราะห์สำหรับสิ่งส่งตรวจ แยกประเภทตัวอย่างและกลุ่มสารที่ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ (%)

2) ผลการดำเนินงานสนับสนุนการตรวจวัดทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรม การให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดระยอง

การให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ

ในปีงบประมาณ 2561 ให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการทั้งสิ้น 921 ตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็นตัวอย่างชีวภาพ 452 ตัวอย่าง (สนับสนุนเครือข่าย 396 ตัวอย่าง และบริการ 56 ตัวอย่าง) และตัวอย่างสิ่งแวดล้อม 469 ตัวอย่าง (สนับสนุนเครือข่าย 469 ตัวอย่าง)

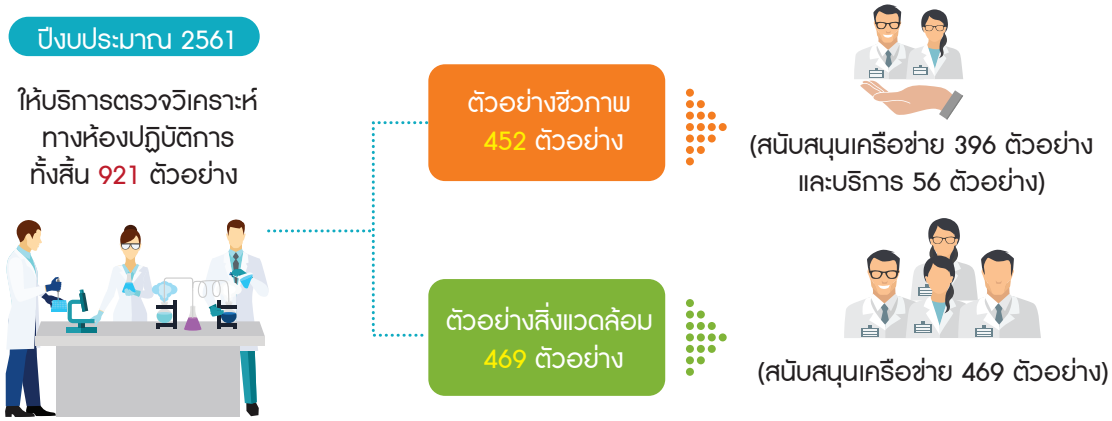

นอกจากนี้ ในปี 2561 มีการสาธิตและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ให้กับคณะศึกษาดูงานรวมทั้งสิ้น 12 คณะ

- ผลการดำเนินงานสนับสนุนการตรวจวัดทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรม

ในปีงบประมาณ 2561 มีการตรวจสภาพแวดล้อมในการทำงานให้กับหน่วยงานเครือข่าย จำนวน 40 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลภาครัฐ 12 แห่ง ช่องทางเข้าออกประเทศ 25 แห่ง สถานประกอบการ 2 แห่ง และสำนักงานป้องกันควบคุมโรค 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,773 รายบริการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. งานบริการจำนวน 444 รายบริการ จำแนกเป็นด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 373 รายบริการ และด้านชีวภาพ จำนวน 71 รายบริการ

2. งานสนับสนุนเครือข่าย ได้แก่ งานสอบสวนโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ 2 หน่วยงาน จำนวน 190 รายบริการ งานตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน จำนวน 1 หน่วยงาน และงานวิจัยในช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศ จำนวน 1,329 รายบริการ จำแนกเป็นด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 691 รายบริการ และด้านชีวภาพ จำนวน 638 รายบริการ

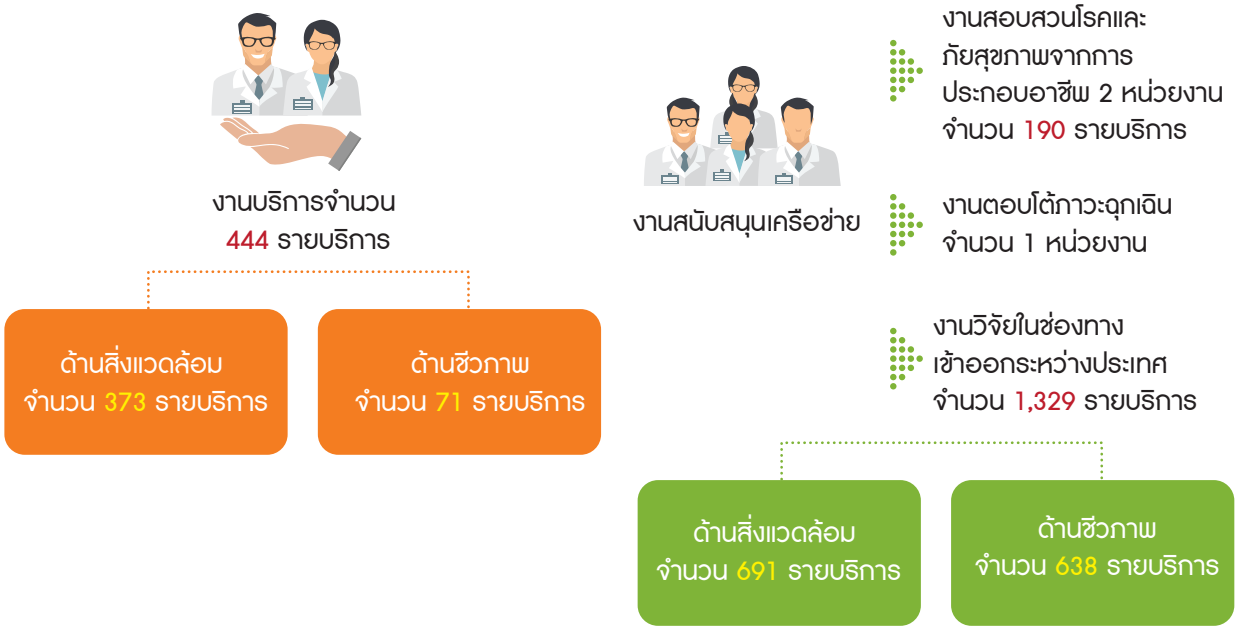

แนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป

1. พัฒนาวิธีวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ พารามิเตอร์ SPMA O-cresol และ 1,2-dichloroethane และพัฒนาเทคนิคในการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการโดยส่งเจ้าหน้าที่ไปศึกษาดูงานจากหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญ

2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลผลการตรวจวัดทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและการจัดทำ Mapping เพื่อทำนายจุดเสี่ยง เพื่อใช้ในการพยากรณ์โรคจากการประกอบอาชีพ

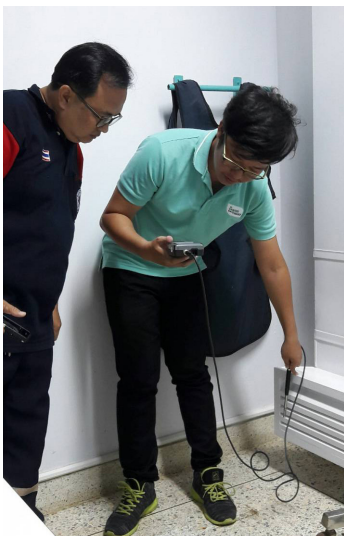

3) การตรวจวัดทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการเพื่อรองรับงานอาชีวอนามัย ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ

จากการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 ที่ผ่านมา งานบริการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานของศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ ได้ให้บริการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 48 แห่งทั่วประเทศ (หน่วยงานภาครัฐ 24 แห่ง และสถานประกอบการ 24 แห่ง)

ประเภทของการดำเนินงานตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปี 2561

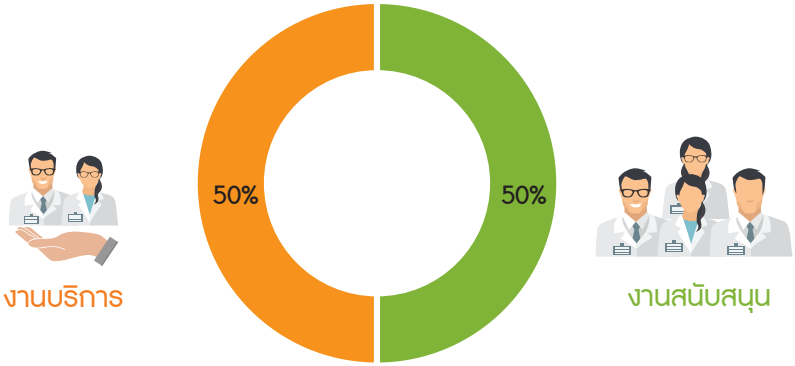

แผนภูมิที่ 3-4 ประเภทของการดำเนินงานตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปี 2561

ประเภทหน่วยงานที่ให้บริการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปี 2561

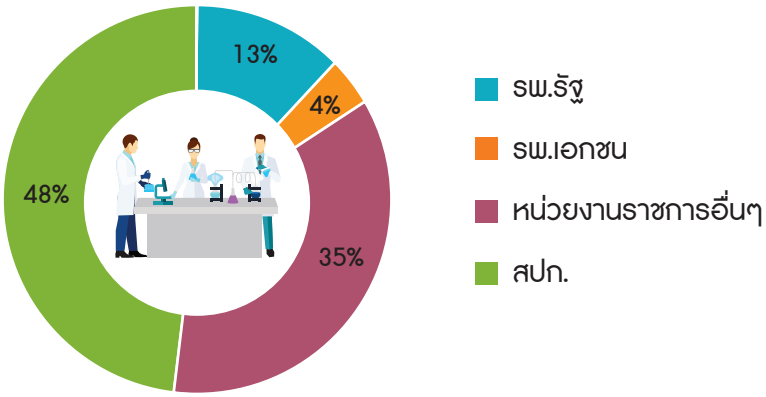

แผนภูมิที่ 3-5 ประเภทหน่วยงานที่ให้บริการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปี 2561

ภาพที่ 3-22 การตรวจวัดระดับเสียง

ภาพที่ 3-23 การตรวจสารเคมีในบรรยากาศ การทำงาน

ภาพที่ 3-24 การเก็บตัวอย่างเชื้อราและเชื้อแบคทีเรียรวมในอากาศ

ผลการดำเนินการตรวจวัดสภาพแวดล้อมการทำงาน ประกอบไปด้วย การตรวจวัดระดับความเข้มของแสงสว่าง ระดับเสียง ระดับความร้อน ปริมาณสารเคมี ปริมาณฝุ่น ปริมาณเชื้อแบคทีเรีย ปริมาณเชื้อรา รวมทั้งคุณภาพอากาศ ภายในอาคาร เมื่อเปรียบเทียบผลการตรวจวัดจำแนกตามพารามิเตอร์ พบว่า ผลการตรวจวัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่ผ่านตามมาตรฐานตามที่กฎหมาย หรือมาตรฐานที่กำหนด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปริมาณเชื้อแบคทีเรียร้อยละ 25.80 ปริมาณเชื้อราร้อยละ 20.88 และความเข้มของแสงสว่างร้อยละ 18.70

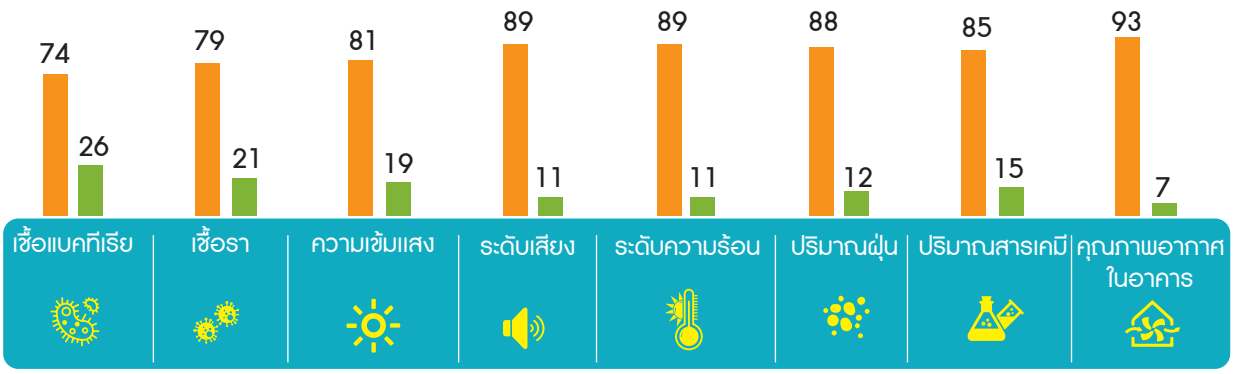

แผนภูมิที่ 3-6 ร้อยละการตรวจวัดสภาพแวดล้อมการทำงาน แยกตามพารามิเตอร์

ข้อมูลด้านการเงิน (รายรับ-รายจ่าย)

ปี 2561 มีรายรับจากการออกให้บริการ เป็นเงิน 507,700 บาท มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อให้บริการ เป็นเงิน 108,770 บาท รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3-9

ตารางที่ 3-9 แสดงรายรับ รายจ่าย และเงินคงเหลือจากการให้บริการ จำแนกรายปี

รายการ /พ.ศ.	พ.ศ. 2556 (46 แห่ง)	พ.ศ. 2557 (67 แห่ง)	พ.ศ. 2558 (40 แห่ง)	พ.ศ. 2559 (61 แห่ง)	พ.ศ. 2560 (61 แห่ง)	พ.ศ. 2560 (48 แห่ง)
รายรับ	423,600	421,800	421,300	616,700	773,500	507,700
ค่าใช้จ่าย	93,229	65,100	55,690	108,730	156,060	108,770
คงเหลือ	330,371	356,700	365,610	507,970	617,440	398,930

ปัญหา และข้อเสนอแนะ

1. ควรพัฒนาให้สำนักงานป้องกันควบคุมโรคแต่ละพื้นที่สามารถให้บริการได้ เพื่อเฝ้าระวังในพื้นที่
2. บางพารามิเตอร์มีข้อจำกัดในการตรวจวัด เช่น การตรวจดัชนีความร้อน ควรตรวจวัดในช่วงสภาพอากาศที่ร้อนที่สุดของปี ตามกฎหมายกำหนด จึงมีสถานประกอบการร้องขอเป็นจำนวนมาก และไม่สามารถให้บริการได้ทันในระยะเวลาดังกล่าว อาจทำให้ผลการตรวจวัดของสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐ ไม่สอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด

3.4.5.2) การพัฒนาวิธีการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ

1) การพัฒนาชุดทดสอบ (Strip Test)

ศูนย์อ้างอิงทางห้องปฏิบัติการและพิษวิทยา ได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมืออย่างง่ายในการตรวจวัดการรับสัมผัสสารพาราควอต สารกลุ่มออร์แกโนฟอสเฟส สารตะกั่วและสารปรอท การดำเนินการทั้งหมดแบ่งเป็น 4 ระยะคือ ระยะที่ 1(ปี 2559) เป็นการศึกษาและคัดเลือกแอปตาเมอร์ซึ่งเป็นดีเอ็นเอสายสั้นๆ ที่มีความจำเพาะกับสารเป้าหมายและศึกษาหาเทคนิคที่เหมาะสมในการทำชุดทดสอบ ระยะที่ 2 (ปี 2560)เป็นการทดสอบวัสดุที่จะนำมาเป็นแผ่นทดสอบ (strip test) ร่วมกับคุณสมบัติของแอปตาเมอร์ที่ติดอยู่บนผิวอนุภาคทองคำ ระยะที่ 3 (ปี 2561) เป็นการศึกษาค่าความแม่นของชุดทดสอบ ทดสอบ ความไว (sensitivity) ความจำเพาะ (specificity) และความคงทน (stability) ของชุดทดสอบต้นแบบ โดยศึกษาสภาวะที่เหมาะสมและหาปริมาณสารต่ำสุดที่ชุดทดสอบความสามารถวัดได้ และนำไปเปรียบเทียบผลการทดสอบกับเครื่องมือมาตรฐานทางห้องปฏิบัติการ และระยะที่ 4 (ปี 2562) เป็นการทดสอบการใช้งานกับตัวอย่างจริงในภาคสนามและนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงเพื่อให้ได้ชุดทดสอบที่มีความสมบูรณ์

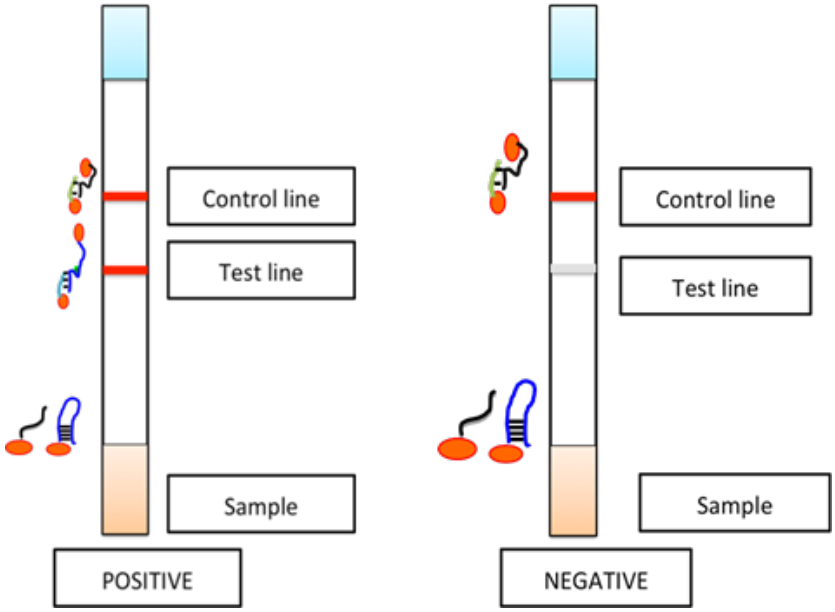

ภาพที่ 3-25 แสดงการเกิดสีของแผ่นทดสอบ กรณีผลการทดสอบเป็น Positive และ Negative

2) การพัฒนาวิธีการตรวจวิเคราะห์สารพิษชนิดใหม่

ปีงบประมาณ 2561 ศูนย์อ้างอิงฯ ได้ดำเนินการพัฒนาวิธีการตรวจวิเคราะห์สารพิษชนิดใหม่แล้วเสร็จจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่

1) สาร Perfluorooctane Sulfonate (PFOS) และ Perfluorooctanoic Acid (PFOA) ในซีรั่มด้วยเครื่อง LC-MS/MS เพื่อรองรับการดูแลสุขภาพของประชาชนจากสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน และอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน

2) สาร 3-Phenoxybenzoic acid (3-PBA) (สารแปรรูปของ Pyrethroids) ในปัสสาวะด้วยเครื่อง LC-MS/MS เพื่อรองรับการดูแลสุขภาพของบุคลากรสาธารณสุขและประชาชนจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดแมลง

3) สาร Chlorpyrifos ในอากาศ ด้วยเครื่อง GC เพื่อรองรับการดูแลสุขภาพของประชาชนจากวัตถุมีพิษทางการเกษตร (Pesticides) จัดเป็นสารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืช ในกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต (Organophosphate Compound)

มีการดำเนินงานพัฒนาโดยศึกษาความเป็นไปได้ของวิธีการตรวจวิเคราะห์ วิธีการสกัดตัวอย่าง การเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการตรวจวิเคราะห์ และการศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของเครื่องมือ ซึ่งวิธีวิเคราะห์

ที่พัฒนาแล้วเสร็จนี้ จะต้องดำเนินการทดสอบความถูกต้องของวิธีวิเคราะห์ (Method validation) ต่อไป

3.4.6 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

1. การพัฒนาระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ปี 2561

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค มีนโยบายด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งภารกิจหนึ่งในการดำเนินงานที่สำคัญด้านการพัฒนาระบบข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน ให้หน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานเครือข่ายสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปีงบประมาณ 2559 จนถึงปัจจุบัน ได้พัฒนาช่องทางการรายงานข้อมูลการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและการเจ็บป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในโครงสร้างมาตรฐานข้อมูล 43 แฟ้ม พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลสถิติการเจ็บป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพฯระดับประเทศ ระดับเขตและระดับพื้นที่ ในระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ หรือ HDC service เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานเครือข่ายสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรค ได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนาในปีต่อไป ร่วมกับสำนักระบาดวิทยา จัดทำแผนงานโครงการประเมินระบบข้อมูล HDC ด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ และร่วมพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมด้านระบบข้อมูลโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมกับสำนักระบาดวิทยา โดยเน้นการบูรณาการฐานข้อมูลที่มีอยู่ เช่น ระบบเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพ (รง.506/2) ระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บ Injury Surveillance system (IS) รวมถึงการเลือกหรือเรียงลำดับโรคที่สำคัญและจำเป็นต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพร่วมกัน

2. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลในออนไลน์

สรุปผลการดำเนินงาน "โปรแกรมระบบฐานข้อมูลการรายงานการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (แบบออนไลน์)" ปีงบประมาณ 2561

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมได้จัดทำโปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลขึ้นเพื่อเมื่อปี พ.ศ. 2558 เพื่อจัดทำฐานข้อมูลโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมผ่านโปรแกรมระบบการจัดการฐานข้อมูลแบบออนไลน์ เพื่อเพิ่มช่องทางการบันทึก จัดส่ง และรายงานข้อมูลให้เป็นระบบจากส่วนภูมิภาคมายังส่วนกลาง โดยกำหนดให้เริ่มการบันทึก จัดส่งและสรุปรายงานข้อมูลต่างๆ และเริ่มใช้งานโปรแกรมในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ก่อนจะมีการพัฒนาระบบเพิ่มเติมในปี 2560 ซึ่งมีผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

1.1 ดำเนินการทดสอบการใช้งานโปรแกรม **"ระบบฐานข้อมูลการรายงานการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (แบบออนไลน์)"** เพื่อตรวจสอบการทำงานและความถูกต้องของโปรแกรมฯ

1.2 ดูแลรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและดูแลโปรแกรมฯ ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา

1.3 แก้ไขปัญหาเรื่องการใช้งาน โดเมนเนม http://occhealth.ddc.moph.go.th

1.4 ทดสอบการใช้งานระบบคลาวด์ภาครัฐ (Government Cloud) ของ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เพื่อใช้เป็นระบบแม่ข่ายสำรอง

1.5 ติดตามความก้าวหน้าของระบบ การรายงานปัญหาการใช้งาน ติดต่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งานระบบและข้อแนะนำติชมต่างๆ จากผู้ใช้งานระบบโดยใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ ได้แก่ ไลน์กลุ่ม“Envocc_Online” และไปรษณีอิเล็กทรอนิกส์ phergroup@googlegroups.com

1.6 ดำเนินการติดตามตรวจสอบการบันทึกและจัดส่งข้อมูลของโปรแกรมฯ ของปี พ.ศ. 2561 ปัจจุบันมีการรายงานจากสถานบริการสาธารณสุขทั้งหมดจำนวน 118 แห่ง

1.7 ปรับปรุงคู่มือการใช้งานของโปรแกรมฯ คู่มือการรายงานโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม คู่มือการใช้งานระบบรายงานการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม แบบ Online คู่มือการบันทึกข้อมูลแบบรายงานสถานการณ์โรค และสิ่งคุกคามสุขภาพจากการทำงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาล (แบบ RAH06 ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2561) และคู่มือการบันทึกข้อมูลแบบรายงานผลการดำเนินงานคลินิกโรคจากการทำงาน ปรับปรุงล่าสุด วันที่ 20 สิงหาคม 2561

ปัญหาและอุปสรรค

มีปัญหาด้านบุคลากรหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการวางระบบการสื่อสาร/ถ่ายทอดการดำเนินงานด้านนี้สู่พื้นที่ และยังไม่ได้นำข้อมูลที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ ขาดความรู้ความเข้าใจในงานโปรแกรม ผู้ใช้งานจึงไม่สามารถบันทึกและจัดส่งข้อมูลได้ และมีการเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ที่ทำการกรอกข้อมูลบ่อยทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และการประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดการใช้งานโปรแกรมกับผู้ใช้งานยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดประชุมเพื่อชี้แจงและประชาสัมพันธ์การใช้งานโปรแกรมให้กับหน่วยงานเป้าหมาย ในปี 2562 เพิ่มเติมและประสานงานขอความร่วมมือให้ใช้งานโปรแกรมฯ

2. ในการประชุม/อบรมชี้แจงและถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่มีหน่วยงานเป้าหมาย (รพ./สสจ./สคร./หน่วยงานภายในสำนัก) เข้าร่วมการอบรมหรือประชุมควรจัดให้มีการนำเสนอในหัวข้อ **“โปรแกรมระบบฐานข้อมูลการรายงานการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (แบบออนไลน์)”** เข้าร่วมในการประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดการใช้งานโปรแกรมด้วย

3. ขอความร่วมมือกับทางกลุ่มวิชาการของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่ทำการลงนิเทศติดตามงานในพื้นที่หน่วยงานเป้าหมาย ให้ร่วมกันประชาสัมพันธ์และสื่อสารการใช้งานโปรแกรม

4. ควรออกแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้งานโปรแกรม ให้ผู้ใช้งานได้ออกความคิดเห็นและปัญหาที่พบจริงในการใช้งานระบบฯ

แผนการดำเนินงานในปี 62

1. ดำเนินงานต่อในส่วนโปรแกรมที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ โดยให้มีการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหารือแนวทางการจัดเก็บข้อมูลและพัฒนาต่อไป

2. เพิ่มการแสดงผลรายงานแบบกราฟ ในระบบ online

3. กำหนด ระยะเวลาการดึงข้อมูลมาใช้งาน กำหนดข้อมูลที่ต้องการดึง และกำหนดแนวทางการจัดเก็บและรักษาข้อมูล

4. การติดตามการรายงาน(Monitor) ข้อมูลที่มีการรายงานเข้ามาในระบบ online โดยสรุปงานรายไตรมาสและรายปี

5. ดูแลรักษาระบบการให้บริการให้มีความเสถียรและใช้งานได้ง่ายขึ้น

6. ทำการประชาสัมพันธ์และประสานงานขอความร่วมมือให้ใช้งานโปรแกรมฯ เพิ่มเติม

3. การพัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขภาพและสิ่งแวดล้อม Smart Detect

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขภาพด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมผ่านโปรแกรมประยุกต์ (smart detect application software) ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล Thailand 4.0

ระบบ Smart detect ใช้รูปแบบ web application ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ข้อจำกัดและอุปสรรคของการดำเนินงาน

การทบทวนข้อมูลและเนื้อหา ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินงานค่อนข้างมาก เนื่องจากมีความเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันหลายหน่วยงาน อีกทั้งในปีงบประมาณ 2561 แผนงานโครงการไม่ได้ครอบคลุมงบประมาณเพื่อการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ (application software) และการเสนอขอบเขตโครงการจ้าง (TOR) มีรายละเอียดและลำดับขั้นการขออนุมัติหลายระดับ จึงทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

ควรผลักดันเชิงนโยบายในการประสานการทำงานร่วมกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน พิจารณาการพัฒนาโปรแกรมฯ ให้รองรับกับระบบ Application store download ของโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ smart phone ทั้งในระบบ iOS และ Android พิจารณาการจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับการพัฒนา บำรุงรักษา และถ่ายทอดการใช้งานระบบฯ ให้กับหน่วยงานเครือข่าย รวมทั้งการพัฒนาระบบให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นในระยะต่อไป เช่น การเชื่อมโยงข้อมูลกับกระทรวงแรงงาน การเพิ่มกลุ่มโรคที่สำคัญในคัดกรองความเสี่ยง รูปแบบการแสดงผลข้อมูลที่สื่อสารได้ง่าย เป็นต้น

4. การจัดการระบบสารสนเทศ

ปัจจุบันกลุ่มภารกิจสนับสนุนวิชาการ ดูแลระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนให้ดำเนินงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพ

การดำเนินงานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการดำเนินนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการในทิศทางเดียวกัน สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินงานพัฒนาความรู้ของบุคลากรสำนักฯ ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศและสามารถใช้งานระบบสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเตรียมพร้อมและรองรับภาวะฉุกเฉินที่เกิดในสถานการณ์จริงในสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีการพิจารณาคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศและวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักฯ และการใช้งานให้สอดคล้องกับโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จำนวนคนเข้าอบรม 62 คนและผ่านการทดสอบ คัดเลือกแนวทางจัดทำแนวปฏิบัติ จำนวน 5 แนวปฏิบัติ โดยมีการประชุมแนวทางจัดทำแนวปฏิบัติฯ และจัดทำแผนความพร้อมใช้งานระบบสารสนเทศในภาวะฉุกเฉินระดับหน่วยงาน และดำเนินงานซ้อมแผนความพร้อมใช้งาน ระบบสารสนเทศในภาวะฉุกเฉินระดับหน่วยงานของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จำนวนคนเข้าอบรม 32 คน และผ่านการทดสอบ และประเมินความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศโดยทางศูนย์สารสนเทศ กรมควบคุมโรค เป็นผู้ประเมินความรู้ทางด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

จากการประชุมดังกล่าว บุคลากรในสำนักฯมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศในเบื้องต้น หากต้องการพัฒนาต่อให้เกิดความตระหนักมากขึ้นยังต้องมีการดำเนินงานสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความตระหนัก ถึงความเข้าใจ ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ผ่านช่องทางต่างๆ

การจัดการระบบเครือข่ายภายในองค์กร (ระบบอินทราเน็ต)

ระบบอินทราเน็ตเป็นการสื่อสารภายในองค์กร แต่ปัจจุบันยังถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดอบรมเพื่อถ่ายทอดการใช้อย่างต่อเนื่อง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านระบบสารสนเทศและการใช้งานให้สอดคล้องกับโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อสื่อสารกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สิทธิ์การใช้งานสามารถแบ่งเป็นหลายระดับ เช่น ระดับผู้บริหาร ระดับผู้ใช้งานเบื้องต้น ระดับผู้ใช้งานของกลุ่ม และผู้ดูแลระบบ ซึ่งในอนาคตระบบอินทราเน็ตต้องเป็นสื่อกลางในการรับส่งข้อมูลระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน รวมถึงเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลในองค์กรเพื่อตอบสนองนโยบายและตอบโจทย์การดำเนินงานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสำนักฯ ต้องพัฒนางานด้านสารสนเทศให้ตรงกับนโยบาย thailand 4.0 ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์อันสูงสุด

ภาพที่ 3-26 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านระบบสารสนเทศและการใช้งานให้สอดคล้องกับโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม วันที่ 29 มกราคม 2561 ณ ห้องฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ อาคาร Datacenter ชั้น 1 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

การดูแลระบบสารสนเทศและเครือข่าย

ในปีงบประมาณ 2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมมีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาก้าวเข้าสู่การเป็น Smart Office มีการพัฒนาหลายด้านรวมถึงงานด้านสารสนเทศ กลุ่มภารกิจสนับสนุนวิชาการได้ดำเนินการพัฒนาระบบเครือข่ายภายในสำนักฯ ให้มีประสิทธิภาพ และได้ติดตั้งอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลบนเครือข่าย (Network-Attached Storage หรือ NAS) ทำให้ผู้ที่เชื่อมต่ออยู่บนระบบเน็ตเวิร์กสามารถแลกเปลี่ยนไฟล์กันได้ และการเข้าถึงไฟล์ข้อมูลของสำนักฯ ต้องแชร์ไฟล์ที่ใช้ร่วมกัน จึงเป็นการช่วยให้การจัดการเข้าถึงไฟล์สามารถทำได้ด้วยความรวดเร็วสะดวกยิ่งขึ้น

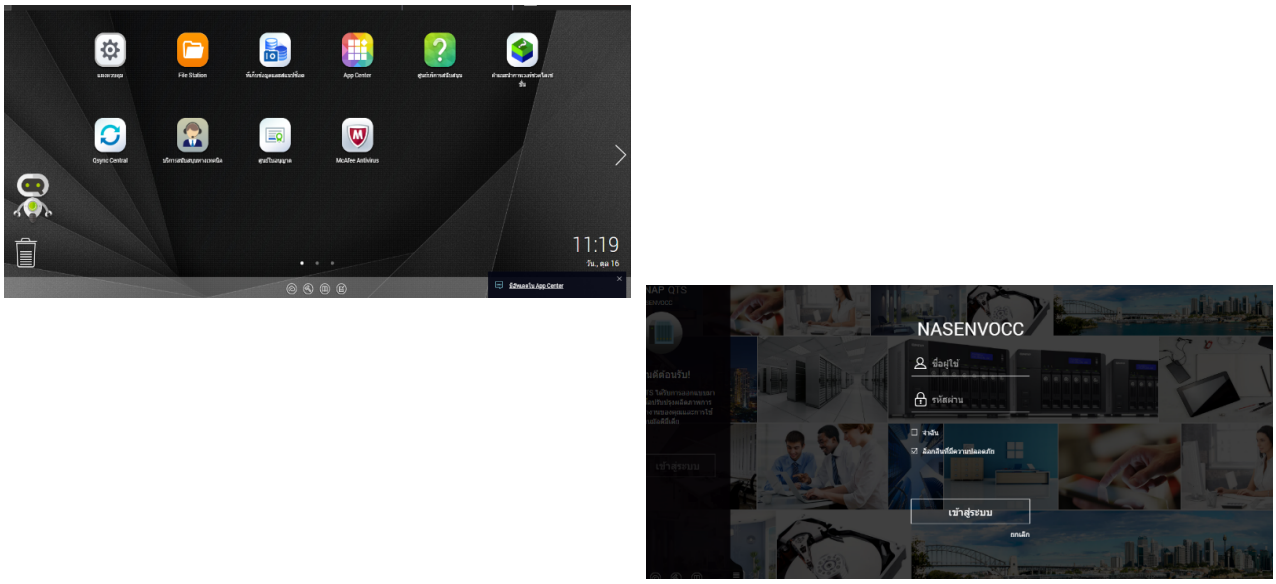

ภาพที่ 3-27 การจัดเก็บข้อมูลบนเครือข่าย (Network-Attached Storage หรือ NAS)

3.4.7 การพัฒนาและสนับสนุนเครือข่ายด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

1) หลักสูตรพื้นฐานด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข) ปีงบประมาณ 2561

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเครือข่ายด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม หลักสูตรพื้นฐานด้านโรคจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อม สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปีงบประมาณ 2561 เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม โดยผู้เข้าร่วมการประชุม จำนวน 53 คน และผู้รับผิดชอบงานโรคจากการประกอบอาชีพและและสิ่งแวดล้อม และ/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานควบคุมป้องกันโรค 12 แห่ง สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง สถาบันราชประชาสมาสัย และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/โรงพยาบาลในเครือข่าย และมีผู้ผ่านการประชุมได้รับประกาศนียบัตรทั้ง 53 คน

ภาพที่ 3-28 หลักสูตรพื้นฐานด้านโรคจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อม สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปีงบประมาณ 2561 ระหว่างวันที่ 12-16 มีนาคม 2561 ณ โรงแรมบางแสนเฮอริเทจ จังหวัดชลบุรี

2) โครงการอบรมเพื่อการจัดการอาชีวอนามัย และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อมพื้นฐานสำหรับแพทย์ รุ่นที่ 3 ปี 2561 สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดการอบรมเพื่อการจัดการ

อาชีวอนามัย และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อมพื้นฐานสำหรับแพทย์ รุ่นที่ 3 ปี 2561 (Occupational and Environmental Health Administration: OEHA) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐาน เรื่องอาชีวอนามัยและเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม หลักระบาดวิทยา ระบบการจัดบริการคลินิกโรคจากการทำงานฯ สามารถวินิจฉัย รักษาโรคที่เกิดจากการทำงานและสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และสามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลที่มีศักยภาพสูงกว่า รวมถึงวางระบบการจัดบริการอาชีวอนามัยเบื้องต้นได้ โดยการอบรมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประกอบด้วยแพทย์ผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 38 ท่าน และผู้บริหาร, วิทยากร, นักวิชาการจากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม, ผู้จัดการอบรม จำนวน 26 คน รวมจำนวนผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 64 คน และมีแพทย์ผ่านการอบรมได้รับวุฒิบัตรทั้งสิ้น 34 คน

ภาพที่ 3-29 การอบรมเพื่อการจัดการอาชีวอนามัย และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อมพื้นฐานสำหรับแพทย์ รุ่นที่ 3 ปี 2561 (Occupational and Environmental Health Administration: OEHA) ระหว่างวันที่ 18-22 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ณ โรงแรม ริชมอนด์ สไตลิช คอนเวนชั่น โฮเทล จังหวัดนนทบุรี

3.4.8 การสื่อสารความเสี่ยงและกิจกรรมรณรงค์

1) การดำเนินงานผลิตสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ประจำปี 2561 ของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ตระหนักถึงปัญหาและเล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกัน ส่งเสริมและการเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากร ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ผ่านช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ จึงได้จัดทำโครงการผลิตสื่อเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ในพื้นที่เสี่ยงต่อสุขภาพของคนทำงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตนเองได้อย่างถูกต้อง และเพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นแนวทางในการสื่อสารความเสี่ยง และการดำเนินงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานด้วย ภายใต้โครงการที่ดำเนินการ ดังนี้

1

โครงการผลิตสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ป้องกันควบคุมโรค
จากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม 2561

- รายงานประจำปี จำนวน 1,500 เล่ม
- แผ่นพับโครงการสถานประกอบการ จำนวน 10,000 แผ่น
- แผ่นพับวิสาหกิจชุมชน 5,000 แผ่น
- แผ่นปลิวแนวคำถามสำหรับซักประวัติคัดกรองโรค จำนวน 10,000 แผ่น

2

โครงการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการป้องกันการสัมผัสตะกั่วจากสิ่งแวดล้อม โดยมี ภาพยนตร์สั้น 1 เรื่อง และวีดีทัศน์ 3 ตอน

3

โครงการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์
การเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่เสี่ยงด้านมลพิษอากาศ

- แผ่นพับความรู้เรื่องฝุ่น PM 2.5 จำนวน 10,000 เล่ม
- แผ่นพับความรู้เรื่องอันตรายจากควันธูป จำนวน 10,000 เล่ม
- แนวทางการดำเนินงานด้านโรคจากสิ่งแวดล้อม 15 ปี สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1,000 เล่ม
- ไวนิลประชาสัมพันธ์การป้องกันตนเองจากสารตะกั่ว 100 ผืน

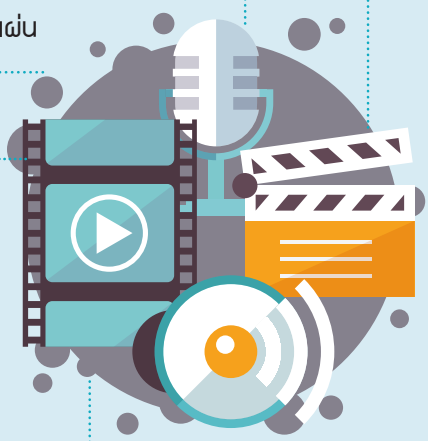

5

โครงการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์จุลสาร
สำนักโรคจากการประกอบอาชีพ
และสิ่งแวดล้อมมี 4
ไตรมาสๆ ละ 1,000 ฉบับ

4

โครงการจ้างเหมาผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
บุคลากรสาธารณสุขยุคใหม่ปลอดภัยจากวัณโรค
(Zero TB in Healthcare Workers)

- ชุดนิทรรศการ Pull frame 1 ชุด
- Rollup จำนวน 4 ชุด
- สติ๊กเกอร์ จำนวน 1,000 ชิ้น
- ของที่ระลึกสำหรับการประชาสัมพันธ์โครงการ จำนวน 300 ชุด
- วีดิทัศน์ (VDO Presentation) 1 เรื่อง ความยาว 3-5 นาที พร้อมอัดลง CD จำนวน 30 ชุด
- แผ่นพับ Zero TB in Healthcare Workers ขนาด A 5 จำนวน 10,000 แผ่น

2) ผลการดำเนินงานกิจกรรมรณรงค์ ประจำปี 2561

2.1) กิจกรรมรณรงค์วันแรงงานโครงการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ Smart Office **"คนทำงานยุคใหม่ ใส่ใจสุขภาพ"** วันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ณ บริเวณชั้น 1 อาคาร B ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ หลักสี่ กรุงเทพฯ ประธานในพิธีเปิดโดยผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมและแขกผู้มีเกียรติภายในงาน เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กิจกรรมในครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพตนเองได้ และปลอดโรคจากการประกอบอาชีพของคนทำงานในออฟฟิศ รวมทั้งกระตุ้นและส่งเสริมให้คนทำงานในออฟฟิศมีสุขภาพดี สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมและถูกต้อง โดยมีกลุ่มเป้าหมายคนทำงานออฟฟิศ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ประชาชนทั่วไปมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม มากกว่า 200 คน

2.2) กิจกรรมรณรงค์วันสิ่งแวดล้อมโลก We Change World Change ภายใต้แนวคิด เปลี่ยนเพื่อเราในวันนี้ เปลี่ยนเพื่อโลกของเราในวันข้างหน้า วันที่ 5 มิถุนายน 2561 ณ บริเวณโถงชั้น 1 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประธานในงาน ได้รับเกียรติจาก อธิบดีกรมควบคุมโรค (นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย) กิจกรรมในครั้งนี้เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพตนเองจากพลาสติก องค์ความรู้เรื่องขยะพลาสติก และสารภายในพลาสติกที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รวมถึงเพื่อกระตุ้นและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการลดใช้พลาสติกปรับเปลี่ยนมาใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมมีผู้เข้าร่วมโครงการ 300 ท่าน

3.4.9 การพัฒนาองค์กรของสำนักฯ

1) การบริหารจัดการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม Smart office

ตามนโยบายกรมควบคุมโรคให้ความสำคัญกับการปรับภูมิทัศน์ของสถานที่ทำงาน ให้เอื้ออำนวยต่อการทำงาน เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและเป็นมิตรในการส่งเสริมการทำงาน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยลดช่องว่างระหว่างเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากขึ้นและที่สำคัญคือสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทำงานได้ทุกที่ทุกเวลา พัฒนาสู่การเป็นสำนักงานไร้กระดาษ ลดการใช้กระดาษและหมึกพิมพ์ และสามารถบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างประหยัดคุ้มค่า โดยข้อมูลต่างๆ จะถูกจัดเก็บด้วยระบบดิจิตอลที่สามารถเรียกใช้ได้จากคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในที่ทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน Smart Office

การดำเนินงาน Smart Office สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย Smart Work Flow และSmart Work Place รายละเอียดการดำเนินงานประกอบด้วย

1. แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาการดำเนินงาน Smart Office สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
2. จัดการประชุมเพื่อพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณในการดำเนินงาน
3. ศึกษาดูงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาการดำเนินงาน Smart office
4. เตรียมความพร้อมในการย้ายสำนักงานไปยังอาคารกรมควบคุมโรคหลังใหม่
5. จัดทำแนวทางการคัดแยกและจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ
6. สำรวจพัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการใช้งาน
7. จัดทำแนวทางการจัดเก็บเอกสารและคัดแยกก่อนและหลังการดำเนินการ
8. ออกแบบภายในสำนักงานใหม่และจัดหาครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับรองรับสำนักงานต้นแบบ Smart Office จากงบลงทุนเหลือจ่ายประจำปีงบประมาณ 2561
9. พัฒนาระบบออนไลน์เพื่อลดการใช้เอกสาร การประชุมหารือภายในและผู้เกี่ยวข้องภายนอก ประสานศูนย์สารสนเทศฯกรมควบคุมโรคในการจัดทำระบบ Data share การจัดทำระบบออนไลน์และระบบอิเลคทรอนิกส์ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ การส่งอีเมล์ อินทราเน็ต QR Code และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น การจองห้องประชุม การจองรถยนต์ เป็นต้น
10. ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน จัดทำWork Flow ในการปฏิบัติงานเพื่อให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

การพัฒนาในปีต่อไป การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเป็นต้นแบบในการศึกษาดูงานเรื่อง Smart office แก่สำนักอื่นๆ ในประเด็น

1) การลดขั้นตอนตามรูปแบบ Smart Workflow

2) การเป็นต้นแบบ Smart Workplace โดยสถานที่ทำงานเป็นต้นแบบ และ บุคลากรต้องเป็น smart people ไม่เจ็บป่วยจากการทำงาน, NCD

3) Productivity มีการบูรณาการทำงานและการเป็น Team work มากขึ้น การบูรณาการจัดประชุมร่วมกัน เพื่อลดจำนวนครั้งของการประชุม

2) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ 2561

ภาพที่ 3-30 พิธีประกาศเจตนารมณ์ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

กิจกรรมในครั้งนี้ กำหนดให้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานเป็นผู้กล่าวประกาศแสดงเจตนารมณ์ด้านบริหารราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้เป็นองค์กรชั้นนำด้านคุณธรรม และความโปร่งใสตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภายใต้แนวคิด **"สานพลังร่วมต้านภัยคอร์รัปชั่นทุกรูปแบบ"**

ภาพที่ 3-31 พิธีประกาศเจตนารมณ์ครั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรของกรมควบคุมโรคมีจิตสำนึกในการร่วมสร้าง สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต อีกทั้งยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์อันดีให้แก่ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และผู้รับบริการ เกิดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกรมควบคุมโรค

3.4.10 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรด้านโรคและภัยสุขภาพฯ (PMQA)

กลุ่มพัฒนาองค์กรได้ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ประจำปี พ.ศ. 2561 และทบทวนลักษณะ

สำคัญขององค์กร โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพบริหารจัดการองค์กรด้านโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 5-7 ธันวาคม 2560 ณ โรงแรมเทวราช จังหวัดน่าน ผู้เข้าร่วมได้แบ่งกลุ่มทำการประเมินตนเองรายหมวด และผลการประเมินตนเอง (หมวด 1-6) ตามเกณฑ์คุณภาพบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ 2 เพื่อหาจุดแข็งและโอกาสในการทำแผนปรับปรุงองค์กร (OFI) และการคัดเลือกตัวชี้วัดความสำเร็จของผลลัพธ์การดำเนินการ (หมวด 7) จำนวน 6 มิติ จำนวน 10 ตัวชี้วัด เพื่อวัดระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการดำเนินการบริหารจัดการองค์กรได้ตามเกณฑ์ที่กรมควบคุมโรคกำหนด

3.4.11 การถอดบทเรียนความรู้จากข้าราชการผู้เกษียณอายุ

กลุ่มพัฒนาองค์กรได้ดำเนินการคัดเลือกองค์ความรู้ของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 เรื่อง เพื่อนำมาถอดบทเรียน/ถอดความรู้ จากผู้รู้/ผู้เกษียณอายุราชการและจัดเก็บเป็นคลังความรู้ของสำนักฯ ไว้ให้บุคลากรได้นำมาเป็นข้อมูลและใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานได้ โดยมีเนื้อความสรุปดังนี้

1. การควบคุมวัณโรคในสถานพยาบาลและสถานประกอบการ (ดร.นายแพทย์อรรถพล ชีพสัตยากร)

งานป้องกันควบคุมโรควัณโรค ริเริ่มมาจากโครงการขององค์การอนามัยโลก (WHO) คือ National TB Program ซึ่งประเทศไทยมีการนำแนวทางของ WHO มาปฏิบัติตามเป็นระยะเวลานาน และในปี 2532 ได้มีการจัดตั้งคลินิกวัณโรคในโรงพยาบาล เพื่อดูแลผู้ป่วยรวมทั้งบุคลากรสถานพยาบาล เนื่องจากมีข้อมูลบ่งชี้ว่าบุคลากรมีการติดเชื้อวัณโรคในสถานพยาบาล และในส่วนของสถานประกอบการ พบว่ามีบริบทคล้ายคลึงกับโรงพยาบาล จึงทำให้เกิดการตระหนักและการเฝ้าระวังวัณโรค ในสถานพยาบาลและสถานประกอบการ เครือข่ายการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ วางแผนป้องกันโรควัณโรค และการเชิญประชุมเครือข่ายเป็นระยะๆ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ แพทย์ พยาบาล และบุคลากรในสถานพยาบาล และการจัดตั้งหน่วยบริการอาชีวอนามัยในโรงพยาบาล เพื่อให้บริการตรวจสุขภาพประจำปี การ x-ray ปอด และการตรวจเสมหะ การรายงานข้อมูลการป้องกันควบคุมวัณโรคในสถานพยาบาลและสถานประกอบการให้ได้ผลที่ดี ต้องมีการอบรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดวัณโรค และมีการสังเกตอาการเบื้องต้น คือ การติดเชื้อวัณโรคสามารถผ่านทางช่องทางเดินหายใจ จะมีอาการไอติดต่อกัน 2 สัปดาห์ มีไข้ต่ำ เบื่ออาหาร และในการรักษาวัณโรคผู้ป่วยต้องกินยาอย่างต่อเนื่อง 6 เดือน เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อวัณโรค บุคลากรในสถานพยาบาลและเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบการ ควรตระหนักและใส่ใจสังเกตอาการของตนเองและคนรอบข้าง เพื่อการป้องกันโรควัณโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ครูคนแรกผู้สานฝันก้าวสู่ข้าราชการ (นางวีณา ภักดีสิริวิชัย)

จากพยาบาลประจำการ จนถึงปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ที่ผ่านมาตลอดอายุราชการ สิ่งหนึ่งที่ทำให้ประทับใจ คือการได้เห็นน้องๆที่ร่วมงานนำความรู้และประสบการณ์ ไปใช้และประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ทำให้ย้อนระลึกถึง ครูคนแรกผู้สานฝันก้าวสู่ข้าราชการ เป็นผู้ชี้แนะแนวทางการทำงานและถ่ายทอดประสบการณ์ การทำงานร่วมกัน และประสบความสำเร็จจนถึงทุกวันนี้แนวทางการทำงานให้ประสบความสำเร็จ **"ความสุขของตัวเองต้องหามาก่อนจึงจะพัฒนางานออกมาได้ดีที่สุด"** เป็นแนวทางในการทำงานร่วมกับน้องๆ ผ่านกระบวนการสอนงานโดยการให้ลงมือปฏิบัติ **"Learning by doing"** การดึงศักยภาพน้องๆจากการสังเกตและข้อมูลจากการปฐมนิเทศ และการมอบหมายงานให้เหมาะกับน้องๆ แต่ละคน โดยส่วนใหญ่น้องมักจะพบปัญหาและอุปสรรคในการทำงานที่เกิดจากสภาวะกดดันจากผู้ใหญ่ ความผิดพลาดจากการทำงาน และคำติจากผู้ใหญ่ ซึ่งได้ให้เคล็ดลับในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เราต้องรู้จักงานที่ทำ มุ่งมั่นหาความรู้นอกเหนือจากงาน รู้จักบริหารจัดการคน การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและข้อเสนอแนะในการทำงาน ฝากไว้สำหรับน้องๆ คือ เราต้องรู้จักรักองค์กร เก่งไม่กลัว กล้าขยัน และต้องรู้จักใช้กระบวนการคิดเพื่อสร้างงาน สำหรับพี่ๆ ที่สอนงานน้องจากประสบการณ์ของพี่วีณา ต้องมีการจัดการกับอารมณ์ตัวเองไม่สอนโดยใช้อารมณ์ ให้เวลากับการทบทวนเรียงลำดับความสำคัญของงานและติดตามงานอย่างเหมาะสม สม่ำเสมอ รู้จักเสริมพลัง สร้างคุณค่าให้แต่ละคน เพื่อผลักดันให้เขาทำงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ จากประสบการณ์ที่ถ่ายทอดจึงระลึกถึง นพ.ศุภมิตร ชุณห์สุทธวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค ซึ่งท่านถือเป็น ครูคนแรกผู้สานฝันก้าวสู่ข้าราชการ ของพี่วีณา

3.5 แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญในปี 2562

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มุ่งมั่นที่จะพัฒนาการดำเนินงาน ทั้งระบบการบริหารจัดการภายในองค์กร และการดำเนินงานนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานและเครือข่ายเพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และผู้เกี่ยวข้องให้มากที่สุด

ในปี 2562 กรมควบคุมโรคมีนโยบายที่สำคัญ

1 ในการขับเคลื่อนแผนยกระดับความมั่นคงและความเป็นเลิศ แผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และแผนพัฒนา ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ 20 ปี

2 รวมถึงการร่วมกันผลักดันเพื่อก้าวสู่ระบบราชการ 4.0 โดยสานพลังจากทุกภาคส่วน สร้างนวัตกรรมปรับสู่องค์กร ดิจิทัล

3 การเสริมสร้างสมรรถนะและความเชี่ยวชาญ เพื่อให้บุคลากร มีความภาคภูมิใจในบทบาท รัก และผูกพันต่อองค์กร และการจัดการสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อสุขภาพ

4 การพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ

การดำเนินงานในปี 2562 ➲ What next

" ปรับและขับเคลื่อน "

1. การพัฒนาแผนยกระดับความมั่นคงและความเป็นเลิศด้านควบคุมโรคของประเทศ (Excellence Laboratory)
2. การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง
   คณะกรรมการ 5 โรค 5 มิติ
   คณะกรรมการ STAG
3. การพัฒนาระบบราชการ 4.0
   Smart Operation
   (ลดเวลา ลดขั้นตอน ลดเอกสาร)
   Digital Transformation

" ภารกิจที่สำคัญ "

1. การดำเนินงานตามแผนงานจุดเน้น แนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนผ่านกลไก พชพ. จำนวน 6 โครงการ
   1) การพัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตสุขภาพพิเศษเชิงอุตสาหกรรม
   2) การสร้างขีดความสามารถของบุคลากรด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมที่รับผิดชอบงาน
   3) จังหวัดมีระบบการจัดการปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างบูรณาการมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
   4) การพัฒนาหน่วยบริการสุขภาพการจัดบริการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานที่กรมควบคุมโรคกำหนด
   5) การพัฒนาการจัดบริการอาชีวอนามัยและ Wellness Center กลุ่มวัยทำงาน
   6) โครงการเด็กฉลาด ปลอดภัย ห่างไกลสารตะกั่ว สถานการณ์การสัมผัสสารตะกั่ว
2. การขับเคลื่อน (ร่าง) พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 4

ภาคผนวก

4.1 ประมวลภาพการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

เดือนตุลาคม 2560-
กันยายน 2561

เดือนตุลาคม 2560

1

เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงพยาบาลศูนย์เชี่ยวชาญด้านอาชีวเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม วันที่ 3-4 ตุลาคม 2560

เดือนพฤศจิกายน 2560

1

พัฒนาศักยภาพเครือข่ายด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมประจำปีงบประมาณ 2561

พัฒนาการดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมและการใช้งานให้สอดคล้องกับโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

4

การพัฒนาคุณภาพการจัดบริหารจัดการองค์กรด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ 2561

3

2

พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขในการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational & Environmental Health Profile) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เดือนธันวาคม 2560

1

ร่วมกิจกรรม และออกบูธ งานเปิดบ้าน คร. ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ พ.ศ. 2561 ณ บริเวณลานอเนกประสงค์ กรมควบคุมโรค

2

การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือผู้ให้บริการอาชีวอนามัยของโรงพยาบาลชุมชนจากทฤษฎีสู่ปฏิบัติเชิงรุกและเชิงรับ

3

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพความร่วมมือพัฒนาองค์ความรู้สำหรับการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ

2

หลักสูตรการบริหารระดับสูงด้านสุขภาพอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม (กบส.ส.) รุ่นที่ 1 ปี 2561 ระยะที่ 4

1

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพสำหรับกลุ่มวัยแรงงาน

เดือนมกราคม 2561

4

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพสำหรับกลุ่มวัยแรงงาน

3

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพ จากการสัมผัสขยะและมลพิษสิ่งแวดล้อม

4

พัฒนาทีมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน สำหรับบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

เดือนกุมภาพันธ์ 2561

1

การพิจารณาให้ความเห็นต่อแนวทางการตรวจค่าบ่งชี้ทางชีวภาพและการตรวจทางการแพทย์เพื่อการคัดกรองโรคจากการประกอบอาชีพ ปีงบประมาณ 2561

1

พัฒนาเครือข่ายด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (หลักสูตรด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข)

เดือนมีนาคม 2561

3

กรณีฝุ่น PM 2.5 แถลงข่าวการดูแลสุขภาพประชาชนกรณีฝุ่น PM 2.5 “ความร่วมมือของภาครัฐ ท้องถิ่น และประชาชน”

2

MOU ระหว่างกรมควบคุมโรคและมหาวิทยาลัย UOEH การเสริมสร้างศักยภาพความร่วมมือพัฒนาองค์ความรู้สำหรับเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ : กรณีความร่วมมือตามพันธะสัญญา (MOU) ระหว่างกรมควบคุมโรคและมหาวิทยาลัย UOEH

2

ถอดบทเรียนการดำเนินงานตอบโต้ภาวะฉุกเฉินและ/หรือการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมกรณีเสาส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่

เดือนเมษายน 2561

1

เตรียมความพร้อมรองรับอุบัติภัยฉุกเฉินด้านเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

2

งานกิจกรรมรณรงค์ Smart Office “คนทำงานยุคใหม่ ใส่ใจสุขภาพ”

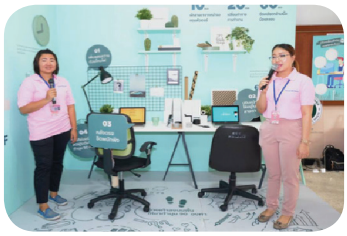

1

พัฒนาหน่วยบริการภาคเอกชนและโรงพยาบาลนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสวาธารณสุขให้ดำเนินงานจุดบริการอาชีวอนามัยมาตรฐานหลักสูตรการจัดการคุณภาพอากาศในโรงพยาบาลและการใช้เครื่องมืออาชีวเวชศาสตร์

เดือนพฤษภาคม 2561

4

เสริมสร้างศักยภาพการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานบริการสุขภาพปฐมภูมิในพื้นที่ชายแดนประเทศไทยและประเทศสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ : กรณีจังหวัดเชียงราย

3

เปิดตัวงานรณรงค์ Smart Office “คนทำงานยุคใหม่ ใส่ใจสุขภาพ” โดย ดร.พญ.ฉันทนา ผดุงทศ ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

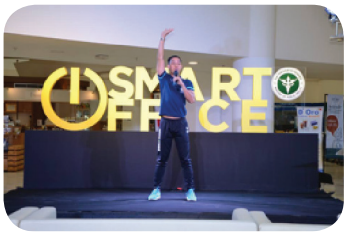

2

พัฒนาศักยภาพบุคลากรสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมด้านการศึกษาวิจัย

3

ขับเคลื่อนความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสุขภาพลูกจ้าง “สานพลัง สร้างเสริม ป้องกัน ภัยสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้างองค์รวม” ขับเคลื่อนปฏิบัติการ 4–3–2-1

เดือนมิถุนายน 2561

1

งานความปลอดภัยและอาชีวอนามัยแห่งชาติ ครั้งที่ 32 Thailand Safety Week 2018 วันที่ 28-30 มิถุนายน 2561 ณ ศูนย์แสดงสินค้า ไบเทค บางนา

4

การพัฒนาแนวทางป้องกันและจัดการปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพสำหรับหน่วยงานสาธารณสุขและเครือข่าย : การเฝ้าระวังและดูแลสุขภาพประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศักยภาพแร่ทองคำรอยต่อ 3 จังหวัด (พิจิตร เพชรบูรณ์ พิษณุโลก)

3

ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำระบบข้อมูลด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational & Environmental Health Profile) ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 2

2

การประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างศักยภาพการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานบริการสุขภาพปฐมภูมิในพื้นที่ชายแดนประเทศไทยและประเทศสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

5

โครงการอบรมเพื่อการจัดการอาชีวอนามัย และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อมพื้นฐานสำหรับแพทย์ รุ่นที่ 3 ปี 2561 Occupational and Environmental Health Administration : OEHA

6

การจัดทำแผนและซ้อมแผน กรณีอุบัติภัยสารเคมีในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

เดือนกรกฎาคม 2561

1

พัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังสุขภาพกรณีโรงไฟฟ้าชีวมวล
วันที่ 25-26 กรกฎาคม 2561

เดือนสิงหาคม 2561

1

27 สิงหาคม 2561 ที่ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดระยอง นายแพทย์ชัยวัฒน์ จัตตุพร นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดระยอง เป็นประธานเปิดโครงการ เปิดประตูเฝ้าระวังที่ยั่งยืน EEC PUBLIC HEALTH WATCH ตรวจจับฉับไว เพื่อการแก้ไขที่รวดเร็ว

3

งาน 100 ปีกระทรวงสาธารณสุข

2

ASEAN guideline for Occupational Health Surveillance

2

กรมการแพทย์-กรมควบคุมโรค มีการลงนามข้อตกลงบูรณาการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพ ลดการซ้ำซ้อนในการทำงานด้านอาชีวเวชศาสตร์และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ การจัดบริการ กรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อมฯ โดย นพ.เจษฎา โชคดำรงสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานในพิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือทางด้านอาชีวเวชศาสตร์และเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม วันที่ 21 สิงหาคม 2561

3

กรมควบคุมโรค ร่วมมือกับเครือข่าย เปิดตัวโครงการ EEC Public Health Watch เตรียมความพร้อมเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

4

กรมควบคุมโรค ร่วมมือกับเครือข่าย เปิดตัวโครงการ EEC Public Health Watch เตรียมความพร้อมเฝ้าระวังสุขภาพประชาชนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

5

ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านโรคและภัย

เดือนกันยายน 2561

1

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพฯ กรมควบคุมโรค ลงนามในแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านอาชีวอนามัยในการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อเข้ารับการอบรมและเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างกรมควบคุมโรค ประเทศไทย และ University Of Occupational and Environmental Health ประเทศญี่ปุ่น

4.2 คณะผู้จัดทำรายงานประจำปี กลุ่มยุทธศาสตร์และประเมินผล

ตรวจสอบ	อังคณา เมธากุล
	วชิราภรณ์ วิริยะสัมมา
รวบรวม/เรียบเรียง	พิมพ์ขวัญ เกตุแก้ว
พิสูจน์อักษร/จัดทำ	ประกายแก้ว ยอดพรม

4.3 สถานที่ตั้ง สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมโรค
สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ประกาศย้ายที่ทำการ

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ย้ายที่ทำการใหม่ ตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคม 2561 เป็นต้นไป

ที่ทำการใหม่

เลขที่ 88/21 อาคาร 10-11 ชั้น 2
กรมควบคุมโรค ถนนติวานนท์
ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11000

ช่องทางการติดต่อ / หมายเลขโทรศัพท์

ผู้อำนวยการ
02 590 3858

Free Sitting Zone
หัวหน้ากลุ่มต่างๆ
02 590 3865

Free Sitting Zone
ก. วิชาการ,สนับสนุนฯ,ภาคีเครือข่ายฯ,สื่อสารฯ
02 590 3866

กลุ่มยุทธศาสตร์และประเมินผล,ธุรการ
02 590 3864

กลุ่มบริหารทั่วไป การเงิน,พัสดุ
02 590 3863

เว็บไซต์สำนักฯ http://envocc.ddc.moph.go.th

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรายงานประจำปี 2561
สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ☐ หน่วยงานภายใต้กรมควบคุมโรค
- ☐ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
- ☐ โรงพยาบาลทั่วไป
- ☐ มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา
- ☐ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- ☐ โรงพยาบาลศูนย์
- ☐ โรงพยาบาลชุมชน
- ☐ อื่นๆ

ตอนที่ 2 ใส่เครื่องหมาย ☐ ลงในช่อง "ระดับความพึงพอใจ" ที่มีต่อรายงานประจำปี 2561

ประเด็นความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่พึงพอใจ
1. รูปเล่ม						
- ความเหมาะสมของการออกแบบรูปเล่ม						
2. เนื้อหาสาระ						
- ความน่าสนใจ						
- ความทันสมัย						
- ความครอบคลุม						
- ความถูกต้อง						
3. การนำข้อมูลในรายงานประจำปี 2561 ไปใช้ประโยชน์						
- ประกอบการศึกษาวิจัย						
- ประกอบการศึกษา/การสอน						
- ประกอบการดำเนินงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ						

ข้อมูลที่ท่านอยากให้เพิ่มเติมในรายงานประจำปี 2562

.....

.....

.....

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

บริการธุรกิจตอบรับ

ใบอนุญาตเลขที่ ปน.(น)/2721 ปทจ. นนทบุรี
ถ้าฝากส่งในประเทศไม่ต้องผนึกตราไปรษณียากร

กรุณาส่ง

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
88/21 ซอยโรงพยาบาลบำราศดูร
ถนนติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000